

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Bc. Roman STRÍŽ

Rozvojový potenciál Venkovského mikroregionu Moravice

Diplomová práce

Vedoucí práce: doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.

Olomouc 2013

Bibliografický záznam

Autor (osobní číslo): Bc. Roman Stříž (R100218)

Studijní obor: Regionální geografie

Název práce: Rozvojový potenciál Venkovského mikroregionu Moravice

Title of thesis: The development's potencial of Rural microregion Moravice

Vedoucí práce: doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.

Rozsah práce: 122 stran, 4 vázané přílohy

Abstrakt: Diplomová práce se zaměřuje na zjištění rozvojového potenciálu Venkovského mikroregionu Moravice. Mezi vybrané metody pro nalezení problémových oblastí patří rešerše geografické literatury a strategických dokumentů, které se vážou ke sledovanému území a empirické šetření, zaměřené na rozvojové subjekty v dané oblasti. Tímto si autor slibuje získání dostatečně vyhovujících informací za účelem navrhnoutí rozvoje pro zkoumané území.

Klíčová slova: rozvoj, mikroregion, Venkovský mikroregion Moravice

Abstract: Diploma thesis is focusing on the finding of the development's potencial of Rural microregion Moravice. Between selected method for finding problems areas belong research of geographical's literature and strategical documents, which are connected with the monitored region and empirical research, oriented on development's subjects in this area. By this way author expects getting satisfactory information for the purpose of development's proposing for research area.

Keywords: development, microregion, Rural microregion Moravice

Tímto prohlašuji, že jsem zadanou diplomovou práci vypracoval samostatně pod vedením doc. RNDr. Zdeňka Szczyrby, Ph.D. a uvedl v seznamu literatury všechny literární a ostatní zdroje, které jsem ve své práci použil.

V Olomouci dne 3. 4. 2013

.....
podpis autora

Na tomto místě bych velice rád poděkoval doc. RNDr. Zdeňku Szczyrbovi, Ph.D. za pomoc a cenné rady při zpracování mé diplomové práce a předsedovi Venkovského mikroregionu Moravice, panu Zdeňku Hegarovi, za vstřícnost při poskytnutí požadovaných informací.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Přírodovědecká fakulta
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Roman STŘÍŽ**
Osobní číslo: **R100218**
Studijní program: **N1301 Geografie**
Studijní obor: **Regionální geografie**
Název tématu: **Rozvojový potenciál Venkovského mikroregionu Moravice**
Zadávací katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem diplomové práce je zhodnotit rozvojový potenciál Venkovského mikroregionu Moravice v podobě identifikace relevantních problémových oblastí lokálního rozvoje sledovaného dobrovolného svazku obcí Moravice a pokusit se navrhnout optimální varianty jejich řešení. Podstatou pro takto definované cíle bude analýza regionálně-rozvojové dokumentace, odborné literatury a příslušných dat. Na základě této analýzy autor vypracuje první část diplomové práce, která pravděpodobně identifikuje základní problémy ve sledované oblasti. Ve druhé části autor na základě provedeného empirického šetření, zaměřeného na vybrané cílové skupiny - obyvatelstvo, místní firmy a živnostníci, vedení členských obcí, identifikuje zbylé rozvojové problémy a na základě těchto zjištěných výsledků vypracuje strategickou část. Tato výsledná část se zaměří na návrh rozvojových aktivit a SWOT analýzu, což by mělo vést k efektivnějšímu rozvoji celého sledovaného území.

Doporučená osnova práce: 1.) Úvod, cíle, metodika, hypotézy 2.) Regionálně rozvojová literatura k řešenému tématu 3.) Empirický výzkum statistických dat a zjištění současné situace ve sledovaném území 4.) Analýza provedeného dotazníkového šetření 5.) Návrh rozvoje místního potenciálu, SWOT 6.) Závěr, summary.

Rozsah grafických prací: Podle potřeb zadání
Rozsah pracovní zprávy: 20 000 - 24 000 slov
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

BINEK, J. a kol. Synergie ve venkovském prostoru - Aktéři a nástroje rozvoje venkova. Brno: GaREP Publishing, 2009.
BINEK, J. a kol. Venkovský prostor a jeho oživení. Brno: Georgetown, 2007.
BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace. Praha: Karolinum, 2011.
DZIEMIANOWICZ, W. Gmina pasywna. Warszawa: Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, 2007.
GALVASOVÁ, I. a kol. Spolupráce obcí jako faktor rozvoje. Brno: Georgetown, 2007.
PÁPOL, T. a kol. Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů. Hradec Králové: Civitas per populi, 2006.
PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. Praha: Grada, 2009.
WOODS, M. Rural Geography: Processes, Responses and Experiences in Rural Restructuring. London: Sage Publications, 2005.
Další publikace a dokumenty:
Národní rozvojový plán České republiky 2007 - 2013.
Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009 - 2016.
Rozvojová strategie svazku obcí Moravice 2007 - 2013.
Odborné časopisy:
Geografický časopis, Obce a finance, Planeta, Regionální studia, Urbanismus a územní rozvoj atd.

Vedoucí diplomové práce: Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
Katedra geografie

Datum zadání diplomové práce: 13. prosince 2010
Termín odevzdání diplomové práce: 10. dubna 2012

L.S.

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.
děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 13. prosince 2010

OBSAH

1	ÚVOD	9
1.1.	Cíle diplomové práce	10
1.2.	Metodika a data.....	11
1.3.	Hypotézy	13
2	ROZBOR ODBORNÉ LITERATURY	14
3	CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ	17
4	OBYVATELSTVO A TRH PRÁCE	22
4.1.	Vývoj počtu obyvatel.....	22
4.2.	Struktura obyvatelstva podle vybraných demografických ukazatelů	25
4.3.	Lidské zdroje.....	31
4.4.	Pohyb obyvatel.....	36
4.5.	Dojíždka a vyjíždka za prací.....	37
5	HOSPODÁŘSTVÍ	40
5.1.	Zemědělství.....	42
5.2.	Průmysl a stavebnictví	45
5.3.	Služby a cestovní ruch	49
5.4.	Brownfields.....	53
5.4.1.	Lázeňství.....	55
6	MATERIÁLNĚ TECHNICKÁ ZÁKLADNA	58
6.1.	Infrasktruktura.....	58
6.2.	Ubytování a stravování	59
6.3.	Sport a kulturní zařízení.....	61
6.4.	Systém informací	62
6.5.	Ostatní.....	63
7	DOSAVADNÍ ROZVOJOVÉ AKTIVITY	64
7.1.	Aktéři a zdroje financí	64
7.2.	Rozvojová strategie svazku obcí Moravice na období 2007 - 2013	66
8	ANALÝZA DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	69
8.1.	Občané	69
8.2.	Firmy a živnostníci	77
8.3.	Vedení obcí	81

9 NÁVRH ROZVOJOVÉHO POTENCIÁLU	93
9.1. Obyvatelstvo	93
9.2. Vedení členských obcí	95
9.3. Podniky a hospodářství	97
9.3.1. Brownfields.....	99
10 SWOT	100
11 ZÁVĚR	103
SUMMARY	105
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ	106
SEZNAM PŘÍLOH	112

1 ÚVOD

Venkovský mikroregion Moravice od svého založení v roce 1999 prošel řadou změn, které mají kladný či v opačném případě negativní vliv na jeho samotný vývoj. Pro nastavení ideálního rozvoje je nutné vypracovat různé aspekty v podobě vize, strategických dokumentů, investičních priorit atd. Neopomenutelný segment v této činnosti tvoří samotní činitelé, bez jejichž aktivity se potenciální rozvoj v jakékoliv oblasti neobejde. Na prvním místě stojí samotní občané. Od nich vychází všechny aktivity k tomu, čeho by mělo vedení dané obce na svém území dosáhnout. Obyvatele, představující iniciační, aktivační a v některých případech realizační složku rozvoje doplňují dvě sféry. Veřejná správa a soukromý sektor. Obě tyto sféry převážně plní funkci realizátorů případných rozvojových aktivit. Pouze velmi vhodně volené atributy spolu s aktivním přístupem všech zúčastněných subjektů zajistí vyvážený rozvoj daného území a tím tak přispějí ke zkvalitnění života všech dotčených subjektů.

Nastolenou mikroregionální problematiku se snaží tato diplomová práce analyzovat pomocí logického rozvrstvení do dílčích kategorií. Mezi tyto kategorie patří charakter území, obyvatelstvo, trh práce, hospodářství, materiálně technická základna a dosavadní rozvojové aktivity. Získané informace z těchto kategorií vytvoří základní rámec pro celkové hodnocení současné situace. Za účelem snadnějšího pochopení a detailnějšího zjištění aktuálních poměrů je mezi hlavními subjekty regionálního rozvoje provedeno dotazníkové šetření. Následná analýza zjištěných informací sama o sobě doplní a podá rámec pro vytvoření návrhové rozvojové části problémových oblastí. Toto bude patřičně doplněno SWOT analýzou, která sesumíruje současnou situaci zkoumaného území. To vše se odbyde se záměrem identifikace problémů a představení rozvojového potenciálu Venkovského mikroregionu Moravice.

1.1 Cíle diplomové práce

Hlavním cílem diplomové práce je přispění k problematice regionálního rozvoje na úrovni mikroregionů, resp. svazku obcí, jak v oblasti empirické analýzy, tak v okruhu možných cest směřujících k uskutečnitelnému rozvoji mikroregionálních venkovských oblastí, které leží mimo hlavní rozvojové osy. Každý region má své specifické rysy a charakter, a proto ne vždy platí všeobecné rozvojové metody, postupy a formy. Autor se zaměří především na hledání těch správných metod a postupů tak, aby byl potenciál rozvoje Venkovského mikroregionu Moravice vyzdvižen co nejefektivněji. Následným cílem je zhodnocení stavu obyvatelstva a zjištění skutečné situace v oblasti vybraných demografických ukazatelů, především pak faktického etnického složení v mikroregionu, nebo se k němu alespoň v tomto případě trochu přiblížit za pomoci místních znalostí a poměrů. Etnická, zejména romská problematika, patří v této oblasti mezi klíčové faktory, které významně ovlivňují rozvojovou stránku jednotlivých členských obcí. V některých případech, kdy dojde k vysokému etnickému nárůstu romských obyvatel, se může jednat až o likvidační proces pro danou obec, která se tak stane slabou a nekonkurenceschopnou ve všech ekonomických směrech. Součástí tohoto cíle bude zjištění stavu hospodářství, jenž se stane doplňujícím informačním faktorem, prezentující současnou hospodářskou činnost ve sledovaném území.

Tíživou otázkou je současný stav mikroregionu a průběh dosavadních rozvojových aktivit. Proto si autor klade za cíl zjistit skutečnou materiálně technickou základnu a do detailu jí popsat tak, aby podala ucelený náhled pro další možné využití nejen pro účely této diplomové práce, ale i pro jednotlivé obecní či městské úřady, popřípadě potenciálního návštěvníka této oblasti. S tímto se pojí identifikace a zhodnocení rozvojových aktivit v regionu, realizovaných veřejnou nebo soukromou sférou. Analýzou těchto akcí by chtěl autor vyhodnotit skutečný přínos pro obyvatelstvo, eventuálně pro případný rozvoj území a zjistit dopad na atraktivitu celého mikroregionu. Součástí diplomové práce bude vyhodnocení dotazníkového šetření zaměřeného na lokální starosty, občany a podnikatele či živnostníky. Dotazníkovou analýzou u starostů si autor slibuje zjištění širšího rámce obecních aktivit a samotné činnostnosti veřejné sféry. U obyvatel potom jejich aktivity nebo pasivity v rodné obci, případně touhy se zapojit k rozvoji svého domova. Dotazník zaměřený na soukromé subjekty bude koncipován spíše na otázky patriotismu a povede ke zjištění, zda je soukromá sféra ochotna jakýmkoliv způsobem přispět k růstu svého okolí. Posledním

cílem této diplomové práce bude zhodnocení všech dosavadních zjištěných poznatků za účelem jejich následné formulace tak, aby byla navržena co nejefektivnější a nejdynamičtější rozvojová a plánovací strategie. Tímto si autor klade za cíl zjistit správné metody a postupy pro další možný rozvoj zkoumané oblasti.

1.2 Metodika a data

Metoda, kterou byla tato diplomová práce zpracována, spočívala ve vyhledání informačních zdrojů, týkajících se nejen zkoumaného území. Mezi prameny této metody autor zahrnul odbornou literaturu, obsahující informace jednak o sledovaném území, tak o dané problematice regionálního rozvoje, dále statistická data, internetové zdroje a mapová díla. Statistické údaje se opírají o nejaktuálnější dostupná sekundární data, pořízená na základě Sčítání lidu, domů a bytů v letech 2001 a 2011, o data Českého statistického úřadu - sekce městské a obecní statistiky a v neposlední řadě o zjištění informací primárního charakteru z dotazníkového šetření, pořízených v rámci této diplomové práce. Období zpracování diplomové práce nám tedy poodhalí co možná nejaktuálnější výsledky za zkoumanou oblast, jež se opírají o data ze SLDB konaného v roce 2011 (kvůli jejich stále nedostupnosti při zpracování diplomové práce, autor použil předběžné výsledky ze SLDB 2011).

Dalším postupem této práce, uplatňovaným především ve třetí kapitole s názvem Obyvatelstvo a trh práce, bylo porovnání sledované oblasti s vyššími územními celky, v zastoupení České republiky, Moravskoslezského kraje a okresu Opava. Vzhledem k formování mikroregionálního území, díky kterému se snížil počet obcí z 19 na současných 16, došlo při časovém srovnání k použití odčítací metody tak, aby se docílilo shody ve velikosti současného mikroregionálního územního celku. Kromě toho tato kapitola také hodnotí populaci mikroregionu Moravice a to na základě vybraných demografických ukazatelů a indexů, jako je vývoj počtu obyvatel, jejich věkové složení, vzdělanostní struktura, ekonomická aktivita, nezaměstnanost, pohyb obyvatel či dojíždka a vyjíždka atp. Tyto zjištěné hodnoty povedou k vyhodnocení nastolené situace a budou brány jako výchozí segment této diplomové práce. Již zmíněný demografický ukazatel vývoje počtu obyvatelstva byl zpracován za pomoci Historického lexikonu obcí 1869 – 2005, který byl v textové a grafické části doplněn o nejaktuálnější počty obyvatel. Tento vývoj doplňují bazickými a řetězovými indexy. Pro dosažení požadovaných hodnot při zpracování struktury obyvatel, bylo zároveň nutné

vypočítat i několik indexů. Prvním z nich byl index stáří, druhým index ekonomického zatížení, který se vypočítal podle následujícího vzorce $i_{ez} = \frac{x_1+x_3}{x_2}$. V tomto vzorci představuje hodnotu x_1 počet obyvatel ve věkové kategorii 0 – 14 let, x_2 věkovou kategorii 15 – 64 let a x_3 prezentuje obyvatele s věkem 65 let a více. Dalším ukazatelem byl index závislosti I. (i_{z1}) a závislosti II. (i_{z2}). V obou indikátorech byly použity již zmíněné věkové kategorie (x_1, x_2, x_3), přičemž v i_{z1} byl použit výpočet podílu mezi x_1 a x_2 , a v případě i_{z2} došlo k výpočtu výsledného podílu mezi x_2 a x_3 . Pro zjištění úrovně vzdělanosti se použil vzorec syntetického ukazatele vzdělanosti, $S = \frac{u_1}{u} + 2 \frac{u_2}{u} + 3 \frac{u_3}{u} + 4 \frac{u_4}{u}$, ve kterém hodnota u , zastupuje všechny občany 15 let a starší, u_1 zastupuje počet obyvatel bez vzdělání, se základním vzděláním a počet nezjištěných osob, u_2 představuje počet středoškolsky vzdělaných obyvatel bez maturity, u_3 prezentuje středoškolsky vzdělané a s vyšší odbornou školou a ukazatel u_4 pak zahrnuje obyvatele s vysokoškolským vzděláním. Stupeň tohoto intervalu nabírá hodnot v rozmezí <1;4>. Zjištění míry nezaměstnanosti bylo dosaženo díky hodnotám z integrovaného portálu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR po změně metodiky výpočtu. Mikroregionální nezaměstnanost se nepočítá na základě výsledků výběrového šetření pracovních sil, proto se z příčin nedostupných dat vypracuje na bázi ekonomicky aktivního obyvatelstva obcí, které patří do daného území. Druhá změna se týkala samotné formulace dosažitelného uchazeče. Dosažitelný uchazeč je taková osoba, která se uchází o zaměstnání a může neprodleně nastoupit k pracovnímu výkonu. Za dosažitelného uchazeče nejsou považovány osoby v pracovní neschopnosti, ve vazbě, ve výkonu trestu, uchazeči zařazení do rekvalifikačních kurzů atd.¹

Data pro kapitolu hospodářství byla pořízena z podnikatelského serveru HBI.cz a webových stránek samotných firem. Údaje pro kapitoly materiálně technická základna a dosavadní rozvojové aktivity byly pořízeny při terénním šetření, osobním dotazováním na obecních úřadech, z webu daných obcí a internetových stránek Městské a obecní statistiky ČSÚ. V oddíle analýzy dotazníkového šetření došlo ke zpracování zjištěných primárních dat za pomoci dotazníků, určených občanům ve statistickém zastoupení 1 % (po dohodě s vedoucím práce), což při celkovém součtu 17 158 obyvatel představuje 172 dotazovaných. Dále podnikatelům a živnostníkům – jejichž počet byl stanoven na 19 subjektů a také samotným starostům obcí, kterých je v mikroregionu 16 + 1 předseda DSO Moravice (místostarosta obce Vítkov). Kapitola nastiňující návrh

¹ mpsv.cz

rozvojového potenciálu v sobě zpracovává všechna již výše uvedená data. Písemná část je napsána a upravena v textovém editoru Microsoft Word, grafy a tabulky byly vyhotoveny v tabulkovém editoru Microsoft Excel a tematické mapy jsou zpracovány pomocí softwaru ArcMap.

1.3 Hypotézy

Teoretická i analytická část této diplomové práce si klade za úkol prozkoumat hypotézy a prokázat jejich platnost, nebo je naopak vyvrátit. Ve Venkovském mikroregionu Moravice dochází v určité míře k realizaci různých rozvojových projektů a akcí, které se snaží přispět k vývoji prostorového celku, přičemž se lze domnívat, že tato rozvojová činnost může být v mnoha ohledech rozšířena. Také důsledek lepší efektivity, inovace a oprostění se od klasických metod může nemalou měrou přispět k rozvoji území a tím pádem bude celý vývojový rámec přínosnější především pro všechny obyvatele a případné návštěvníky tohoto regionu. Znění předkládaných hypotéz k průzkumu je následující:

- Nalezení vhodného teoretického vysvětlení, které by podalo patřičné pochopení vývoje tohoto regionu a určit tak důvod jeho úpadku.
- Možnost zjištění současné problematiky dané mikroregionální struktury a nalezení nových, plně funkčních procesů k dosažení lepší situace a využití místního potenciálu.
- Zjištění velikosti míry, kterou může neziskový sektor či lokální aktéři ovlivnit rozvoj svého mikroregionu.

Pro vyřešení teoretické části těchto předložených hypotéz bude použita patřičná odborná literatura, mezi kterou se řadí publikace J. Blažka a D. Uhlíře (Teorie regionálního rozvoje – nástin, kritika, implikace; 2011), S. Hrabalové (Teorie a praxe rozvoje měst a obcí; 2004) a jako doplňující literatura poslouží publikace W. Dziemianowicze (Gmina pasywna; 2007). Při řešení analytické části budou zejména za výchozí podkladové informace brány výsledky z dotazníkového šetření, poskytnuté na základě odpovědí od místních starostů, obyvatel a lokálních podnikatelů. K této části přispějí poznatky poskytnuté firmou GaREP s.r.o. v publikaci J. Binka (Venkovský prostor a jeho oživení; 2007) a I. Galvasové a kol. (Spolupráce obcí jako faktor rozvoje; 2007) a jiné.

2 ROZBOR ODBORNÉ LITERATURY

V rámci řešené problematiky této diplomové práce, lze čerpat z velkého množství dostupné literatury, především pak z aplikovaných geografických vědních disciplín, jakými jsou regionální rozvoj a strategické plánování. Při zpracování daného tématu nelze opomenout ani literaturou, zabývající se mikroregionální problematikou a problematikou venkova. Z těchto čtyř základních okruhů je důležité vybrat domácí i zahraniční publikace, které se týkají samotné podstaty zkoumané úlohy diplomové práce. Obzvláště za posledních několik desítek let vzniklo nepřehledné množství jak domácí tak zahraniční literatury a to hlavně díky důrazu, který se kladl na tyto rozvojové aktivity ze stran iniciovaných státem a Evropské unie, za účelem udržení a dosažení konkurenceschopnosti zaostávajících regionů. Základním pilířem již zmíněné rozvojové problematiky je Národní rozvojový plán České republiky 2007 – 2013, Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009 – 2016 a Rozvojová strategie svazku obcí Moravice na období 2007 – 2013. Tato díla by měla vymezit prioritní rámec a směr, kterým by se měla diplomová práce ubírat.

Od druhé poloviny 90. let 20. století se v České republice začíná projevovat u řady odborníků a vědců zájem o regionální rozvoj. Stěžejní publikací pro základní pochopení tohoto tématu se pro autora stalo dílo J. Blažka a D. Uhlíře (Teorie regionálního rozvoje – nástin, kritika, implikace; 2011), které v našem prostředí shrnuje dosavadní poznání teorie regionálního rozvoje. Kniha představuje teorie s rozsáhlejším územním dopadem a prezentuje úvod do celé problematiky. Publikace R. Wokouna (Regionální rozvoj a jeho management v České republice; 2007), podává pochopení širších souvislostí týkajících se problematiky managementu rozvoje v České republice jako celku a zároveň managementu na úrovni obcí s rozšířenou působností. Tímto se tato publikace automaticky stává vhodnou pro uplatnění na mikroregionální úrovni. Mezi další oporu lze zařadit publikaci I. Galvasové (Spolupráce obcí jako faktor rozvoje; 2007), dále knihu I. Škrbala (Metodika zavádění management rozvoje mikroregionů; 2006) a metodickou příručku Ministerstva pro místní rozvoj, sepsanou pod vedením V. Labounkové a kol. (Zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů).

Dále autorovi posloužila využita publikace W. Dziemianowicze (Gmina pasywna; 2007), která se zaměřuje na pasivnost obcí a navrhuje několik řešení, jak změnit nastolenou situaci. Následovně byla zpracována metodická příručka

Moravskoslezského kraje (Strategický plán obce a mikroregionu; 2006), vydaná Ekonomickou fakultou VŠB-TU v Ostravě. Tato příručka vystihuje nejen metodický rámec strategického plánování mikroregionů a organizaci prací na tvorbě strategického plánu, ale obsahuje i metodický postup, maketu dokumentů a návrh harmonogramu při tvorbě plánovací dokumentace pro obec či mikroregion. Poslední šetřenou publikací v rámci úvodní problematiky je příspěvek V. Hrušky (České strategické plánování rozvoje venkova v politickém a plánovacím diskurzu; 2011). Tento příspěvek se zabývá problematikou plánování jakožto metodou, která by měla zajistit harmonický průběh rozvojových akcí. Nicméně chápání mnoha jiných autorů kolísá ohledně kvality plánovacích dokumentů a jejich následné implementace na danou oblast. Důvodem tohoto mylného myšlení je nesprávné porozumění pojmu venkovský prostor, na který nahlízejí jako na striktně ohraničené území se zaostávající ekonomikou, řízenou okolním zemědělstvím. Proto se autor pokouší toto chybné pochopení analyzovat a podat možné řešení.

Při řešení venkovské problematiky, která je s mikroregionem Moravice z důvodu jeho venkovského charakteru přímo spjata, byla zpracována tvorba firmy GaREP, spol. s.r.o., která působí v českém prostředí už od roku 1994 a zabývá se komplexním poradenstvím při zpracování rozvojových, plánovacích a ekonomických dokumentů. Mezi vybraná díla této firmy patří J. Binek a kol. (Venkovský prostor a jeho oživení; 2007), J. Holeček a kol. (Obec a její rozvoj v širších souvislostech; 2009) a J. Binek a kol. (Synergie ve venkovském prostoru – Aktéři a nástroje rozvoje venkova; 2009). Následující zpracovanou literaturou je sborník prací od T. Pápola a kol. (Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů; 2006). Tento sborník prací si klade za cíl navrhnout pro místní správu takovou metodiku, která by zvýšila efektivnost mikroregionů a zároveň shrnula nástroje pro řešení společných projektů, mj. i na poli cestovního ruchu.

Jako další problematický okruh diplomové práce se nabízí oživení mikroregionu prostřednictvím cestovního ruchu. V této oblasti za základní podporu posloužila opět tvorba firmy GaREP s.r.o., publikace I. Galvasové a kol. (Průmysl cestovního ruchu; 2008). Tato kniha řeší základní východiska a rámce pro cestovní ruch v podobě podmínek pro rozvoj, současné faktory, aktuální problémy, rizika a zároveň klasifikuje cestovní ruch jako specifické odvětví. Zaobírá se jeho infrastrukturou, managementem, marketingem a v neposlední řadě hodnotí činnost a vliv veřejné správy na toto průmyslové odvětví. Dále byl zpracován článek od J. Binka a I. Galvasové (Místní

poplatky – možnosti a realita; 2007). Za doplňující literaturu k tomuto okruhu byla použita kniha M. Pourové (Marketing a management venkovského cestovního ruchu; 2010).

Neméně významnou otázkou diplomové práce je financování celého svazku obcí Moravice. Tato problematika do jisté míry ovlivňuje rozvojové aktivity v regionu a tím tak způsobuje přímý či nepřímý vliv na jeho obyvatelstvo. Na tomto místě byla zpracována kniha R. Provazníkové (Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe; 2009). Publikace podrobně rozebírá rozpočet a rozpočtový proces, jeho příjmy, skladbu, zadluženost a výdaje územních samosprávných celků. Financováním se zabývá i firma GaREP s.r.o., konkrétně dílo I. Galvasové a kol. (Spolupráce obcí jako faktor rozvoje; 2007), kde vyzdvihuje finanční aspekty spolupráce a rozebírá i financování svazku obcí. J. Binek a kol. (Synergie ve venkovském prostoru – přístupy k řešení problémů rozvoje venkovských obcí; 2010) se v díle mj. zabývá hospodařením obcí a efektivnějším nakládáním s financemi. Pro ucelení nastolené problematiky přispělo i periodikum *Obec a finance*, vydávané od roku 1996.

Jelikož se zpracovaná diplomová práce dotýká hospodářské oblasti, která prošla po roce 1990 strukturální změnou, nutně proto vyvstává otázka opuštěných areálů, tzv. brownfields, a jejich budoucího využití. Úvodem do této problematiky posloužila publikace B. Kadeřábkové (Brownfields: jak vznikají a co s nimi; 2009), v níž autorka rozebírá typologii, regeneraci území, aktivity veřejného sektoru a problematiku zemědělských brownfields. Pro doplnění této problematiky posloužilo periodikum Ministerstva životního prostředí PLANETA, které se ve svém čísle 3/2007, s názvem *Regenerace brownfields*, zabývá českým ekvivalentem tohoto pojmu, regenerací těchto ploch, politikou, revitalizací a také vybranými ekonomickými nástroji pro jejich odstranění.

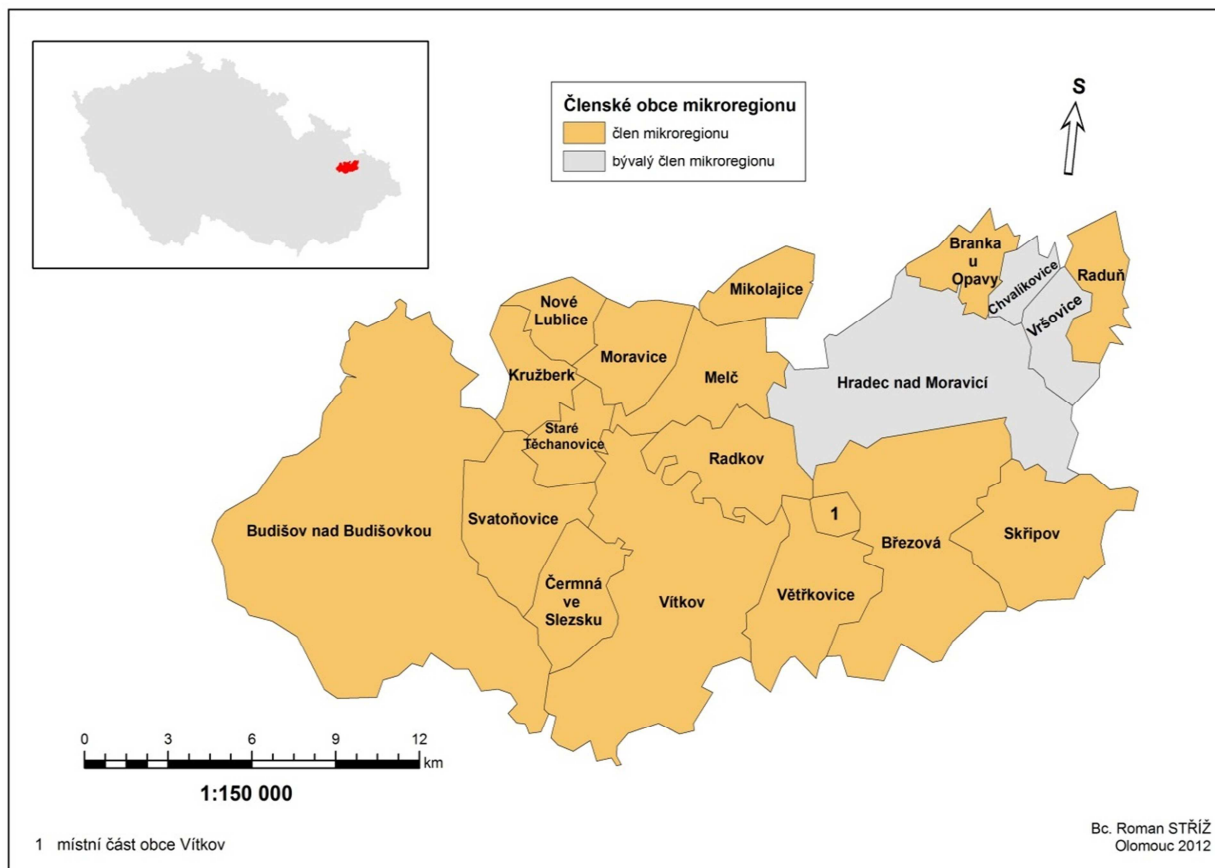
Vzhledem k etnickým poměrům ve sledovaném území je nedílným přínosem pro diplomovou práci literatura s etnickou problematikou Romů. Romové a jejich asimilace do české společnosti se závažně týká zkoumaného regionu, ve kterém jich podle oficiálních údajů ze SLDB 2001 žije pouhých 45, ovšem reálná situace je diametrálně jiná. Na tomto místě pro stručný úvod do této problematiky posloužila kniha M. Prokešová (Romové, otázky a hledání odpovědí; 2010), která řeší jejich výchovu a současné postavení ve společnosti.

Toto hodnocení literatury podává stručný přehled o základní použité literatuře v diplomové práci. Ucelený seznam literatury je kompletně uveden v citaci této práce.

3 CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

Iniciativa Ministerstva pro místní rozvoj a následné usnesení vlády, na jehož základě vznikl zákon č. 218/2000 Sb. o obcích, díky kterému se mohla jednotlivá města a obce samovolně shlukovat do vnitrostátních dobrovolných svazků, tzv. mikroregionů, se rozhodlo ještě tehdejší sdružení 19 obcí vytvořit Venkovský mikroregion Moravice (dále jen mikroregion Moravice, DSO Moravice, sdružení obcí, svazek obcí). Tyto dobrovolné svazky vznikaly po celém území České republiky s vidinou zisku finančních prostředků z programu pro obnovu venkova. Založení Venkovského mikroregionu Moravice se datuje k 23. 9. 1999 a jeho registrace proběhla k 4. 4. 2000. U založení v roce 1999 stálo 19 následujících obcí: Branka u Opavy, Březová, Budišov nad Budišovkou, Černná ve Slezsku, Hradec nad Moravicí, Chvalíkovice, Kružberk, Melč, Mikolajice, Moravice, Nové Lublice, Radkov, Raduň, Skřipov, Staré Těchanovice, Svatoňovice, Větkovice, Vítkov a Vršovice. V roce 2009 ovšem došlo k odpojení třech obcí – Hradce nad Moravicí, Chalíkovice a Vršovic, čímž dostal mikroregion dnešní podobu, která sdružuje 16 obcí a spravuje mikroregionální území o velikosti 32 271 hektarů s počtem obyvatel 17 158 (k 31. 12. 2011). Kvůli odpojení výše zmíněných obcí, ztratil mikroregion oblast působnosti o velikosti 6 150 hektarů s počtem 6 772 osob, což v relativních číslech představuje územní ztrátu okolo 19 % a přibližný 29% úbytek v počtu obyvatel. Samotný mikroregion leží v Moravskoslezském kraji a v rámci statistické jednotky okresu Opava se rozprostírá v jeho jižní části. Sdružení obcí hraničí při své severní straně s Mikroregionem Hvozdnice a Sdružením obcí Hlučinska, na východě s Mikroregionem Matice Slezská a Sdružením obcí Bílovecka. Dále na jihu s Mikroregionem Odersko a Vojenským újezdem Libavá a na západě se Svazkem obcí Mikroregionu Moravskoberounska. Správním centrem sledovaného mikroregionu je město Vítkov.

Sídelní struktura DSO Moravice je tvořena 16 sídelními jednotkami, jenž má ve 14 případech statut obce a pouze ve dvou případech začleňuje postavení měst. Za město je uznán Vítkov a Budišov nad Budišovkou. Členské obce lze na základě počtu obyvatel postupně kategorizovat na velikostní skupiny. Nejsilnější skupinou je kategorie v rozsahu 200 – 499 obyvatel, která shromažďuje 7 obcí. Více o sídelní struktuře podává tabulka číslo 2.

Obr. č. 1: Administrativní členění DSO Moravice

Zdroj: ArcMap, vlastní úpravy

Tab. č. 1: Administrativní struktura obcí DSO Moravice k 31. 12. 2011

Název obce	Výměra (ha)	Počet obyvatel	ORP	POÚ
Branka u Opavy	692	1 077	Opava	Opava
Březová	3 888	1 391	Vítkov	Vítkov
Budišov nad Budišovkou	7 649	3 036	Vítkov	Vítkov
Černá ve Slezsku	1 233	363	Vítkov	Vítkov
Kružberk	830	266	Vítkov	Vítkov
Melč	1 403	638	Vítkov	Vítkov
Míkolajice	740	264	Opava	Opava
Moravice	1 110	251	Vítkov	Vítkov
Nové Lublice	687	209	Vítkov	Vítkov
Radkov	1 537	508	Vítkov	Vítkov
Raduň	802	985	Opava	Opava
Skřipov	2 022	1 004	Opava	Opava
Staré Těchanovice	747	152	Vítkov	Vítkov
Svatoňovice	1 645	279	Vítkov	Vítkov
Větrkovice	1 783	754	Vítkov	Vítkov
Vítkov	5 503	5 981	Vítkov	Vítkov
Celkem	32 271	17 158		

Zdroj: Městská a obecní statistika, mesta.obce.cz, vlastní úpravy

Tab. č. 2: Velikostní kategorie obcí Venkovského mikroregionu Moravice

Velikostní kategorie	Počet obcí		Počet obyvatel	
	absolutně	relativně v (%)	absolutně	relativně v (%)
1-199	1	6,3	155	0,9
200-499	7	43,8	2 103	12,6
500-999	4	25,0	3 297	19,7
1000-1999	2	12,5	2 405	14,4
2000-4999	1	6,2	2 937	17,6
5000 a více obyvatel	1	6,2	5 819	34,8

Zdroj: Městská a obecní statistika, vlastní výpočty

Z regionálně geografického hlediska do souhrnné charakteristiky území neodmyslitelně patří i jeho fyzickogeografická část a v rámci základní charakteristiky tohoto segmentu se autor blíže věnuje geologii, geomorfologii, hydrologii, klimatologii a ochraně přírodního bohatství. Z geologického pohledu patří převážná část mikroregionálního území do oblasti s prvohorními zvrásněnými, převážně usazenými horninami jako jsou břidlice, droby, křemence a vápence, kde právě břidlice v minulosti sehrála nejdůležitější roli tamního těžebního průmyslu. Dodnes lze v oblasti nalézt mnoho starých důlních děl, kde se dříve těžila pokrývačská břidlice. V dnešní době se jedná o významné paleontologické naleziště, v němž lze nalézt prvky spodnokarbonské flóry, fauny i ichnofauny. Od této skutečnosti se liší pouze tři katastrální území. Prvním je katastr obce Raduň, kde se kromě prvohorních usazenin vyskytují i třetihorní usazeniny v podobě jílu a písků. Druhý, odlišný katastr patří obci Branka u Opavy, kde se vyskytují čtvrthorní usazeniny hlíny, spraše, stěrky a písky. Třetí atypickou oblastí je oblast malého území v západní části katastru obce Budišov nad Budišovkou – Guntramovice. Zde se v okolí Červené hory, která je zároveň nejvyšším vrcholem mikroregionu (749 m n. m.), vyskytují třetihorní vulkanické horniny typu čediče, znělce a sopečných vyvěřelin. Díky pestrému geologickému složení můžeme v mikroregionu nalézt také dvě geologicky významné lokality: Přírodní památku Černý důl (katastr obce Svatoňovice) a Přírodní rezervaci Nové Těchanovice (katastr obce Vítkov – Nové Těchanovice).

Geomorfologické členění Venkovského mikroregionu Moravice spadá výhradně do Hercynského systému, ale již do dvou řádově rozdílných subsystémů. Zatím co většina obcí, kromě Branky u Opavy a Raduně, spadá do subsystému Hercynského pohoří a dále do provincie České Vysočiny, Krkonošsko-jesenické soustavy, Jesenické podsoustavy, celku Nízkého Jeseníku, podcelku Vítkovské vrchoviny a okresku Melčské a Heřmanické vrchoviny, tak v případě výše zmíněných dvou obcí je tomu

zcela jinak. Branka u Opavy a Raduň náleží do subsystému Epihercynské nížiny, provincie Středoevropské nížiny, Středopolské nížinné soustavy, podsoustavy Slezské nížiny, celku Opavské pahorkatiny, podcelku Poopavské nížiny a okrsku Opavsko-moravické nivy a Komárovské nížiny.

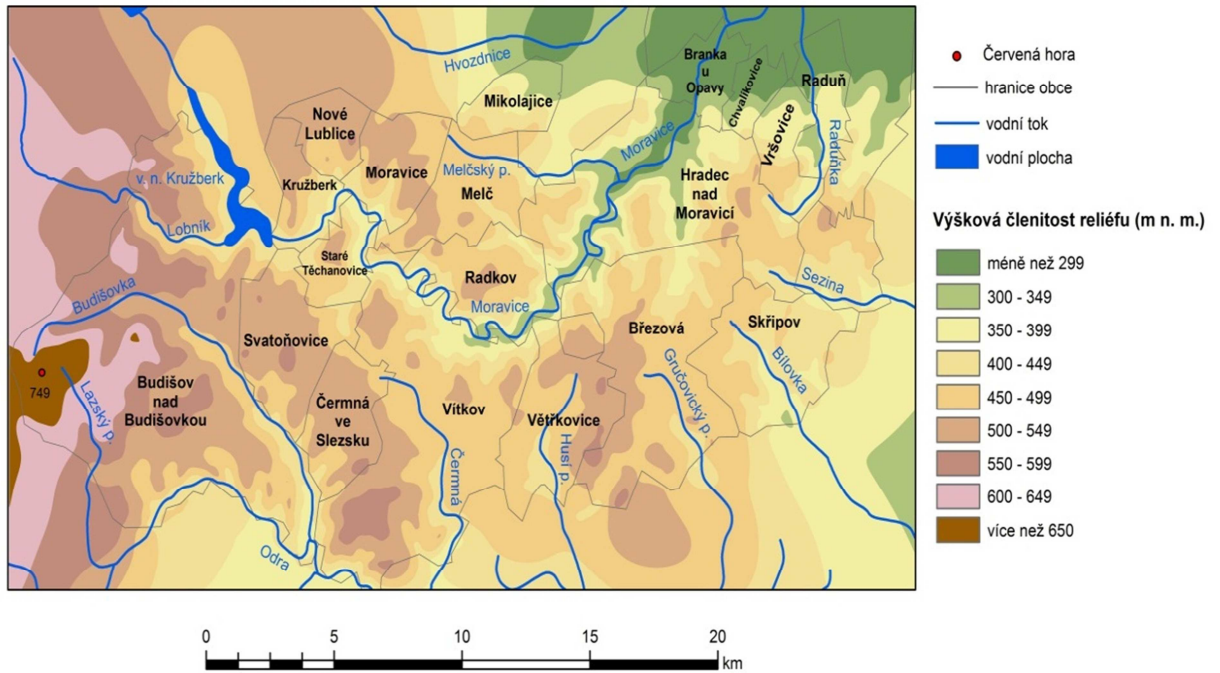
Hydrologickou osu mikroregionu tvoří řeka Moravice, která spadá do povodí řeky Odry, pramení v Hrubém Jeseníku, přibližně 3 km od hory Praděd, v nadmořské výšce 1 134,8 m n. m., délka toku je 100,5 km a plocha povodí se pohybuje okolo 899,8 km². Průměrný průtok u stanice Branka u Opavy je 7,82 m³/s a svou charakteristikou se řadí do řek Oderského typu (M. I. Lovič, 1945), s nejvyšším průtokem na jaře, s letními povodňovými stavy z četných srážek a nejnižším průtokem na podzim či v zimě. Na toku řeky leží dvě hydrologické stanice: Velké Štáhle a Branka u Opavy, dvě vodní nádrže: Slezská Harta a Kružberk. Vodní nádrž Kružberk, zaujímající západní část sledovaného území, vybudované v letech 1948 až 1955, mělo původně sloužit čistě pro energetické účely, avšak zvyšující se poptávka po pitné vodě zapříčinila změnu využití na vodárensky významnou stavbu v podobě zásobárny pitné vody pro ostravsko. Na řece Moravici se nachází jedna technická památka: Weissshohnův kanál – náhon vybudovaný v letech 1890, má délku 3,6 km a původně sloužil pro pohon strojů a přibližování dřeva. Dnes plní funkci pohonu malé vodní elektrárny.

Podle mapy klimatických oblastí ČSR, spadá Venkovský mikroregion Moravice do čtyř klimatických oblastí. Naprostá většina území se řadí do skupiny mírně teplých s označením MT3, MT7 a MT9. Tyto zóny mají téměř totožný charakter s dlouhým, suchým až mírně suchým létem, přechodné období je krátké s mírným až mírně teplým jarem a mírně teplým podzimem a zima má rysy normálně dlouhého až krátkého období s mírně teplým, suchým až velmi suchým charakterem a s krátkou dobou trvání sněhové pokrývky. Do zóny CH7, tedy chladné klimatické oblasti, spadá nejzápadnější kout zkoumaného území, katastr obce Budišov nad Budišovkou – Guntramovice. Zde převládá velmi krátké až krátké léto, s dlouhým přechodným obdobím mírného jara a podzimu, s dlouhou, mírnou a vlhkou zimou a dlouhodobou sněhovou pokrývkou. V této části je také situována profesionální klimatologická stanice MS Červená – sloužící mj. i pro vojenské účely.

Ačkoliv území mikroregionu ze 41 % pokrývají lesy, oblast nemá hojné zastoupení celostátně významných chráněných zón. Je zde vyhlášena pouze jedna Národní přírodní rezervace Kaluža, sedm Evropsky významných lokalit a dále několik přírodních rezervací a památných stromů.

FYZIKOGEOGRAFICKÉ PODMÍNKY

Venkovský mikroregion Moravice

1:169 000

Bc. Roman STRÍŽ
Olomouc 2012

Obr. č. 2: Fyzickogeografické podmínky DSO Moravice

Zdroj: ArcMap, vlastní úpravy

4 OBYVATELSTVO A TRH PRÁCE

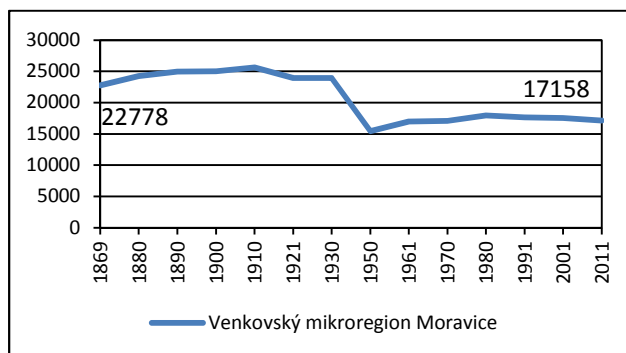
4.1 Vývoj počtu obyvatel

Jedním z nejvýznamnějších ukazatelů, který se zohledňuje při rozvojových strategiích, programech a činnostech s tím spojených, je sledování vývoje počtu obyvatel v šetřené oblasti. Časová řada, zachycující počty obyvatel v letech 1869 – 2011, nám jednoznačně nastíní základní demografický charakter DSO Moravice. Na začátku sledované řady, v roce 1869, čítá oblast mikroregionu 22 778 obyvatel. Tato hodnota mírně narůstá až do censu konaného v roce 1910, který dosáhl nejvyššího počtu 25 630 osob. Census v roce 1921, který byl jako historicky první organizován samostatnou Československou republikou, zachytil důsledky války a chřipky. I přesto, že území státu nebylo válkou přímo zasaženo, následná chřipka taktéž napomohla snížení počtu obyvatel o necelé dva tisíce. Ovšem tato nepříliš snížená hodnota byla vykompenzována demografickým zákonem války (E. Rosset, 1964), pro který je charakteristický poválečný baby boom. Census konaný v roce 1930 představil prakticky tu samou hodnotu jako předešlé sčítání. Následovala dvacetiletá odmlka, zapříčiněná druhou světovou válkou a až v roce 1947 proběhl první poválečný soupis obyvatel. Avšak tato data nejsou přesná díky sčítací metodice mezi přítomnou populací. Census konaný v roce 1950, mj. se poprvé řídil sčítáním osob podle bydlícího kritéria a nikoliv podle přítomného obyvatelstva, zaznamenal markantní pokles o 35,4 % osob. V absolutních číslech se jednalo o ztrátu 8 471 osob. Příčinou nebyla jen druhá světová válka, ale také následný poválečný odsun německy mluvícího obyvatelstva ze Sudetské oblasti, ve které Venkovský mikroregion Moravice leží. Tento rok také zaznamenal vůbec nejnižší hodnotu obyvatel (15 454 osob).

Následné tři cesty se nesly v charakteru velmi mírného nárůstu počtu obyvatel, který kulminoval nejvyšší hodnotou v roce 1980, kdy se hodnota dostala na 17 969 osob. K výraznějšímu nárůstu či ztrátě obyvatel nepřispěla kolektivizace venkova (jež měla za úkol koncentrovat zemědělskou výrobu), a protože v oblasti nebyl výrazně zastoupen významný těžařský či zpracovatelský průmysl, nepomohla ani nastolená populační politika a migrace obyvatel z Moravy či středního až severozápadního Slovenska. Sčítání lidu, domů a bytů provedené v letech 1991, 2001 a 2011 poukazují na mírný úbytek populace, která čím dál tím více klesá k hranici 17 tisíc. Vzhledem k nastolenému klesajícímu trendu, probíhajícímu od 90. let, který lze podrobněji sledovat v grafu č. 2, jenž je podpořen urbanizací či suburbanizací městských oblastí,

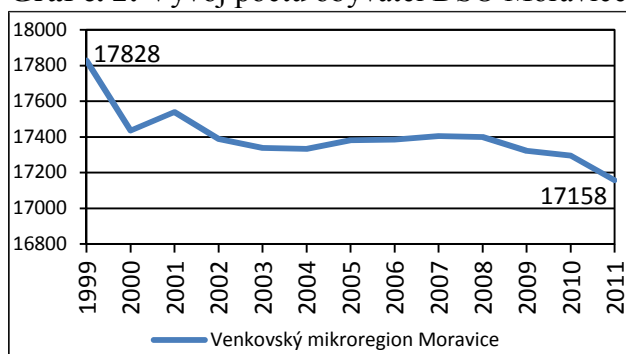
v našem případě se jedná především o urbanizační oblast Opavy či Ostravy, lze při budoucím sčítání v roce 2021 očekávat další snížení tohoto počtu hluboko pod hranici 17 000 obyvatel. Tomuto trendu také z velké části přispívá úbytek mladých lidí, kteří nemohou v této oblasti najít patřičné uplatnění, čemuž negativně napomáhá regionální platové ohodnocení práce, které je podle zkušeností autora hluboce pod celorepublikovým, tak pod krajským průměrem.

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel DSO Moravice v letech 1869 - 2011

Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 – 2005, czso.cz, vlastní úpravy

Graf č. 2: Vývoj počtu obyvatel DSO Moravice (1999 – 2011)

Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR 1971 - 2011, vlastní úpravy

Následně se autor zabývá srovnáním počtu obyvatel za vybrané územní celky, které nám kromě populačního vývoje, znázorněného pomocí řetězových a bazických indexů, porovnává počty osob a nastiňuje jejich demografické trendy. Ve všech čtyřech sledovaných celcích můžeme sledovat naprosto rozdílné vývojové směry. V rámci České republiky se v roce 1996 oproti roku 1991 jedná o mírný pokles, který v následujícím pětiletém období charakterizuje vysoký propad o více než 100 000 obyvatel. Rok 2006 se vyznačuje více než osmdesáti tisícovým nárůstem a vůbec nejvyššího nárůstu bylo dosaženo v dalším pětiletém období. V roce 2011 hodnota dosáhla 2% nárůstu v podobě 218 256 obyvatel. Moravskoslezský kraj a jeho vývojová tendence je mírně ztrátového charakteru. Sice v roce 1996 oproti roku 1991 slabě

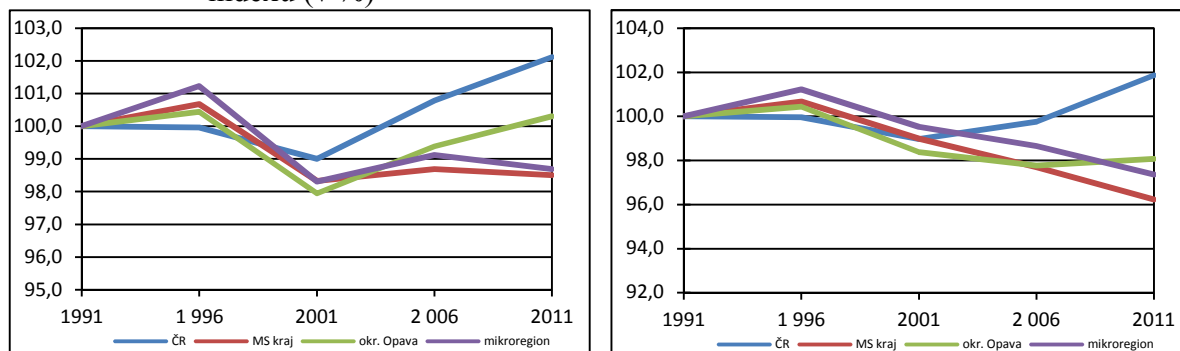
početně vzrostl o více než 10 000 obyvatel, avšak v dalších obdobích už ztrácí a dostává se v roce 2011 na hodnotu 1 230 613 osob. Ztrátovost je dána především úbytkem počtu pracovních míst v tradičních odvětvích kraje, který prezentuje těžařský a zpracovatelský sektor, což sebou přináší špatné životní podmínky a tím pádem vyvolává nemalou vlnu v podobě úbytku obyvatel. Další příčinou je, že Moravskoslezský kraj zahrnuje nejen strukturálně postižené a hospodářsky slabé regiony, ale také regiony s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností, mezi které se řadí i SO ORP Vítkov, což je součást zkoumané oblasti. Okres Opava se svým vývojem ve sledovaném období charakterizuje ztrátou a následným obnovením atraktivity. Zatím co v prvním pětiletém období nepatrně získal přibližně 1 000 obyvatel, za dalších 10 let jeho hodnota klesla o necelých 5 000 osob. Poslední sledovaná pětiletka má charakter velice mírného růstu. To je dáno faktem, že se okres Opava dostal ze seznamu hospodářsky slabých regionů. Venkovský mikroregion Moravice osciluje mezi 18 000 – 17 000 obyvateli, přičemž jak už bylo výše zmíněno, od roku 1991 (s výjimkou v roce 1996, kdy počet osob nepatrně vzrostl) podléhá mírnému klesajícímu trendu a tento trend lze očekávat i nadále.

Tab. č. 3: Srovnání vývoje počtu obyvatel ve vybraných územních celcích v letech 1999 - 2001

	1991	1996	2001	2006	2011
ČR	10 312 548	10 309 137	10 206 436	10 287 189	10 505 445
MS kraj	1 278 726	1 287 413	1 265 912	1 249 290	1 230 613
okr. Opava	180 638	181 431	177 712	176 624	177 173
DSO Moravice	17 623	17 840	17 539	17 385	17 158

Zdroj: czso.cz, vlastní úpravy

Graf č. 3 a 4: Vývoj počtu obyvatel 1999 – 2001 na základě řetězového a bazického indexu (v %)

Zdroj: czso.cz, vlastní úpravy

4.2 Struktura obyvatelstva podle vybraných demografických ukazatelů

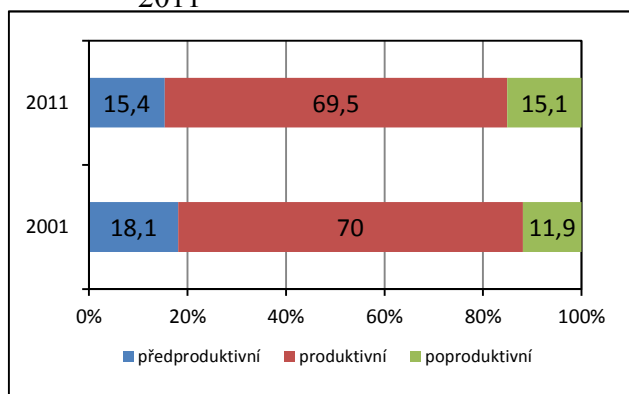
Prvním vybraným demografickým údajem je struktura obyvatelstva podle dosaženého věku. V rámci rozvojových aktivit se jako nejvhodnější rozdělení místní populace jeví kategorizace na základě produktivního věku. Do první kategorie se řadí obyvatelstvo předproduktivní (0 – 14 let), do druhé obyvatelstvo produktivní (15 – 65 let) a do třetí skupiny se řadí osoby ve věku 65 let a starší. Ve sledovaném období mezi roky 2001 a 2011 došlo k mírnému poklesu celkového počtu obyvatel o přibližně 381 osob. Nejvyšší úbytek za celou mikroregionální oblast zaznamenala předproduktivní skupina, která poklesla za desetileté období v průměru o -2,7 %. Nejhůře ze sledovaných celků jsou na tom obce Čermná ve Slezsku, kde se předproduktivní kategorie mezi sledovanými obdobími snížila o -9,6 % a Moravice, kde hodnota klesla o -7,7 %. Pouze ve dvou případech došlo k nárůstu předproduktivní skupiny obyvatel a to v obci Skřipov o +1,6 % a Radkov o +0,4 %. Produktivní třída vykázala také pokles, ale v průměru pouze o -0,5 %. Nejvyšší propad produktivní skupiny vykázala obec Radkov (-3,4 %) a naopak nejvyšší nárůst ekonomicky aktivní třídy o hodnotě +9 % se ukázal v Čermné ve Slezsku a ve Starých Těchanovicích, zde se jedná o nárůst 7,6 %. Alarmující zprávou je zvýšení počtu osob ve věkové kategorii 65 let a více, jejíž hodnota se za deset let zvýšila v průměru o 3,2 %. Nejvíce zasaženou členskou obcí se stala Moravice, kde byl zaznamenán nárůst o 6,5 %, následovně hned tři obce přesáhly za desetileté období 4% přírůstek: Budišov nad Budišovkou, Kružberk a Vítkov. Na druhou stranu pouze 4 obce z 16 zaznamenaly pokles postproduktivní skupiny obyvatel a to Staré Těchanovice (-1,8 %), Skřipov (-1,1 %), Mikolajice (-0,2 %) a Nové Lublice (-0,1 %). Podrobnější informace o struktuře obyvatel dle věkových skupin v letech 2001 a 2011, což umožňuje jejich detailnější sledování v nárůstu a poklesu osob, jsou uvedeny v příloze č. 2, tabulka č. 2 a 3.

Tab. č. 4: Struktura obyvatelstva Venkovského mikroregionu Moravice podle věku v letech 2001 a 2011

Rok	Počet obyvatel	z toho ve věku					
		0 - 14		15 - 64		65 a více	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%
2001	17 539	3 176	18,1	12 268	70,0	2 095	11,9
2011	17 158	2 643	15,4	11 930	69,5	2 585	15,1

Zdroj: Městská a obecní statistika, vlastní výpočty

Graf č. 5: Struktura obyvatelstva DSO Moravice podle produktivity v letech 2001 a 2011

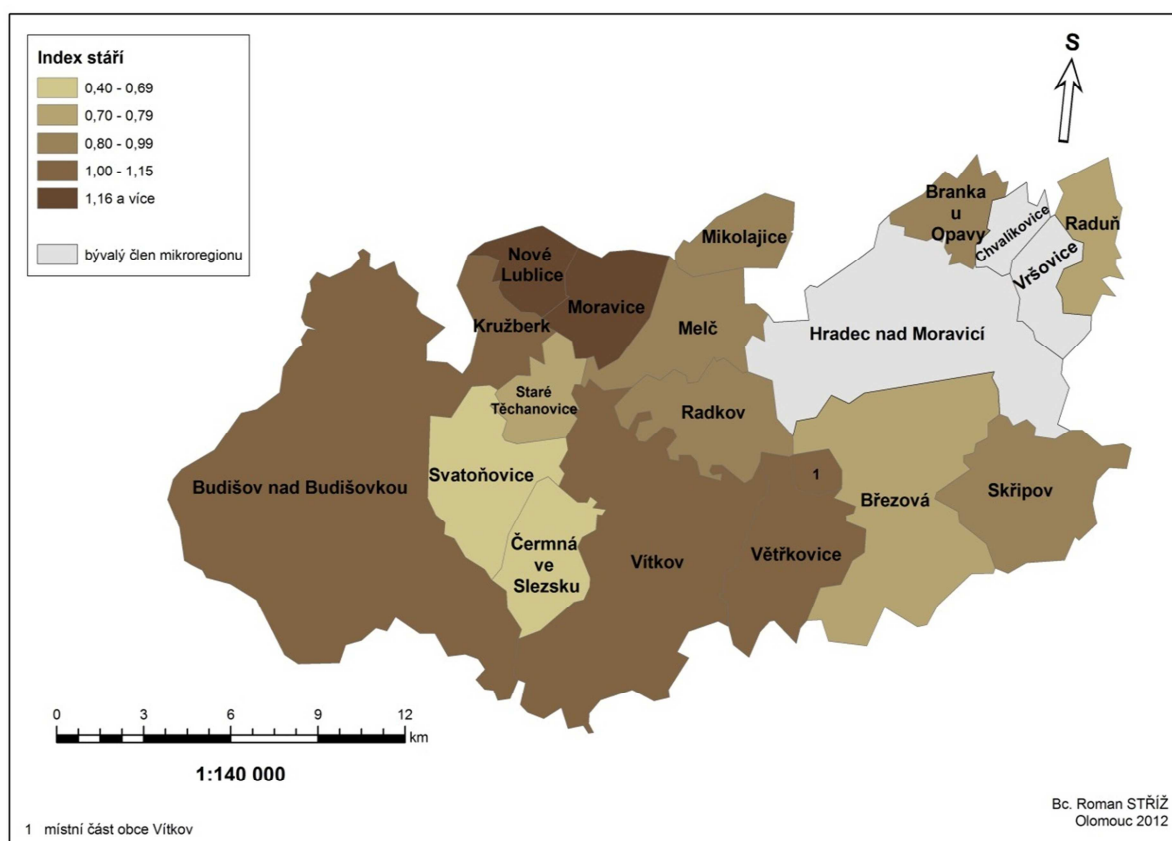
Zdroj: Městská a obecní statistika, vlastní úpravy

Proces stárnutí populace můžeme znázornit pomocí několika indexů, které úzce souvisejí s věkovou strukturou obyvatel. První zjištěnou hodnotou je index stáří. Ve sledovaném období mezi roky 2001 a 2011 se jeho hodnota zvýšila v průměru o 0,32 bodu, což poukazuje na postupné stárnutí místní populace. Nejvíce se index stáří propadl v obci Moravice (o 0,97). Z druhé strany se pouze obci Skřipov podařilo snížit hodnotu indexu (o 0,16). Index ekonomického zatížení nám z pohledu věkové struktury obyvatel konstatuje, že čím menší je výsledná hodnota indexu, tím příznivější je poměr mezi ekonomicky neaktivní a aktivní kategorií obyvatel. Jeho změna se za sledované desetileté období projevila nárůstem veličiny ze 43 na 43,8, což jen potvrzuje negativní trend stárnutí. Nejlépe dopadla obec Čermná ve Slezsku, kde se hodnota z roku 2001 snížila v roce 2011 o 19,6. Nejhůře dopadla obec Radkov, ve které se hodnota z roku 2001 (7,2) zvýšila na hodnotu 49,9. Díky Indexu závislosti I., můžeme sledovat snížení či zvýšení podílu dětské populace v území. Tato veličina za sledované období poklesla v průměru o 3,7. Zde 13 z 16 obcí postihlo snížení dětské populace, které se nejvíce projevilo v Čermné ve Slezsku. Zvýšení předproduktivní složky zaznamenaly pouze 3 obce z 16 (Skřipov, Radkov a Melč). Posledním sledovaným indexem je Index závislosti II., který prezentuje snížení či zvýšení podílu postproduktivní populace. V případě Venkovského mikroregionu Moravice, bylo během desetiletého období zjištěno průměrné zvýšení o hodnotu 4,6, jež opět potvrzuje mikroregionální trend ve stárnutí místních obyvatel. Nejvíce se tento proces projevil v obci Moravice a nejméně ve Starých Těchanovicích.

Tab. č. 5: Vybrané indexy DSO Moravice v letech 2001 a 2011

Rok	Index stáří	Index ekonomického zatížení	Index závislosti I.	Index závislosti II.
2001	0,66	43,0	25,9	17,1
2011	0,98	43,8	22,2	21,7

Zdroj: Městská a obecní statistika, vlastní výpočty

Obr. č. 3: Index stáří DSO Moravice

Zdroj: ArcMap, vlastní úpravy

Druhým sledovaným demografickým ukazatelem je vzdělanostní struktura, která je společně s věkovou skladbou základním segmentem rozvoje kvality lidských zdrojů. Podstatný vliv na stupeň vzdělání má poloha mikroregionu vzhledem k významným centrům. Taková univerzitní centra jsou do vzdálenosti 60 km od střediska mikroregionu hned tři. Necelých 30 km leží město Opava a do 60 km jsou vzdáleny dvě hlavní krajská města – Ostrava a Olomouc. Srovnání územních celků, které je znázorněno v tabulce č. 6, prezentuje Venkovský mikroregion Moravice jako území s nejnižším syntetickým ukazatelem vzdělanosti. Za průměrem České republiky zaostává o 0,23 bodu, za Moravskoslezským krajem o 0,18 a za okresem Opava o 0,17 bodu. Počet osob se základním vzděláním vč. neukončeného, osob bez vzdělání a

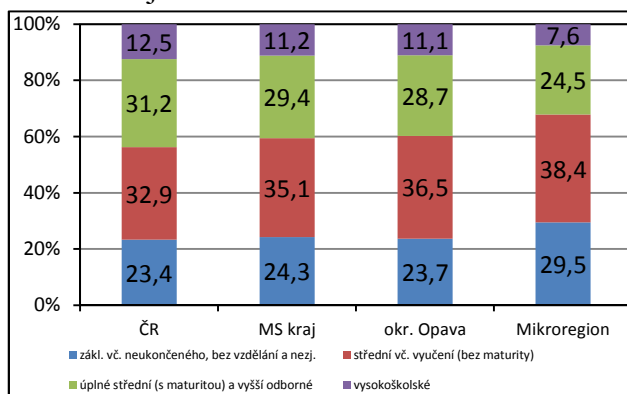
nezjištěných zde převyšuje hodnoty zbylých územních jednotek o více než 5 %. V případě srovnání mikroregionu s ČR tento rozdíl narůstá až o hodnotu 6,1 %. Zjištěná data v kategorii středního vzdělání a vyučení (bez maturity) v průměru za ČR dosahují 32,9 %, což je rozdíl oproti sledovanému území přibližně 5,5 %. Při srovnání s MS krajem je rozdílná hodnota 3,3 % a v případě s okr. Opava je faktický rozdíl jen 1,9 %. Skupina s úplným středním vzděláním (s maturitou) a vyšším odborným vzděláním je ve srovnání mikroregionu s ČR nejmarkantnější a dosahuje zde rozdílu 6,7 %. Komparace mikroregionu s MS krajem opět hovoří v neprospěch DSO Moravice s rozdílem 4,9 % a v porovnání s okr. Opava zjištěný rozdíl dosahuje 4,2 %. Poslední kategorií je vysokoškolsky vzdělané obyvatelstvo, které v České republice dosahuje hodnoty 12,5 %, čímž mikroregion ztrácí 4,9 %. Výsledky za MS kraj a okr. Opava jsou si podobné, v případě kraje DSO Moravice ztrácí 3,6 % a v případě okr. Opava ztrácí 3,5 %.

Tab. č. 6: Struktura obyvatel podle dosaženého vzdělání ve vybraných územních jednotkách za rok 2011

Územní jednotka	Obyvatelstvo 15 let a starší	Nejvyšší ukončené vzdělání – relativně (%)				Syntetický ukazatel vzdělanosti
		základní vč. neukončeného, bez vzdělání a nezjištěno	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplné střední (s maturitou) a vyšší odborné	vysokoškolské	
ČR	8 947 632	23,4	32,9	31,2	12,5	2,33
MS kraj	1 032 341	24,3	35,1	29,4	11,2	2,28
okr. Opava	150 951	23,7	36,5	28,7	11,1	2,27
DSO Moravice	14 556	29,5	38,4	24,5	7,6	2,10

Zdroj: Předběžné výsledky SLDB 2011, vlastní výpočty

Graf č. 6: Struktura obyvatel podle dosaženého vzdělání ve vybraných územních jednotkách za rok 2011

Zdroj: Předběžné výsledky SLDB 2011, vlastní úpravy

Při porovnání výsledků ze Sčítání lidu, domů a bytů konaných v letech 2001 a 2011, je závěr pro Venkovský mikroregion Moravice velice sympatický. I když se celkový počet obyvatel 15 let a starších, ve sledovaném období, snížil přibližně o 80 osob, tak se syntetický ukazatel vzdělanosti zvýšil o 0,12 bodu. Velice pozitivním ukazatelem je snížení počtu obyvatel se základním vzděláním vč. neukončeného, bez vzdělání a nezjištěných, který se zredukoval o 2,7 %. Druhým pozitivním snížením prošel podíl osob se středním vzděláním vč. vyučení bez maturity, jenž poklesl o 3,6 %. Z druhé strany je velice dobrým signálem nárůst osob s úplným středním vzděláním s maturitou a vyšším odborným vzděláním, který vzrostl ve sledovaném období o 3 %. Vůbec nejpozitivnější tendencí je nárůst osob s vysokoškolským diplomem o 3,3 %.

Tab. č. 7: Vývoj vzdělanostní struktury obyvatel Venkovského mikroregionu Moravice v letech 2001 - 2011

Rok	Obyvatelstvo 15 let a starší	Nejvyšší ukončené vzdělání v (%)				Syntetický ukazatel vzdělanosti
		základní vč. neukončeného, bez vzdělání a nezjištěno	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplné střední (s maturitou), vyšší odborné	vysokoškolské	
2001	14 636	32,2	42,0	21,5	4,3	1,98
2011	14 556	29,5	38,4	24,5	7,6	2,10

Zdroj: Předběžné výsledky SLDB 2011, SLDB 2001, vlastní výpočty

Tabulka č. 8 prezentuje nejvzdělanější obyvatelstvo v obci Branka u Opavy a Raduň. Tento fakt může být zapříčiněn skutečností, že dané obce jsou vzdálenostně nejbližší k významnému centru ze všech členských obcí a tím se z obcí stávají tzv. satelity, do kterých se soustřeďuje ekonomicky silnější a vzdělanější obyvatelstvo s původním bydlištěm v Opavě. Naopak nejméně vzdělané obyvatelstvo žije v obci Čermná ve Slezsku a Svatoňovice. To je dáno skutečností, že v obou obcích žije vysoký počet romského obyvatelstva, i když oficiální údaje ze SLDB 2011 reflektují obce bez romské populace, čímž tento sledovaný ukazatel ztrácí veškerou vypovídací hodnotu.

Tab. č. 8: Vzdělanostní struktura obyvatel DSO Moravice za jednotlivé obce v roce 2011

Název obce	Obyvatelstvo 15 let a starší	Nejvyšší ukončené vzdělání - relativně (%)				Syntetický ukazatel vzdělanosti
		základní vč. neukončeného, bez vzdělání a nezjištěno	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplně střední (s maturitou) a vyšší odborné	vysokoškolské	
Branka u Opavy	928	22,5	37,1	28,8	11,6	2,30
Březová	1 146	26,0	40,4	25,7	7,9	2,16
Budišov n. B.	2 592	33,8	39,4	21,9	4,9	1,98
Čermná ve Slezsku	289	55,4	28,0	14,5	2,1	1,63
Kružberk	237	32,1	46,0	17,3	4,6	1,95
Melč	520	30,2	44,0	20,6	5,2	2,01
Mikolajice	220	27,3	46,8	20,0	5,9	2,05
Moravice	223	37,7	39,9	17,0	5,4	1,90
Nové Lublice	182	36,3	40,1	20,9	2,7	1,90
Radkov	415	35,4	42,4	16,4	5,8	1,93
Raduň	804	20,8	33,5	33,7	12,1	2,37
Skřípov	850	21,8	40,5	27,9	9,9	2,26
Staré Těchanovice	125	20,0	48,8	26,4	4,8	2,16
Svatoňovice	235	40,0	43,0	15,3	1,7	1,79
Větrkovice	636	23,0	39,9	28,0	9,1	2,23
Vítkov	5 154	29,9	36,2	25,6	8,3	2,12
Celkem	14 556	29,5	38,4	24,6	7,6	2,10

Zdroj: Předběžné výsledky SLDB 2011, vlastní výpočty

Posledním sledovaným demografickým ukazatelem v této podkapitole je struktura obyvatel dle národnosti. Tento sledovaný ukazatel podle autorova názoru nemá patřičnou vypovídací hodnotu a to hned z několika důvodů. Ačkoliv se většina plochy mikroregionu nachází na historicky známém území Slezska, drtivá většina obyvatel v censu vyplňuje do kolonky své národnosti národnost českou, přičemž by v této sledované oblasti měla logicky převažovat národnost slezská, potažmo moravská. Tento fakt je dán neznalostí historických a územních poměrů mezi obyvateli. Vzhledem k tomu, že území spadalo do oblasti Sudet, je zde sledováno, i když ve znatelně klesající míře, zastoupení německého obyvatelstva. Polské a slovenské obyvatelstvo je zde prezentováno především díky relativní blízkosti hranic obou států. V roce 2001 se v mikroregionu vyskytovalo obyvatelstvo ukrajinské národnosti, ale pouze v 0,1% míře, načež v roce 2011 se zde již lidé s touto národností neobjevují, proto tato národnost byla z tabulky odebrána.

Největším rozdílem ze sledovaných kategorií prošla skupina české národnosti a skupina neuvedené národnosti. V prvním jmenovaném případě lze sledovat pokles 30,6 %, narozdíl ve druhém případě lze sledovat 27,4% nárůst. Slabším sebeuvědoměním prošla moravská národnost, jež oproti roku 2001, kdy prezentovala pouze 2 % obyvatel, v roce 2011 dosáhla 6,3 % a jedná se tak o 4,3% přírůstek. Nepatrné zvětšení hodnoty

zaznamenala také národnost slezská, která se oproti roku 2001 (1 %) zvýšila na 1,3 % v roce 2011. Další sledované kategorie zaznamenaly nepříliš výrazný pokles. Slovenská národnost klesla za sledované období o 0,8 %, polská o 0,1 % a německá o 0,3 %. Podrobnější informace o současném národnostním složení v jednotlivých obcích je uvedeno v příloze č. 2.

Tab. č. 9: Struktura obyvatel Venkovského mikroregionu Moravice podle národnosti v letech 2001 - 2011

Rok	Počet obyvatel	Podíl obyvatel podle národnosti (%)							
		česká	moravská	slezská	slovenská	polská	německá	romská	neuvedeno
2001	17 539	92,4	2,0	1,0	2,0	0,2	0,5	0,3	1,5
2011	17 158	61,8	6,3	1,3	1,2	0,1	0,2	0,2	28,9

Zdroj: SLDB 2001, Předběžné výsledky SLDB 2011, vlastní výpočty

Nejvíce specifickou kategorií je národnost romská. Podle oficiálních výsledků ze SLDB 2011, totiž na území mikroregionu žije z celkového počtu obyvatel pouze 0,2% zastoupení, tedy přibližně 24 Romů. Tento údaj je zcela nepravdivý a neodráží skutečnou realitu, jelikož je tento počet mnohonásobně vyšší. Neprojevením své skutečné národnosti ve SLDB si autor vysvětluje několika důvody. Prvním důvodem může být obava z rasové diskriminace, druhým všeobecná nevzdělanost o svém původu, přičemž je jednoznačně a jednoduše určená barvou pleti, třetím důvodem je postupná asimilace Romů, díky čemuž se automaticky považují za obyvatele s českou národností a čtvrtým důvodem může být prostý stud za svůj romský původ.

Tab. č. 10: Oficiální a odhadovaný počet Romské populace ve vybraných obcích v roce 2011

Název obce	Počet obyvatel	Oficiální počet		Odhadovaný počet	
		abs.	%	abs.	%
Budišov nad Budišovkou	3 036	2	0,07	150	4,9
Čermná ve Slezsku	363	0	0,0	100	27,5
Vítkov	5 981	22	0,4	400	6,7

Zdroj: Předběžné výsledky SLDB 2011, odhady sociálních pracovníků, vlastní výpočty

4.3 Lidské zdroje

Do této kategorie autor řadí ekonomicky aktivní obyvatelstvo (EAO), ekonomicky neaktivní obyvatelstvo (ENO) a míru nezaměstnanosti. Účast ekonomicky aktivních obyvatel na celkovém obyvatelstvu starším 15 let, vypovídá o míře ekonomické aktivity, která je neopomenutelným ukazatelem z hlediska pracovního

potenciálu. Srovnání územních jednotek se zkoumanou mikroregionální oblastí nám poodhaluje kladné a záporné stránky daného území. Ve srovnání EAO s celorepublikovým průměrem zaostává sledovaný mikroregion o 0,7 %, s Moravskoslezským krajem si drží stejnou úroveň a překvapivě nejvyšší distinkce je ve srovnání s okresem Opava, zde se jedná o rozdílnou hodnotu 1,4 %. V indikátoru ekonomicky neaktivních obyvatel, si mikroregion Moravice stojí nejhůře, čímž za celorepublikovým průměrem zaostává o 1,5 % a za MS krajem o 0,2 %. Sledované území ve srovnání s okresem Opava ztrácí 0,7 %. Z pohledu nezjištěných osob je na tom v rámci porovnávaných celků nejlépe okres Opava (4,6 %). DSO Moravice, v tomto ukazateli dosáhl hodnoty 5,3 %, díky čemuž se pohybuje pod celorepublikovým průměrem přibližně o 1 %.

Tab. č. 11: Srovnání EAO a ENO ve vybraných územních celcích za rok 2011

Územní jednotka	Počet obyvatel	EAO		ENO		Nezjištěno	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%
ČR	10 562 214	5 172 737	49,0	4 718 866	44,7	670 611	6,3
MS kraj	1 236 028	597 323	48,3	571 094	46,2	67 611	5,5
okr. Opava	177 294	88 069	49,7	81 005	45,7	8 220	4,6
DSO Moravice	17 158	8 285	48,3	7 968	46,4	932	5,3

Zdroj: Předběžné výsledky SLDB 2011, vlastní výpočty

Územní komparace DSO Moravice za desetileté období reflektuje snížení kategorie ekonomicky aktivních i neaktivních obyvatel. V prvním případě (EAO) lze sledovat pokles o 2,6 %, což je dáno především snížením místní populace, procesem stárnutí a nepříznivou situací na trhu práce, která odstartovala koncem roku 2008, kdy začala naplno gradovat hospodářská krize. V druhém případě (ENO) počet v daném intercensálním období také poklesl a to o 2,3 %. Tento fakt je zapříčiněn především úbytkem obyvatel ve sledovaném území a rapidním zvýšením počtu nevysledovaných osob. Počet nezjištěných zde mezi monitorovanými censy vzrostl o 4,9 procent.

Tab. č. 12: Srovnání EAO a ENO Venkovského mikroregionu Moravice v letech 2001 - 2011

Rok	Počet obyvatel	EAO		ENO		Nezjištěno	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%
2001	17 539	8 920	50,9	8 545	48,7	74	0,4
2011	17 231	8 285	48,3	7 968	46,4	932	5,3

Zdroj: Předběžné výsledky SLDB 2011, SLDB 2001, vlastní výpočty

Bohužel v období zpracování tohoto oddílu nejsou dostupná data ze SLDB 2011, která by nabídla nejaktuálnější výsledky struktury obyvatel sledovaného svazku obcí podle ekonomického odvětví. Proto jsou prezentována pouze deset let stará data ze SLDB 2001, která ovšem do jisté míry odpovídají současně nastolené situaci v mikroregionu. Celkový počet EAO se v roce 2001 pohyboval okolo 8 920 osob, z čehož téměř 12 % pracovalo v priméru, 36,6 % pracovalo v sekundéru a 32,7 % obyvatel bylo zaměstnáno v terciérní sféře. Počet nezjištěných osob se pohyboval okolo 18,8 %. Obcí s nejvyšším zastoupením osob v sektoru prvovýroby byla obec Březová, kde se podíl obyvatel v tomto odvětví vyšplhal až na 27,3 %, naopak nejnižšího zastoupení dosáhla obec Raduň (3,9 %). V počtu zaměstnaných při sektoru zpracovatelského průmyslu dominuje obec Raduň s 49,1% zastoupením. Nejméně zaměstnaných osob v tomto odvětví mělo město Vítkov, kde se hodnota pohybovala okolo 28,2 %. Úsek služeb zaměstnával logicky nejvíce jedinců ve správním městě mikroregionu, tedy ve Vítkově (43,3 %). Nejméně osob zaměstnával sektor služeb v obci Čermná ve Slezsku a to pouze 16, 2 %. Tato skutečnost je dána hlavně tím, že v obci funguje pouze jeden obchod, jeden hostinec a v letních měsících sezónní prodej piva a zmrzliny. V 6 z 16 sledovaných obcích se počet nezjištěných osob vyšplhal přes 20% hranici, naopak nejméně nezjištěných osob bylo v obci Březová (11,8 %).

Tab. č. 13: Struktura EAO DSO Moravice za jednotlivé obce podle odvětví v roce 2001

Název obce	EAO	Primér		Sekundér		Terciér		Nezjištěno	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Branka u Opavy	515	48	9,3	214	41,6	142	27,5	111	21,6
Březová	686	187	27,3	243	35,4	175	25,5	81	11,8
Budišov n. B.	1 616	201	12,4	737	45,6	394	24,4	284	17,6
Čermná ve Slezsku	154	32	20,8	73	47,4	25	16,2	24	15,6
Kružberk	162	29	17,9	59	36,4	31	19,1	43	26,6
Melč	311	35	11,3	114	36,7	107	34,4	55	17,6
Mikolajice	125	19	15,2	52	41,6	38	30,4	16	12,8
Moravice	115	13	11,3	40	34,8	34	29,6	28	24,3
Nové Lublice	99	12	12,1	35	35,4	25	25,3	27	27,2
Radkov	264	33	12,5	89	33,7	75	28,4	67	25,4
Raduň	485	19	3,9	238	49,1	153	31,5	75	15,5
Skřípov	526	77	14,6	236	44,9	126	24,0	87	16,5
Staré Těchanovice	59	12	20,3	23	39,0	15	25,4	9	15,3
Svatoňovice	161	24	14,9	70	43,5	44	27,3	23	14,3
Větrkovice	399	90	22,6	124	31,1	131	32,8	54	13,5
Vítkov	3 243	234	7,2	914	28,2	1 405	43,3	690	21,3
Celkem	8 920	1 065	11,9	3 261	36,6	2 920	32,7	1 674	18,8

Zdroj: SLDB 2001, vlastní výpočty

Podle názoru autora nebudou nejvyšší hodnoty zjištěných dat ze SLDB 2011 až tak rozdílné, protože na základě místních znalostí může dojít ke změně v prvenství zaměstnaných v priméru pouze mezi obcemi Březová a Větrkovice, v sekundéru je možné očekávat změnu v nejvyšším počtu zaměstnaných (2001 – Raduň) ve prospěch obcí Budišov nad Budišovkou, Čermná ve Slezsku nebo Skřípov a ve službách si prvenství logicky udrží správní a zároveň populačně největší město Vítkov, zde se očekává pouze změna na dalších příčkách, kdy druhou obec v této kategorii (2001 – Melč) může vystřídat Budišov nad Budišovkou nebo Větrkovice.²

Většina území Venkovského mikroregionu Moravice má v rámci České republiky, ale i vzhledem k Moravskoslezskému kraji, charakter vnitřní periferie, což je dáno především sousedstvím s Vojenským újezdem Libavá a relativní vzdáleností od krajského města. Tato situace vyvolává nedostatek pracovních příležitostí a velmi špatné uplatnění mladých lidí. Vstupem do Evropské unie je z hlediska datové základny nezbytně nutné uvést změnu metodiky ve výpočtu míry nezaměstnanosti, platnou od 1. 7. 2004. Tato změna ve výpočtu sebou přinesla nepatrné snížení míry nezaměstnanosti a spočívá na základě snížení počtu uchazečů o práci, kdy se počítá ne se souhrnným počtem, ale nově s dostupným počtem uchazečů o práci.

Vývoj nezaměstnanosti má ve všech vybraných územních jednotkách, tedy až na DSO Moravice, podobnou vývojovou tendenci. V případě České republiky zůstává sledovaná hodnota v období 2007 – 2008 na stejné míře, ovšem v případě Moravskoslezského kraje a okresu Opava se míra nezaměstnanosti v těchto letech snižuje zhruba o 1 %. Obrat nastává v roce 2009, kdy se velikost míry nezaměstnanosti rapidně zvyšuje, přibližně o 3 % a právě tato negativně narůstající tendence pokračuje i v roce 2010, ovšem už nikoli v tak velké míře jako v předešlé době, ale zhruba do 1% nárůstu. Rok 2011 charakterizuje pokles okolo 1 procentního bodu. Podrobnější situace v mikroregionu Moravice, sledovaná už od roku 2001, má kolísavou tendenci. V letech 2001 – 2004 fluktují hodnoty v rozmezí 17,3 až 17,5 %. Na tuto etapu relativní vyrovnanosti navazuje období tříletého poklesu, v podobě 1% snížení v roce 2005 na hodnotu 16,4 %. Následuje další pokles o 2,3 % na hodnotu 14,1 % v roce 2006. Rok 2007 se vyznačuje nejnižší zjištěnou mírou nezaměstnanosti (10, 3 procent). Po tomto snížení až na prozatím historické minimum, navazuje opětovné zvýšení na původní hodnotu pohybující se okolo 17 procent. V letech 2007 – 2008 vzrostla nezaměstnanost

²Úvahy vycházejí ze znalostí místních poměrů a vývoje počtu obyvatel, přičemž v potaz je také brán dopad hospodářské krize na podnikání v jednotlivých obcích.

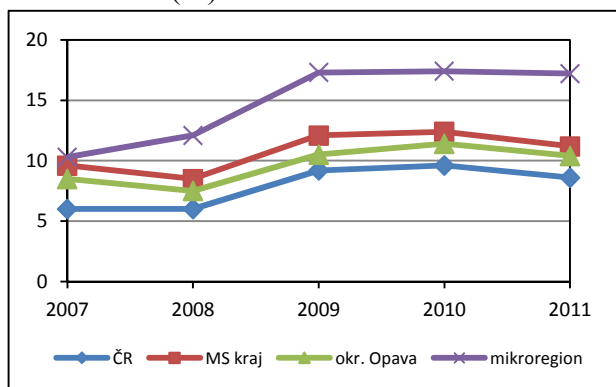
z výchozí hodnoty 10,3 % na 12,1 %. Vůbec nejvyšší zvýšení lze pozorovat mezi roky 2008 a 2009, kde se jedná o 5,2% navýšení a tím se daná míra dostala až na 17,3 %. Jednu z nejvyšších měr nezaměstnanosti mikroregion dosahuje v roce 2010, kdy hodnota stoupla o 0,1 % na konečných 17,4 %. Rok 2011 charakterizuje velice mírný pokles o 0,2 procentního bodu na konečnou hodnotu 17,2 %. Data za rok 2012 nejsou vzhledem k nefunkčnosti integrovaného portálu Ministerstva práce a sociálních věcí v období zpracování tohoto oddílu k dispozici.

Tab. č. 14: Vývoj míry nezaměstnanosti ve vybraných územních jednotkách v letech 2007 – 2011 v (%)

Územní jednotka	2007	2008	2009	2010	2011
ČR	6,0	6,0	9,2	9,6	8,6
MS kraj	9,6	8,5	12,1	12,4	11,2
okr. Opava	8,5	7,5	10,5	11,4	10,4
DSO Moravice	10,3	12,1	17,3	17,4	17,2

Zdroj: MPSV – integrovaný portál, vlastní úpravy

Graf č. 7: Vývoj nezaměstnanosti ve vybraných územních celcích v letech 2007 – 2011 v (%)

Zdroj: MPSV – integrovaný portál, vlastní úpravy

Z pohledu detailnějšího srovnání mezi jednotlivými obcemi, které nabízí tabulka č. 15, lze vyčíst až 34% rozdíl ve sledované míře. Pouze pět ze šestnácti zkoumaných obcí má míru nezaměstnanosti pod deseti procenty. Nejlépe je na tom obec Branka u Opavy (6,4 %). Ta těží díky své výhodné dostupnosti k Opavě a blízkosti k firmě Brano a.s., jenž je významným regionálním zaměstnavatelem (více o této firmě je uvedeno v kapitole hospodářství). Další tři obce, s relativně nízkým počtem nezaměstnaných, Větkovice (8,3 %), Melč (8,7 %) a Březová (8,9 %), se udržují na této hladině díky vyšší zaměstnanosti v primární sféře hospodářství. Poslední obcí pod desetiprocentní hranicí je Skřipov (9,3 %), ve které se tato hranice drží taktéž díky vyšší zaměstnanosti

v zemědělství, ale i díky významnému podílu obyvatel v sekundéru a to především zásluhou nedalekých stavebních lomů na zpracování kamene. Naopak ve srovnání s celorepublikovým průměrem je ve svazku 5 z 16 obcí nad 20% hranicí. Kružberk (21,6 %), Moravice (22,6 %), Svatoňovice (29,2 %), Staré Těchanovice (37,3 %) a Čermná ve Slezsku (40,9 %). Situace ve Starých Těchanovicích je dána absencí průmyslového podniku či sektoru služeb (v obci se nenachází ani jeden obchod) a stav v Čermné ve Slezsku je dán zejména vysokým zastoupením romské populace. Tuto situaci také odráží počet volných pracovních míst, kterých se v mikroregionu k 31. 12. 2011 nabízelo pouze 22 a to v alarmujícím počtu v pouhých čtyřech ze šestnácti obcí. Mikroregionální průměr míry nezaměstnanosti DSO Moravice k 31. 12. 2011 dosahoval hodnoty 17,2 % a přibližně průměrný počet uchazečů na jedno volné pracovní místo přesahuje 58 žadatelů.

Tab. č. 15: Stav nezaměstnanosti v jednotlivých obcích DSO Moravice k 31. 12. 2011

Název obce	EAO	Dosažitelní uchazeči	Nezaměstnanost v (%)	Volná pracovní místa	Počet uchazečů na 1 pracovní místo
Branka u Opavy	515	33	6,4	0	-
Březová	686	61	8,9	0	-
Budišov nad Budišovkou	1 616	312	19,3	11	28,4
Čermná ve Slezsku	154	63	40,9	0	-
Kružberk	162	35	21,6	0	-
Melč	311	27	8,7	0	-
Mikolajice	125	14	11,2	0	-
Moravice	115	26	22,6	0	-
Nové Lublice	99	12	12,1	5	2,4
Radkov	264	34	12,9	0	-
Raduň	485	20	10,3	1	20
Skřípov	526	49	9,3	0	-
Staré Těchanovice	59	22	37,3	0	-
Svatoňovice	161	47	29,2	0	-
Větrkovice	399	33	8,3	0	-
Vítkov	3 243	508	15,7	5	101,6
Celkem	8 920	1 296	17,2	22	58,9

Zdroj: MPSV – integrovaný portál, vlastní výpočty

4.4 Pohyb obyvatel

Střední stav obyvatelstva se ve sledovaném pětiletém období pozvolna snižuje, přičemž nejvyšší pokles zaznamenává mikroregion až v posledním sledovaném roce, kdy se oproti výchozí hodnotě z roku 2007 (17 390) jedná o akumulovaný úbytek

přibližně 200 lidí. Počet živě narozených v letech 2007 – 2011 je téměř vyrovnaný až na malou výjimku v roce 2011, která zaznamenává nejnižší hodnotu tohoto ukazatele, pouhých 160 narozených. Na tento ukazatel navazuje i hrubá míra porodnosti, která osciluje mezi 13 a 9 promilemi. Počet zemřelých je v mikroregionu prakticky vyrovnaný a ve sledovaném období se pohybuje v rozmezí 190 až 199 osob. Tuto vyrovnanost dokazuje i hrubá míra úmrtnosti, jež se ve všech sledovaných letech drží při 11 promilích. Kladných hodnot v případě přirozeného přírůstku bylo dosaženo pouze v roce 2007 (40 osob) a v roce 2010 (10 osob). Nejvyšší přirozený úbytek se odehrál v roce 2011, ve kterém došlo k přirozenému úbytku 35 lidí. Migrační hodnoty jsou kromě roku 2008 až dvou ciferně ztrátové. Nejvyšší migrační úbytek obyvatel byl zaznamenán v roce 2009 a jednalo se o ztrátu šedesáti pěti osob. Vývoj celkového přírůstku byl kladný pouze v roce 2007 (19 osob). Další čtyřleté období je středně ztrátové a kulminuje v roce 2009 a 2011, kdy se ztráta pohybovala kolem -78 resp. -72 osob. Nejlépe se na poli celkového přírůstku pohybovala obec Březová, která ve sledovaném období dosáhla úhrnem plus 54 obyvatel. Druhou obcí s největším početním přírůstkem se stala obec Raduň, ve které v letech 2007 - 2011 vzrostl počet obyvatel o 27. Z opačného hlediska se jako nejvíce ztrátové projevíly obce Vítkov a Budišov nad Budišovkou. Město Vítkov ve sledovaném období zaznamenalo v kategorii celkového přírůstku úbytek přibližně 172 osob. V Budišově nad Budišovkou se jednalo o úbytek 110 obyvatel.

Tab. č. 16: Pohyb obyvatel na území DSO Moravice v letech 2007 – 2011

Rok	Střední stav obyv.	Živě narození	Počet zemřelých	hmp (‰)	hmú (‰)	Přirozený přírůstek	Migrační přírůstek	Celkový přírůstek
2007	17 390	228	190	13,1	10,9	40	-21	19
2008	17 397	182	199	10,5	11,4	-17	8	-9
2009	17 361	184	197	10,6	11,3	-13	-65	-78
2010	17 313	202	192	11,7	11,1	10	-39	-29
2011	17 190	160	195	9,3	11,3	-35	-37	-72

Zdroj: Územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování (1971-2011)-ČSÚ, vlastní výpočty

4.5 Dojížd'ka a vyjížd'ka za prací

Pro tuto část kapitoly nejsou v době zpracování stále dostupná nejnovější data ze SLDB 2011, a proto autor vychází z dat pořízených ze Sčítání lidu, domů a bytů konaného v roce 2001. Z tohoto důvodu se nejedná o příliš aktuální data, ovšem k přihlédnutí za dosavadním zjištěním vývoje v DSO Moravice, se data ze SLDB 2011

nebudou příliš vzdalovat pravdě a budou spíše jen více prohlubovat nastolenou situaci záporným směrem. Mikroregionální charakter, jež udává tabulka č. 17, vystihuje dojížděku a vyjížděku nejen uvnitř okresu Opava, ale také v rámci jiných okresů či zahraniční vyjížděky za prací. Počet obyvatel vyjíždějících z mikroregionu Moravice v rámci okresu je 2 554 a počet obyvatel dojíždějících do svazku obcí Moravice v rámci okresu je 1 351, čímž vzniká mikroregionální záporné saldo (-1 203 osob). Záporné saldo je i v případě porovnání vyjíždějících obyvatel v rámci jiných okresů (915) a dojíždějících osob za prací z jiných okresů (313). Zde se toto saldo pohybuje okolo -602 osob. Souhrnné saldo, které zahrnuje také počet vyjíždějících osob za prací do zahraničí, které činí 25 osob, se pohybuje kolem -1 830 obyvatel. Celkovým saldem z pohledu souhrnné vyjížděky, která dosahuje 39,2 % vyjíždějících na celkovém počtu EAO, region nabývá středně vyjížděkového charakteru.

Ve 13 z 16 obcí vyjíždí více než polovina obyvatel. Nejvíce v obci Mikolajice, Raduni a Brance u Opavy. Z druhé strany nejvíce lidí přijíždí do města Vítkov, Branka u Opavy, na jehož katastru sídlí firma Brano a.s., a města Budišov n. B. Pouze 1 z 16 členských obcí (Vítkov) dosahuje kladného salda. Konkrétnější údaje za každou členskou obec DSO Moravice v počtu vyjíždějících, dojíždějících a celkového salda prezentuje tabulka číslo 18.

Tab. č. 17: Počet vyjíždějících a dojíždějících DSO Moravice v roce 2001

Venkovský mikroregion Moravice	2001
Počet obyvatel	17 539
Počet EAO	8 920
Vyjíždějící v rámci okresu	2 554
Dojíždějící v rámci okresu	1 351
Vyjíždějící do jiných okresů	915
Dojíždějící z jiných okresů	313
Vyjíždějící do zahraničí	25
Celkem vyjíždí	3 494
Celkem dojíždí	1 664
Saldo	-1 830

Zdroj: SLDB 2001, vlastní výpočty

Tab. č. 18: Vyjíždka a dojíždka za prací členských obcí DSO Moravice v roce 2001

Obec	Počet obyvatel	Počet EAO	Vyjíždka	Dojíždka	Saldo
Branka u Opavy	1 013	515	368	179	-189
Březová	1 294	686	297	113	-184
Budišov n. B.	3 233	1 616	403	162	-241
Černá ve Slezsku	311	154	88	15	-73
Kružberk	296	162	81	20	-61
Melč	618	311	185	47	-138
Mikolajice	251	125	106	3	-103
Moravice	265	115	61	19	-42
Nové Lublice	220	99	53	29	-24
Radkov	508	264	144	32	-112
Raduň	958	485	350	92	-258
Skřípov	1 009	526	343	93	-250
Staré Těchanovice	138	59	38	32	-6
Svatoňovice	308	161	95	9	-86
Větrkovice	780	399	232	39	-193
Vítkov	6 337	3 243	650	780	130
Celkem	17 539	8 920	3 494	1 664	-1830

Zdroj: SLDB 2001, vlastní výpočty

5 HOSPODÁŘSTVÍ

Hospodářství je nepochybně základní hnací silou všech územních jednotek, a proto by se mělo charakterizovat svou odvětvovou diferenciací a schopností flexibilně reagovat na hospodářské výkyvy. Mezi nejzákladnější makroekonomické ukazatele, které prezentují sílu dané ekonomiky, patří HDP, nezaměstnanost, inflace, import, export, atp. Všeobecně dostupná data, která se berou jako indikátory hospodářské situace v daném regionu, jsou pro mikroregionální analýzu díky svému makroekonomickému charakteru zcela nevyhovující. Proto je při zpracování této kapitoly nutné vycházet z dostupných dat, která nejsou nějakým způsobem územně omezena a mají patřičnou vypovídací hodnotu do úrovně obcí. Taková data nám na svých internetových stránkách poskytuje Český statistický úřad v sekci Registru ekonomických subjektů (RES) a také Městská a obecní statistika (MOS).

Při okrajovém srovnání vybraných makroekonomických ukazatelů, znázorněných tabulkou č. 19, lze ve všech třech případech více méně prezentovat až do roku 2008 mírně vzrůstající vývojovou tendenci, tedy do nástupu hospodářské krize. Po níž se rok 2009 charakterizuje hlubším propadem a rok 2010 stagnací či velice mírným růstem. Tento vývoj koresponduje s vývojem ekonomických subjektů (ES). V roce 2011 bylo na území Moravskoslezského kraje zjištěno 248 824 ES, v okrese Opava 37 310 ES a v teritoriu Venkovského mikroregionu Moravice pouze 3 195 ES. Nejlépe je na tom okres Opava, který při vydělení ekonomických subjektů s počtem obyvatel dosahuje podílu 0,211 ES na jednoho obyvatel. Moravskoslezský kraj má hodnotu o něco nižší, a to 0,202 ES na jednoho obyvatele. Nejhůře ze sledovaných územních jednotek dopadl mikroregion, jehož hodnota nedosahuje ani hranice 0,2. Hodnota DSO Moravice se tak pohybuje pod touto hranicí, kolem 0,186 ES na 1 obyvatele.

Tab. č. 19: Vývoj vybraných makroekonomických ukazatelů v letech 2005 - 2010

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010
HDP na 1 obyvatele v Moravskoslezském kraji v (Kč)						
Moravskoslezský kraj	258 615	271 633	297 281	314 644	293 281	297 177
HDP na 1 obyvatele v (%)						
ČR=100	84,9	83,2	83,8	85,3	82,3	82,8
Podíl kraje na celkovém HDP České republiky v (%)						
Moravskoslezský kraj	10,4	10,1	10,1	10,2	9,8	9,8

Zdroj: czso.cz, vlastní úpravy

Tab. č. 20: Porovnání počtu ekonomických subjektů za vybrané územní jednotky v roce 2011

Územní jednotka	ES	PO	ES/PO
Moravskoslezský kraj	248 824	1 230 613	0,202
okr. Opava	37 310	177 173	0,211
DSO Moravice	3 195	17 158	0,186

Zdroj: czso.cz, vlastní výpočty

DSO Moravice celkově čítá okolo 3 195 ekonomických subjektů, které se podílejí na celkové hospodářské situaci ve sledované oblasti. Nejvyšší počet ES má město Vítkov (1099) a nejnižší obec Staré Těchanovice (28). Při vydělení ES počtem obyvatel je na tom nejlépe obec Raduň a nejhůře Staré Těchanovice. Obcemi, které mají na svém katastru nejvíce nezjištěných ekonomických subjektů, jsou Svatoňovice s šesti procenty a Nové Lublice s 5,5 %. Z obrácené strany jsou nejvíce prozkoumány obce Moravice a Staré Těchanovice, kde je 0 procent nezjištěných ES. Celý mikroregion se pak vyznačuje charakterem ekonomických subjektů s 13,8 % v zemědělství, 27 % v průmyslu, 57 % ve službách a 2,2 % nezjištěných ES.

Tab. č. 21: Struktura ekonomických subjektů DSO Moravice v roce 2011

Obec	Celkový počet	Ekonomické subjekty							
		zemědělství		průmysl		služby		nezjištěno	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Branka u Opavy	206	15	7,3	66	32,0	123	59,7	2	1,0
Březová	239	39	16,3	82	34,3	111	46,4	7	3,0
Budišov nad B.	559	114	20,4	126	22,5	312	55,8	7	1,3
Čermná ve Slezsku	51	16	31,4	14	27,5	20	39,2	1	2,1
Kružberk	51	9	17,6	16	31,4	25	49,0	1	2,0
Melč	114	11	9,6	31	27,2	68	59,6	4	3,6
Mikolajice	54	12	22,2	16	29,6	24	44,4	2	3,8
Moravice	38	3	7,9	11	28,9	24	63,2	0	0,0
Nové Lublice	36	4	11,1	10	27,8	20	55,6	2	5,5
Radkov	85	13	15,3	24	28,2	45	52,9	3	3,6
Raduň	227	7	3,1	76	33,5	140	61,7	4	1,7
Skřípov	206	43	20,9	56	27,2	106	51,5	1	0,4
Staré Těchanovice	28	9	32,1	4	14,3	15	53,6	0	0,0
Svatoňovice	50	17	34,0	10	20,0	20	40,0	3	6,0
Větrkovice	152	30	19,7	46	30,3	75	49,3	1	0,7
Vítkov	1 099	98	8,9	276	25,1	692	63,0	33	3,0
Celkem	3 195	440	13,8	864	27,0	1 820	57,0	71	2,2

Zdroj: czso.cz, vlastní výpočty

5.1 Zemědělství

Zemědělství má v ekonomice státu nezastupitelné postavení, které plyne především z jeho základních funkcí, tj. nejen ekonomické, ale i krajinytvorné, ekologické a sídelní. Jeho význam nelze podceňovat i z toho důvodu, že zemědělská půda stále tvoří více jak 50 % plochy České republiky (Bínek, J. a kol, 2007).

Venkovský mikroregion Moravice svou polohou náleží v rámci zemědělských výrobních oblastí (ZVO) do dvou z pěti základních typů této klasifikace, která charakterizuje výrobní podmínky a využití půdního fondu České republiky z hlediska půdně klimatických podmínek. Tato klasifikace mj. slouží pro účely zemědělských statistik, srovnání hodnocení podnikatelských subjektů, analyzování produkčních a ekonomických výsledků, k opatření a řešení základní regionální politiky v zemědělství a tvorbě různých cenových a ekonomických opatření. Na základě tohoto rozdělení náleží severní část území, katastry obcí Branka u Opavy a Raduň, do kategorie ZVO s označením Ř, tedy oblasti řepařské, typu řepařsko-obilnářského. Tato oblast je vhodná pro pěstování cukrovky, pšenice a řepky olejné. Zbytek území spadá do zemědělské výrobní oblasti obilnářské, s označením O, typu obilnářsko-krmivářského. Zde se nejlépe daří obilovinám, luskovinám, všeobecně krmným plodinám a technické plodině řepce olejné.

Tab. č. 22: Struktura ekonomicky aktivních obyvatel v roce 2001 a ekonomických subjektů v roce 2011 za obce DSO Moravice v priméru

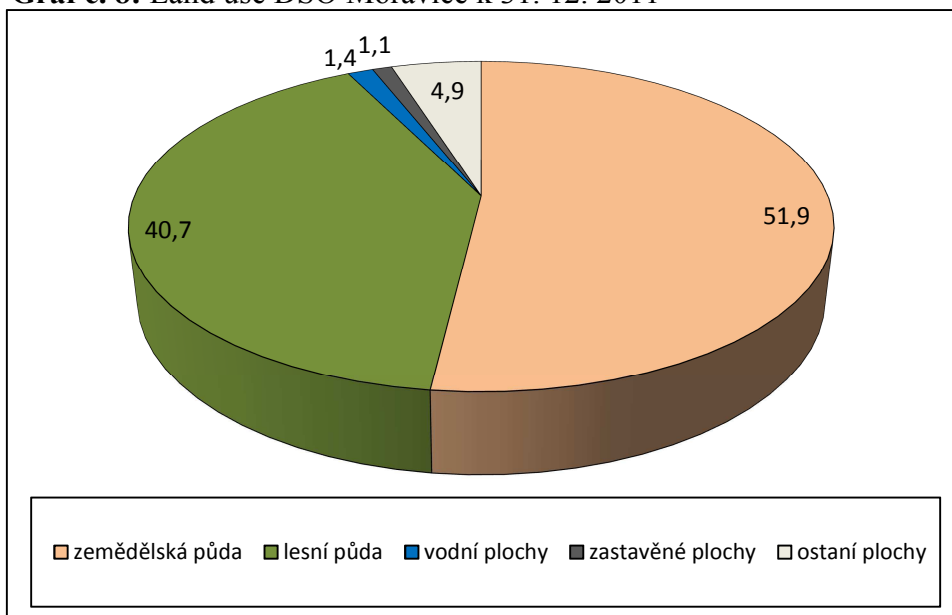
Název obce	EAO (2001)			ES (2011)		
	Celkový počet	Primér		Celkový počet	Primér	
		abs.	%		abs.	%
Branka u Opavy	515	48	9,3	206	15	7,3
Březová	686	187	27,3	239	39	16,3
Budišov nad Budišovkou	1 616	201	12,4	559	114	20,4
Čermná ve Slezsku	154	32	20,8	51	16	31,4
Kružberk	162	29	17,9	51	9	17,6
Melč	311	35	11,3	114	11	9,6
Mikolajice	125	19	15,2	54	12	22,2
Moravice	115	13	11,3	38	3	7,9
Nové Lublice	99	12	12,1	36	4	11,1
Radkov	264	33	12,5	85	13	15,3
Raduň	485	19	3,9	227	7	3,1
Skřípov	526	77	14,6	206	43	20,9
Staré Těchanovice	59	12	20,3	28	9	32,1
Svatoňovice	161	24	14,9	50	17	34,0
Větrkovice	399	90	22,6	152	30	19,7
Vítkov	3 243	234	7,2	1 099	98	8,9
Celkem	8 920	1 065	11,9	3 195	440	13,8

Zdroj: czso.cz, SLDB 2001, vlastní výpočty

Primární sektor hospodářství zaměstnává v DSO Moravice podle SLDB 2001 (aktuálnější data ze SLDB 2011 nejsou v době zpracování toho oddílu dostupná) přibližně 1 065 osob, což představuje 11,9 % EAO. Absolutně nejvíce lidí zaměstnával zemědělský sektor ve Vítkově (234 osob). Ovšem z pohledu relativního podílu na všech EAO bylo nejvíce zaměstnaných v Březové (27%) což je dáno především díky místním zemědělským podnikům (viz tab. číslo 23). DSO Moravice v roce 2011 má 440 zainteresovaných firem v primárním sektoru, což činí 13,8% podíl na všech ES.

Struktura využití půdy (land use) Venkovského mikroregionu Moravice jasně hovoří ve prospěch zemědělské půdy, která je zastoupena z 51,9 %. Druhou největší kategorií je lesní půda s velikostním zastoupením 40,7 procent. Dále se na sledovaném území vyskytují vodní plochy v zastoupení 1,4 %, zastavěné plochy 1,1 % a ostatní plochy s 4,9 procentním podílem. Zemědělská půda se v mikroregionu dále stratifikuje na ornou půdu, zahrady, trvale travní porosty a ovocné sady. Orná půda představuje vůbec největší podíl (72,3 %), trvale travní porosty zaujímají 25,4 % a zahrady 2,2 %. Chmelnice a vinice na území zastoupeny nejsou. Největší podíl zemědělské půdy mají na svém katastru obce Kružberk (76,3 %), Branka u Opavy (75,7 %) a Melč (72,3 %). Naopak nejméně mají obce Skřipov (27 %) a Raduň (40,5 %). Podrobnější data o land use za jednotlivé obce jsou uvedeny v příloze č. 3, tabulka č. 4.

Graf č. 8: Land use DSO Moravice k 31. 12. 2011

Zdroj: Městská a obecní statistika ČSÚ, vlastní úpravy

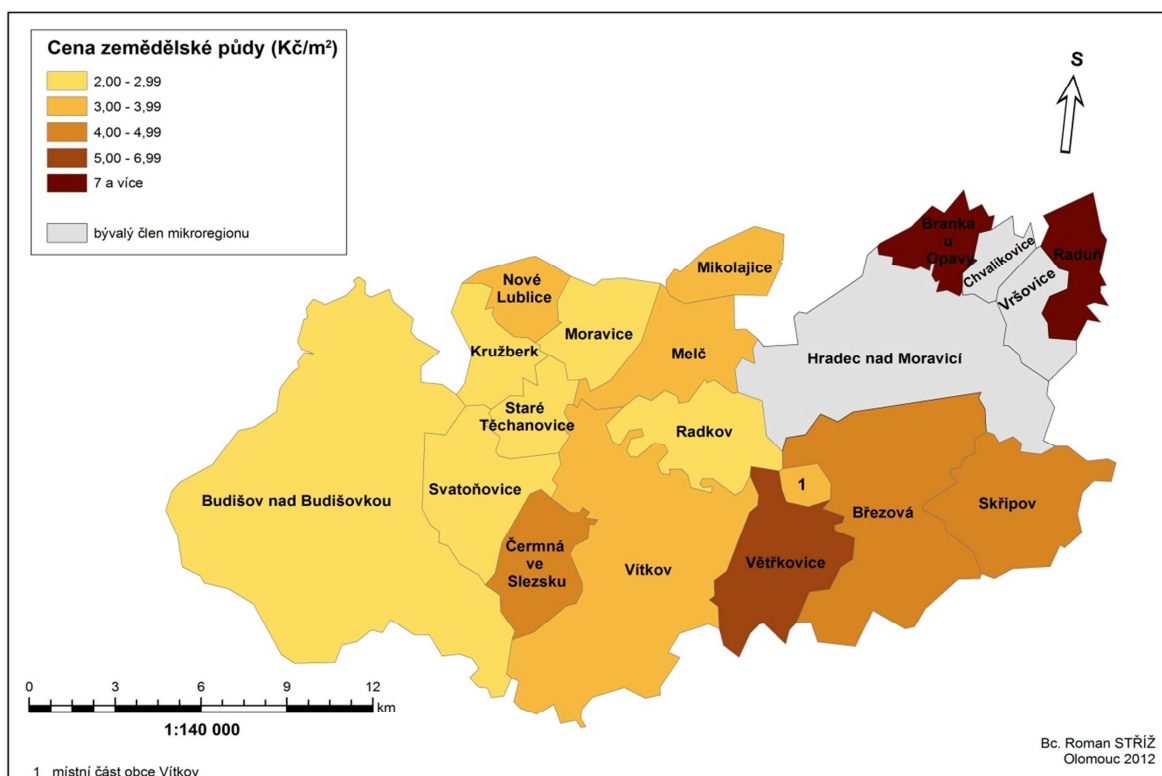
Cena zemědělské půdy se v mikroregionu Moravice v porovnání za poslední tři roky vůbec nezměnila a tak si stále drží svou průměrnou hodnotu 3,93 Kč za m², přičemž průměrná cena zemědělských pozemků v České republice činí 6,22 Kč za m². Tímto průměr DSO Moravice ztrácí na ceně v porovnání s ČR v průměru 2,29 Kč/m². Nejdražší zemědělská půda je v katastru obce Raduň a Branka u Opavy, zde se ceny vyšplhaly v případě Raduně na 7,63 Kč/m² a v případě Branky na 7,21 Kč/m². Nejlevnější cena půdy je v okolí dvou sousedních obcí Budišova nad Budišovkou (2,12 Kč/m²) a Svatoňovice (2,52 Kč/m²). Konkrétní ceny půd členských katastrů obcí udává níže přiložená mapa č. 3.

Primární sektor národního hospodářství, zabývající se zemědělstvím, rybolovem a lesnictvím ve sledovaném mikroregionálním území zaměstnává 1 065 osob, což představuje 11,3 % všech EAO této oblasti. Dále zde působí okolo 440 ES, které mají své primární aktivity zaměřené právě na tento základní sektor hospodářské činnosti, z nichž největší firmou v počtu zaměstnaných osob je Zemědělské a obchodní družstvo Slezská Dubina se sídlem ve Větrkovicích, zaměstnávající okolo 65 osob. Druhou nejvýznamnější společností z pohledu zaměstnanosti je Březovská zemědělská a.s., zaměstnávající 56 osob a sídlem v Březové. Mezi další významné podniky pak patří Zempol s.r.o., se sídlem ve Vítkově a J. K. FOOD s.r.o. se sídlem ve Větrkovicích. Za zmínku zde stojí význam zaměstnanosti zemědělského sektoru v obci Větrkovice, ve které se nacházejí dva z šesti největších zaměstnavatelů v tomto odvětví.

Tab. č. 23: Největší zaměstnavatelé v zemědělském sektoru podle počtu zaměstnanců v roce 2010

Název firmy	Sídlo	Počet zaměstnanců	Činnost
ZOD Slezská Dubina	Větrkovice	65	rostlinná a živočišná výroba
Březovská zemědělská a.s.	Březová	56	rostlinná a živočišná výroba, výroba krmných směsí
Zempol s.r.o.	Vítkov	49	rostlinná a živočišná výroby, výroba
J.K. FOOD s.r.o.	Větrkovice	40	výroba potravinářských výrobků
AG družstvo Kružberk	Nové Lublice	29	živočišná výroba, chov skotu
Vítkovská zemědělská s.r.o.	Vítkov	26	chov, výcvik a prodej koní, provoz hřebčína

Zdroj: HBI.cz

Obr. č. 4: Cena zemědělské půdy v DSO Moravice v roce 2012

Zdroj: Farmy.cz, vlastní úpravy

5.2 Průmysl a stavebnictví

Sektor průmyslové výroby a stavebnictví prošel za posledních několik let, zejména od politicko-ekonomické transformace v roce 1989, radikálními změnami, zejména pak v samotném charakteru výroby a přesunu lidských zdrojů svázaných s mírou nezaměstnanosti. Mezi hlavní znaky průmyslového rozvoje patří vznik průmyslových či vědeckotechnických parků (zón), které disponují kvalitním zázemím odvětvové různorodosti či specializace, dobrým dopravním napojením na páteřní sítě a zvyšováním efektivity ve výrobě, která je prezentována postupnou automatizací výrobních procesů. Tyto nové a dynamicky se rozvíjející vlastnosti dokumentuje fakt, že zatímco se postupně snižuje počet zaměstnaných v průmyslu, tak protiváhou je nejen zvyšující se počet průmyslových firem, tedy ekonomických subjektů, ale také rostoucí objem průmyslové výroby.

Z celkového počtu 8 920 EAO (SLDB 2001) bylo v sekundéru zaměstnáno přibližně 3 261 osob, což představuje 36,6% podíl na všech EAO. Absolutně nejvíce zaměstnaných bylo ve Vítkov, ovšem relativně v obci Raduň. Absolutně nejvíce ES se nachází ve Vítkově, ale relativně v Březové. Konkrétnější údaje udává níže přiložená tab. č. 24.

Tab. č. 24: Struktura ekonomicky aktivních obyvatel v roce 2001 a ekonomických subjektů v roce 2011 v obcích DSO Moravice v sekundéru

Název obce	EAO			ES		
	celkem	sekundér		celkem	sekundér	
		abs.	%		abs.	%
Branka u Opavy	515	214	41,6	206	66	32,0
Březová	686	243	35,4	239	82	34,3
Budišov n. Budišovkou	1616	737	45,6	559	126	22,5
Čermná ve Slezsku	154	73	47,4	51	14	27,5
Kružberk	162	59	36,4	51	16	31,4
Melč	311	114	36,7	114	31	27,2
Mikolajice	125	52	41,6	54	16	29,6
Moravice	115	40	34,8	38	11	28,9
Nové Lublice	99	35	35,4	36	10	27,8
Radkov	264	89	33,7	85	24	28,2
Raduň	485	238	49,1	227	76	33,5
Skřípov	526	236	44,9	206	56	27,2
Staré Těchanovice	59	23	39,0	28	4	14,3
Svatoňovice	161	70	43,5	50	10	20,0
Větrkovice	399	124	31,1	152	46	30,3
Vítkov	3 243	914	28,2	1 099	276	25,1
celkem	8 920	3 261	36,6	3 195	864	27,0

Zdroj: czso.cz, SLDB 2001, vlastní výpočty

Vysoký podíl podnikatelské aktivity, vhodné předpoklady, konkurenceschopné prostředí a především podpora místní samosprávou, jsou živnou půdou pro další možný rozvoj nejen sledovaného mikroregionu, ale všech oblastí podobného typu. Toto vše v poslední době umocňuje lepší tvorba podmínek pro malé a střední podniky, které se v marginálních oblastech stávají udržitelem ekonomického a sociálního rozvoje, tzv. tahouny. Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele z pohledu počtu zaměstnanců se na první místo jednoznačně staví firma Linaset a.s., druhou je provozovna firmy Lanex a. s., ve Vítkově a třetím největším zaměstnavatelem je podnik HON – nábytek s. r. o., ve Skřípově. V tomto oddíle autor považuje za nutné se zmínit o firmě Brano a. s., zabývající se mj. kovovýrobou, která do Venkovského mikroregionu Moravice patří jen z malé části (převážně leží v katastru obce Hradec nad Moravicí), zaměstnávající okolo 2 119 lidí z celého okolí. Níže uvedené firmy v tabulce číslo 25, potvrzují tradici místních společností, které se zaměřují především na kovovýrobu a určitý způsob zpracování plastu.

Tab. č. 25: Největší zaměstnavatelé DSO Moravice v roce 2010

Firma	Obec	Počet zaměstnanců	Činnost
Linaset a.s.	Budišov n. B.	719	Výroba vstříkovacích a lisovacích forem pro automobilový a elektrotechnický průmysl
Lanex a.s. (provozovna)	Vítkov	130	Výroba textilií, lan, provazů a síťovaných výrobků
HON - nábytek s.r.o.	Skřipov	120	Výroba kancelářského nábytku, kancelářský interiér
Melecky a.s.	Vítkov	99	Výroba kartonových a papírových obalů, papírových palet a papírových lisovaných rohů
Papírna Aloisov a.s.	Vítkov	85	Výroba papíru a lepenky
KOVOBLESK KPS OPAVA s.r.o.	Radkov	44	Výroba košťat a kartáčových výrobků, zámků a kování
Profily s.r.o.	Vítkov	37	Výroba vytlačovaných pryžových těsnění
Cernin s.r.o.	Kružberk	30	Výroba zemědělských a lesnických strojů
ALU - COLOR s.r.o.	Čermná ve S.	25	Obrábění, Povrchová úprava a zušlechťování kovů
VOLF-MATĚJEK, spol. s.r.o.	Vítkov	25	Výstavba a rekonstrukce pozemních i inženýrských staveb
HON - kovo s.r.o.	Skřipov	24	Výroba kovového spotřebního zboží
INTERMOS, spol. s.r.o.	Nové Lublice	23	Výroba ocelových palet a konstrukcí

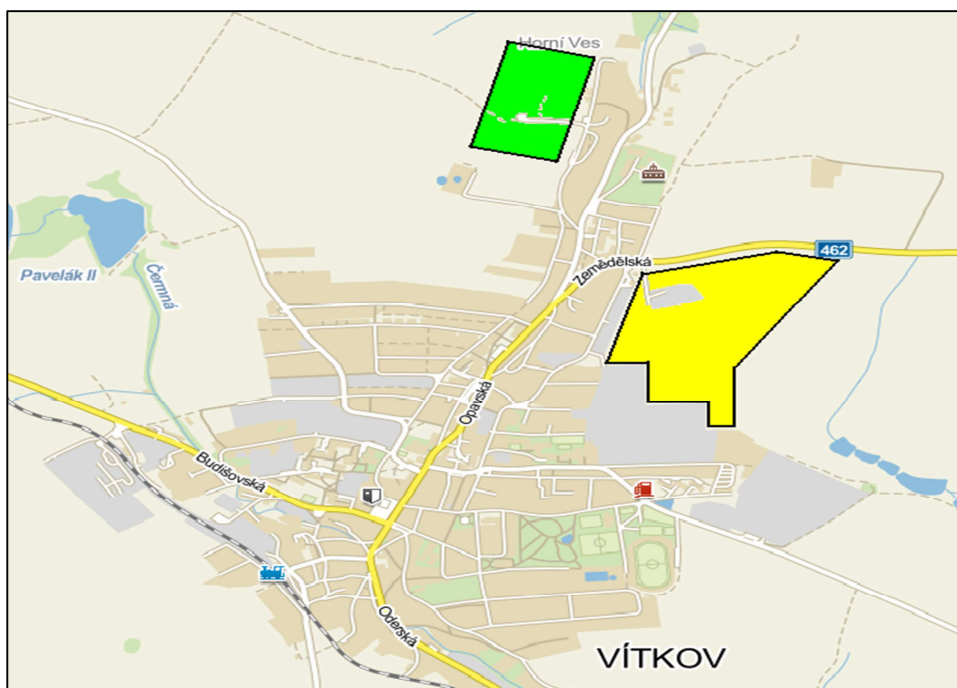
Zdroj: HBI.cz

Transformace průmyslové výroby se po roce 1989 velkou měrou podepsala na současné situaci nejen z pohledu zaměstnanosti. Tuto přeměnu doprovázelo poměrně velké propouštění z důvodů privatizace, přezaměstnanosti a především zvýšení úrovně efektivity ve výrobě. Z tradičních mikroregionálních oborů, zaměřených na zpracování bavlny a plastu, je dnes zastoupeno pouze zpracování plastů a nově se rozšiřující kovovýroba. Největším zaměstnavatelem před rokem 1989 byl státní podnik Hedva, zaměřený na tkalcovství, zaměstnávající přibližně 445 osob. V období privatizace spadl tento podnik do rukou firmy Lanex a. s., se sídlem v Bolaticích, a počet pracujících se snížil o 314 osob na současných 130. Ovšem privatizační doba nebyla jen z pohledu zaměstnanosti záporným procesem, jak dokazuje přeměna Lisoven SP s 368 zaměstnanci na společnost Linaset a. s., současně zaměstnávající 719 osob. Podobné transformační procesy jsou uvedeny v tab. č. 26. V některých z těchto uvedených příkladů byla zachována tradice a hodnoty navazující na nové možnosti v průmyslové výrobě.

Tab. č. 26: Porovnání největších zaměstnavatelů podle počtu zaměstnanců DSO Moravice v roce 1989 – 2010

Obec	1989			2010		
	firma	činnost	počet pracovníků	firma	činnost	počet pracovníků
Vítkov	Hedva	Tkalcovství	445	Lanex a.s (provozovna)	Výroba textilií, lan, provazů a síťovaných výrobků	130
Budišov n. Budišovkou	Lisovny SP	Lisování plastů	368	Linaset a.s.	Vstřikovací a lisovací formy pro automobilový a elektrotechnický průmysl	719
Budišov n. Budišovkou	SM Dřevařské závody	Stavebně truhlářské zařízení	97	CARME s r.o.	Výroba dveří a oken	17
Budišov n. Budišovkou	ROMO SP	Komponenty do praček	44	K+K Computer producer s.r.o.	Výroba počítačů a periferních zařízení	1 - 5
Vítkov	CM Prům. kamenictví	Těžba a zprac. kamene	41	již nefunguje		

Zdroj: HBI.cz

Obr. č. 5: Podnikatelská zóna ve Vítkově

Zdroj: mapy.cz, vlastní úpravy

Významově menší než průmyslová zóna, byla ve Vítkově založena tzv. podnikatelská zóna. Typy těchto nově vznikajících průmyslových pásem, mají čím dál tím větší rozvojovou úlohu. Tyto zóny sebou přinášejí zvýšenou nabídku pracovních pozic, návaznost na místní střední a malé podnikání, díky čemuž roste ekonomický a sociální potenciál v daném regionu. Negativní vlastnosti těchto zón souvisí s výstavbou na tzv. zelené louce a s komunikační zátěží, která může v době dopravní špičky vést ke

kongescím. Celkově tyto důsledky přímo ovlivňují poklesem zájmu o okolní stavební pozemky. Podnikatelská zóna ve Vítkově, která je jedinou svého druhu v DSO Moravice, doposud hostí pouze jedinou firmu – inSPORTline s.r.o., zabývající se výrobou a dovozem fitness a sportovního zboží. Obrázek č. 1 prezentuje žlutou výplní podnikatelskou zónu ve Vítkově, která byla vybudována na tzv. zelené louce, zelenou výplň prezentuje území dříve využívané pro zemědělskou výrobu, tzv. brownfields. Toto zeleně označené území představuje vhodnější a ekonomičtější lokalizaci podnikatelské zóny pro město. Zástavbou v této oblasti by se město zbavilo ekologické zátěže a nedošlo by tak k znehodnocení orné půdy a zároveň by firma mohla čerpat z již vybudovaných komunikačních a inženýrských sítí.

5.3 Služby a cestovní ruch

Odvětví služeb a cestovního ruchu prošlo od roku 1989 vůbec největším rozmachem a celkovou diverzifikací z celého sektoru národního hospodářství. Rozvolnění trhu a privatizace připravila soukromým subjektům nebývale výhodné podmínky pro vznik prakticky jakékoliv služby. Uvolnění hranic umožnilo základ pro příjezd zahraničních turistů, na které se automaticky navázali podnikatelé a firmy všeho druhu. Mikroregionální sektor služeb v roce 2001 zaměstnával 32,7% podíl ekonomicky aktivních obyvatel (2 920 osob). Absolutně nejvíce jich bylo ve správním městě Vítkov (1 405). Nejméně zaměstnaných v terciéru se nachází v obci Svatoňovice (15), Čermná ve Slezsku (25) a Nové Lublice (25). V porovnání relativního podílu je na tom nejlépe opět správní město Vítkov (43,3 %) a nejhůře Čermná ve Slezsku (16,2 %). Avšak zjištěná dosažená úroveň EAO v terciéru značně zaostává za vzrůstajícím trendem, který sektor služeb od devadesátých let doprovází.

Počet ES DSO Moravice se v tomto sektoru pohybuje okolo 1 820. Největší zastoupení ES má správní město Vítkov (692), naopak nejméně ES je v obci Staré Těchanovice (15). Nejvyšší relativní podíl ekonomických subjektů má obec Moravice (63,2 %). Z druhé strany nejméně ES subjektů se nachází v celkově nejslabších členských obcích (Čermná ve Slezsku, Svatoňovicích). Převládající negativní situace v obcích je již výše popsána a prezentuje ji velice slabá až nízká obslužnost místních občanů, doprovázena vyšším počtem romského obyvatelstva. Bližší informace podává tabulka číslo 27.

Tab. č. 27: Struktura ekonomicky aktivních obyvatel v roce 2001 a ekonomických subjektů v roce 2011 v obcích DSO Moravice v terciéru

Název obce	EAO			ES		
	Celkový počet	terciér		Celkový počet	terciér	
		abs.	%		abs.	%
Branka u Opavy	515	142	27,6	206	123	59,7
Březová	686	175	25,5	239	111	46,4
Budišov n. Budišovkou	1 616	394	24,4	559	312	55,8
Čermná ve Slezsku	154	25	16,2	51	20	39,2
Kružberk	162	31	19,1	51	25	49,0
Melč	311	107	34,4	114	68	59,6
Mikolajice	125	38	30,4	54	24	44,4
Moravice	115	34	29,6	38	24	63,2
Nové Lublice	99	25	25,3	36	20	55,6
Radkov	264	75	28,4	85	45	52,9
Raduň	485	153	31,5	227	140	61,7
Skřipov	526	126	24,0	206	106	51,5
Staré Těchanovice	59	15	25,4	28	15	53,6
Svatoňovice	161	44	27,3	50	20	40,0
Větrkovice	399	131	32,8	152	75	49,3
Vítkov	3 243	1 405	43,3	1 099	692	63,0
Celkem	8 920	2 920	32,7	3 195	1 820	57,0

Zdroj: czso.cz, SLDB 2001, vlastní výpočty

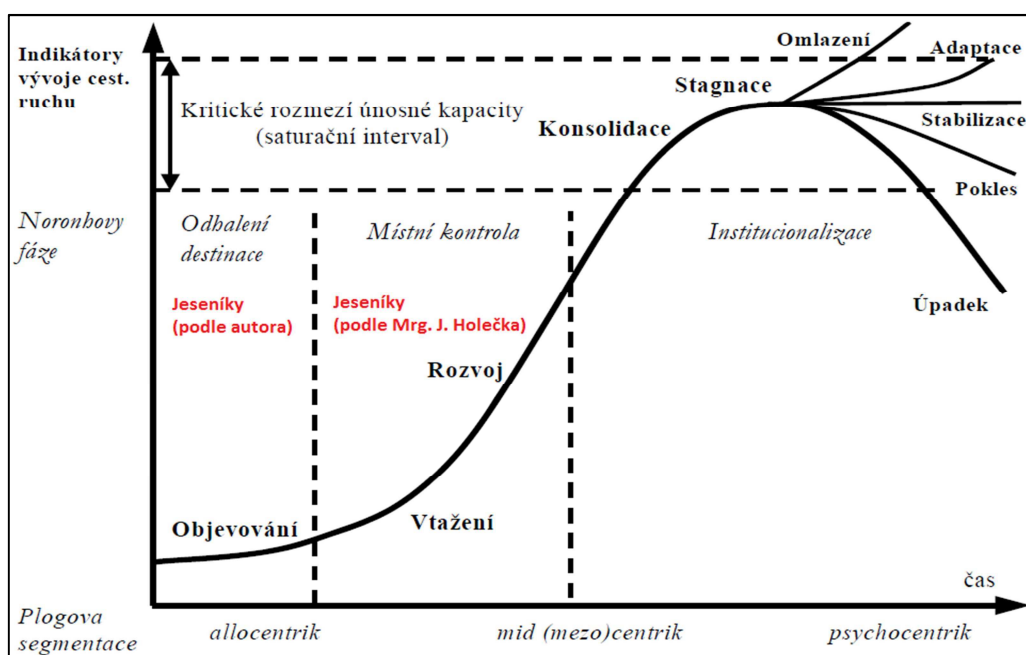
Z pohledu největších zaměstnavatelů jsou firmy lokalizovány především ve Vítkově, Brance u Opavy a Raduni. V případě Vítkova jde zcela o pochopitelné prvenství z důvodu správního a největšího mikroregionálního města. Situace u Branky a Raduně je dána zejména díky těsné blízkosti města Opavy, které vystupuje jako regionální centrum, což dává oběma obcím výrazný potenciál pro lokalizaci firem angažujících se nejenom v sektoru služeb, ale i ve zbylých hospodářských sektorech. Bližší informace o firmách a jejich činnosti udává následující tabulka č. 28.

Tab. č. 28: Největší zaměstnavatelé v terciérním sektoru podle počtu zaměstnanců v roce 2010

Firma	Obec	Počet zaměstnanců	Činnost
CT-Products s.r.o.	Vítkov	36	Maloobchod, reklamní a marketingová činnost
Anderla CZ s.r.o.	Branka u O.	31	Silniční nákladní doprava
inSPORTline s.r.o.	Vítkov	24	Maloobchod se sportovním vybavením
Slezský velkoobchod a.s.	Branka u O.	12	Zprostředkovatelské služby
OASA Opava s.r.o.	Raduň	10	Činnosti související se zdravotní péčí
SECTRON Plus s. r. o.	Vítkov	7	Maloobchod s kancelářským zařízením, počítači a standardním softwarem

Zdroj: HBI.cz

Ze sektoru služeb má v DSO Moravice cestovní ruch významný rozvojový potenciál. Jelikož je CR a turistika svým významem rozsáhlým a intenzivním ekonomicko-společenským jevem, jehož činnost významně zasahuje do utváření životního prostředí, může se tento vliv projevit v podobě pozitivních ale i negativních dopadů na celé sledované území. Hlavní prioritou pro utváření cestovního ruchu, ze kterého může sledované území těžit, je poměrně kvalitní přírodní prostředí s řekou Moravicí, která tvoří osu zkoumaného svazku obcí. Tato kvalita byla již v minulosti mnohokrát potvrzena v podobě vybudování několika rekreačních středisek (např. Jánské Koupele, Hadinka, Klokočov, Radkov-Vendelín, Kružberk atd.), chatařských oblastí (Vítkov-Podhradí, Nýtek, Nové Zálužné, Guntramovice, Kružberk atd.) a i v budoucnu bude mít trvalý nárůst, se značnou rekreační hodnotou. Mezi přednosti patří poloha v Nízkém Jeseníku. Tento geomorfologický celek se z pohledu Mgr. Jana Holečka z firmy GaREP s.r.o., nachází ve fázi vtažení. Podle názoru autora se především východní část Jeseníků, tedy i DSO Moravice, nachází ve fázi objevování. Agentura CzechTourism, jejíž dvojitá marketingová a turistická regionalizace České republiky je podle úvah autora nepřehledná, řadí území do turistického regionu Severní Moravy a Slezska. Na základě druhé regionalizace, tentokrát z pohledu jednotlivých turistických oblastí, náleží mikroregion Moravice do oblasti Opavského Slezska a Jeseníků – východ.

Obr. č. 6: Životní cyklus destinace

Zdroj: Butler (1980), Noronha (1976), Plog (1973)

Bohužel do současné doby nebyly ve Venkovském mikroregionu Moravice vypracovány žádné marketingové ani managementské strategie, které by se zasloužily alespoň na krajské úrovni o větší propagaci a zvýšení povědomí o tomto atraktivním území. Tuto situaci ještě více prohlubuje absence objektů vhodných pro využití v cestovním ruchu. Uvažovaný rozvoj cestovního ruchu by se měl nejdřív opřít o propagaci přírodních hodnot, rekonstrukci stávajících ubytovacích zařízení, restaurací a označení infrastruktury pro cyklo a hipoturistiku. Mezi další prioritní osy rozvoje CR se v mikroregionálním měřítku řadí orientace na venkovskou turistiku, agroturistiku, pěší turistiku, letní rekreaci u vody, podporu zimní rekreace (zejména ski areálu Horní Guntramovice) a podpora místních společenských akcí např. hudební festival Budišovské Letnice či sraz veteránů.

Velkou ztrátou pro celkovou atraktivitu a propagaci je ukončení členství obce Hradec nad Moravicí. Tato obec skýtá hned několik turisticky atraktivních míst a událostí, na které by mohly okolní obce eventuálně navázat. V Hradci nad Moravicí se totiž od roku 1778 nachází skvostně vybavený zámek elitního aristokratického regionálního rodu s přilehlým 60hektarovým přírodně-krajinářským parkem, vyhledávané pivovarské sklepy, známý hotel Belaria a na regionální poměry velký sportovní areál. Mezi nejznámější turistická lákadla kromě samotného zámku patří Hradecký Stonehenge (velice povedený projekt v rámci city marketing), rozhledna, papírenský náhon a společenské události (např. hudební festival, koncerty). Z pohledu CR je odloučení obce Chvalíkovice a Vršovice méně významné.

Velice dobrým příkladem v oblasti CR je rekonstrukce objektu starého mlýna v katastru obce Staré Těchanovice. Zde své finance s pomocí strukturálních evropských fondů zainvestovala společnost Panství Morava a.s., čímž vytvořila ojedinělý objekt na řece Moravici, pojmenovaný Davidův mlýn. Tento mlýn je zaměřený především na rodiny s dětmi a má celoroční využití. V létě zde návštěvníci mohou využít restauraci s rybářskou baštou (možnost odchyty vlastní ryby), keramickou dílnu, lanové centrum, mlynářův skok, saunu, masáže, badminton, podniknout výlety po okolí atd. V zimě je pro příchozí připraveno kluziště a běžecké stopy. Tento velice povedený projekt má nejen ideální polohu, která navazuje na přehradní nádrž Kružberk, ale je také výchozím bodem pro sjíždění řeky Moravice a disponuje promyšleným marketingem se zaměřením na rodiny s dětmi.³

³ www.daviduvmlyn.cz

Tab. č. 29: Turistická infrastruktura a cíle členských obcí DSO Moravice

Katastr obce	Turistická trasa	Cyklotrasa	Hipoturistika	Naučná stezka	Koupaliště	Turistická lákadla
Branka u Opavy	ano	č. 551, 6055	ne	ne	ne	ne
Březová	ano	č. 6164	ne	ne	ne	ne
Budišov nad Budišovkou	ano	č. 6146, 6144	stanice, plánovaná stezka	Břidlicová stezka	ano	muzeum břidlice, sekundární bydlení, ski areál Horní Guntramovice
Čermná ve Slezsku	ano	č. 503, 6133	stanice, stezka, plánovaná stezka	Břidlicová stezka	ne	bývalé břidlicové doly, sekundární bydlení
Kružberk	ano	č. 6144, 6146, 551, 503	stezka, plánovaná stezka	ne	ne	horolezecká skála, vodní nádrž, sekundární bydlení,
Melč	ano	ne	stanice, stezka, plánovaná stezka	pro děti z dětského domova	ne	zámek, sekundární bydlení, Maria Talhof, Mokřinky
Mikolajice	ne	č. 6221	stezka	ne	ne	sekundární bydlení
Moravice	ano	ne	stezka, plánovaná stezka	ne	ne	sekundární bydlení
Nové Lublice	ano	ne	stanice, stezka, plánovaná stezka	ne	ne	sekundární bydlení
Radkov	ano	ne	stezka, plánovaná stezka	ne	ne	pštroší farma, zřícenina hradu Vikštejn, vesnické muzeum, sekundární bydlení
Raduň	ano	č. 6140, 6055, 6078	ne	Raduň - Jakubčovice	ne	zámek, rybník a park
Skřípov	ne	č. 6078, 6190	ne	ne	ne	nedokončená stavba železnice z 19. stol.
Staré Těchanovice	ne	č. 551	ne	ne	ne	sekundární bydlení, bývalé břidlicové doly, Davidův mlýn
Svatoňovice	ano	č. 503	stezka, plánovaná stezka	Břidlicová stezka	ne	sekundární bydlení
Větrkovice	ne	ne	plánovaná stezka	ne	ne	sekundární bydlení
Vítkov	ano	č. 551, 503, 6132, 6133	stanice, stezka, plánovaná stezka	Moravice, Nýtek	ano	kostel Nanebevzetí Panny Marie, Balaton, sekundární bydlení, chov koní

Zdroj: web jednotlivých obcí, vyletnik.cz, msregion.cz, cyklotrasy.cz, vlastní úpravy

5.4 Brownfields

Definovat pojem brownfields je v dnešní době poněkud složité, zejména mezi chápáním amerického a evropského pojmu tohoto označení. Proto zde autor za brownfields považuje hospodářsky nevyužívané pozemky a nemovitosti uvnitř, na okrajích, ale také mimo urbanizované území, které ztratily svoji funkci využití. Objekty jsou většinou opuštěné a zchátralé, často mají ekologickou zátěž a zdevastované výrobní či jiné budovy, které vyžadují určitý druh intervence pro znovu začlenění do

ekonomického procesu.⁴ Zarážející okolnost při vyhledávání těchto objektů je zjištěný, že ani jeden z níže uvedených mikroregionálních brownfieldů není uveden na seznamu Regionálního informačního servisu ani v Národní databázi brownfields, který je spravován CzechInvestem. Toto zjištění je překvapivé zejména v případě Jánských Koupeleí.

Pro zjištění aktuálního seznamu brownfields, bylo autorem kromě samotného terénního šetření použito zdrojů z územně analytických podkladů ORP Vítkov. Z patřičných výkresů zobrazujících limity využití území a dokumentu zabývajícím se rozbohem udržitelného rozvoje území, byla zjištěna základní kostra průmyslově nevyužitých objektů, která byla dále upravena a doplněna o několik dalších opomenutých brownfields. Celkově se na území Venkovského mikroregionu Moravice vyskytuje 22 objektů spadajících do této kategorie s přibližnou plochou 32 hektarů (T. Kupka, Rozbor udržitelného rozvoje území pro správní obvod ORP Vítkov, 2012; doplnění autora). Největším brownfields je bývalý vepřín v obci Březová o ploše 10,1 ha. Nejmenší územní zátěží je bývalá prodejna smíšeného zboží ve Vítkově o výměře 0,1 ha. Nejvýznamnějším opuštěným objektem jsou Jánské Koupele, kterým je věnována samostatná podkapitola. Všeobecně nejvíce brownfields je na území katastru obce Vítkov a to hned 11. Celkovou strukturu těchto objektů lze charakterizovat jako odraz situace v období před rokem 1989, ve kterém byla sledovaná oblast hojně využívána pro zemědělské a rekreační účely.

Relativně vysoký počet brownfields doprovází také velice povedené příklady využití těchto ploch s ekologickou zátěží. Prvním je již výše zmíněný Davidův mlýn v obci Staré Těchanovice, kde se ze staré ruiny o rozloze 0,5 ha podařilo vybudovat menší rekreační zařízení s chovem ryb a celoročním využitím. Druhým příkladem je strhnutí nedostavěné mlékárenské budovy ve Vítkově a na jejím místě postavený diskont Lidl, zde se jedná o plochu 0,3 ha. Třetím příkladem je velice dobře využitě staré rekreační středisko v katastru obce Radkov. Zde v roce 1997 firma EKO-HUM spol. s.r.o., na rozloze 1,4 ha, vybuodovala pštrosí farmu.

⁴ Definice ze serveru risy.cz, brownfields.cz, upraveno dle autora.

Tab. č. 30: Seznam brownfields DSO Moravice

Katastr obce	Objekt	Využití	Přibližná plocha (ha)
Březová	Vepřín	živočišná výroba	10,1
B. n. B. - Dolní Guntramovice	Zemědělská usedlost	zemědělská výroba	0,5
B. n. B. - Horní Guntramovice	Zemědělská usedlost	zemědělská výroba	0,2
Čermná ve Slezsku	Ubytovací zařízení	rekreace	0,5
	Zemědělská hala	zemědělská výroba	0,5
	Zemědělská hala	zemědělská výroba	0,4
Kružberk	Továrna	lihovar	1,3
	Ubytovací zařízení	rekreace	1,5
Staré Těchanovice	Jánské Koupele	lázně	4,6
Svatoňovice	Vepřín	živočišná výroba	3,4
	Bramborárna	rostlinná výroba	2,1
Vítkov	Pivovar	potravinářské	0,5
	Mlýn	rostlinná výroba	0,25
	Zemědělská družstvo	živočišná výroba	1,6
	Obchod	prodejna smíšeného zboží	0,1
Vítkov - Klokočov	Ubytovací zařízení	rekreace	0,5
Vítkov - Lhotka	Bramborárna	rostlinná výroba	0,3
	Zemědělské družstvo	zemědělská výroba	1
	Továrna	lakovna	1,9
Vítkov - Nové Těchanovice	Zemědělská usedlost	zemědělská výroba	0,4
	Zemědělská usedlost	-	0,15
Vítkov - Podhradí	Restaurace + ubytovna	rekreace	0,15

Zdroj: Rozbor udržitelného rozvoje území ORP Vítkov, vlastní zjištění

5.5.1 Lázeňství

Staré Těchanovice mají ve svém katastru lázeňský objekt, který bohužel v dnešní době plní funkci brownfields. Na tomto území postupně od roku 1811 začaly vznikat první lázeňské budovy. První doložená zmínka o Bad Johannisbrunn (Jánské Koupele) se datuje do roku 1640, především díky kvalitní železité vodě a kráse okolní přírody. Zakladatelem lázeňského komplexu byl Jan hrabě z Tenczina, díky jehož podnikavosti zde v roce 1812 vzniká osada a také možnost využití dvou pramenů Jan (Johannisquelle) a Pavlína (Paulaquelle). Počátek 19. století, tedy období empíru, byl rozvoji místních lázní patřičně nakloněn i díky kvalitnímu místnímu potenciálu s čerstvým vzduchem, okolními lesy a vzdáleností pouhých 20 km od tehdejšího zemského hlavního města Opavy. Na přelomu 19. – 20. století prošly lázně významnou modernizací, jež přinesla soudobé moderní diagnostické a terapeutické techniky a také svou vlastní laboratoř. Do provozu byly uvedeny další dva prameny Marie (Mariaquelle) a Lesní pramen (Waldquelle). Došlo také na stáčení a export vody pod

názvem Stahlquelle Johanisbrunn. Jánské Koupele disponovaly veškerým možným komfortem v podobě nejen samotných lázeňských budov a vybavení, ale také v podobě promenády, vnitřního bazénu, sauny, plovárny na řece Moravici, tenisových kurtů, běžecké trati, kaplemi, restaurací, vlastní hydroelektrárnou, mini golfem, dětským hřištěm, vrátnicí, knihovnou, písárnou, ordinací, statkem, sezónním poštovním a telegrafním úřadem, kluzišťem, čističkou odpadních vod a později také lyžařským vlekem. Kapacita lázní čítala 125 pokojů, ve kterých bylo 225 lůžek. Ročně se zde léčilo okolo 800 stálých a až 5 000 průchozích pacientů. Obslužnost zajišťovala pravidelná autobusová linka dvakrát denně (mezi Opavou a Vítkovem) s možností návaznosti na vlak do Olomouce a Racibórze. Poslední opravdovou lázeňskou sezónou byl rok 1940, po tomto roce se z Jánských Koupelí stalo výcvikové středisko hitlerjugend a později tábor pro vojenské zajatce. Po válce na základě Benešových dekretů byly lázně znárodněny a nejdříve plnily funkci dětské ozdravovny a později se z nich stalo středisko ROH. Koncem sedmdesátých let byl obnoven celoroční provoz a práci zde našlo až 70 lidí. Tehdejší zotavovna ROH Mír byla po roce 1989 převedena na společnost OREA, která udržovala provoz do roku 1993. Léčilo se zde mj. oběhové ústrojí, choroby srdce, onemocnění kůže, revmatismus, dýchací ústrojí a mnoho dalších nemocí. Místní minerální vody můžeme svým složením přiřadit k vodám z Karlovy Studánky, které navíc obsahují více iontů železa s kyslíčkem uhličitým.

Současný stav lázeňského objektu je v katastrofálním stavu, kterému nahrává nepříznivé počasí, vandalové a sběrači kovu. Janův a Lesní pramen jsou zaneseny a pramen Marie odtéká do Moravice. I přesto, že se v roce 1994 podnikly nové zkušební vrty a bylo zde nalezeno bohaté ložisko minerální vody, lázeňské prostředí zaniklo a odhad nevyužitelnosti ojedinělé minerální vody se pohybuje okolo 30 tisíc litrů denně. Současný stav objektu lze hodnotit jako výsledek nekonceptně státem dotovaných rekreačních gigantů. V roce 2003 se vlastníkem celého areálu, za přibližně 100 mil. Kč, stala firma BANEBA s.r.o., s plánem obnovit léčebnu a vytvořit zde wellness centrum s golfovým hřištěm, jenže nenašla dostatečně silného investora. Od roku 2006 je objekt zapsán do Ústředního seznamu kulturních památek ČR a v současné době také figuruje na seznamu nejohroženějších památek ČR. Současný majitel nabízí objekt za 37 mil., a pokud nenajde investora, nabídne celý areál okolním obcím, ovšem ty nemají dostatek financí na revitalizaci. Takto nastolenou situaci nejvíce trápí mikroregionální trh práce a celokrajská úroveň zdravotnictví a cestovního ruchu.

Obr. č. 7: Janské Koupele (rok 1930)

Zdroj: denik.cz

Obr. č. 8: Janské Koupele (rok 2013)

Zdroj: foto autora

6 MATERIÁLNĚ TECHNICKÁ ZÁKLADNA

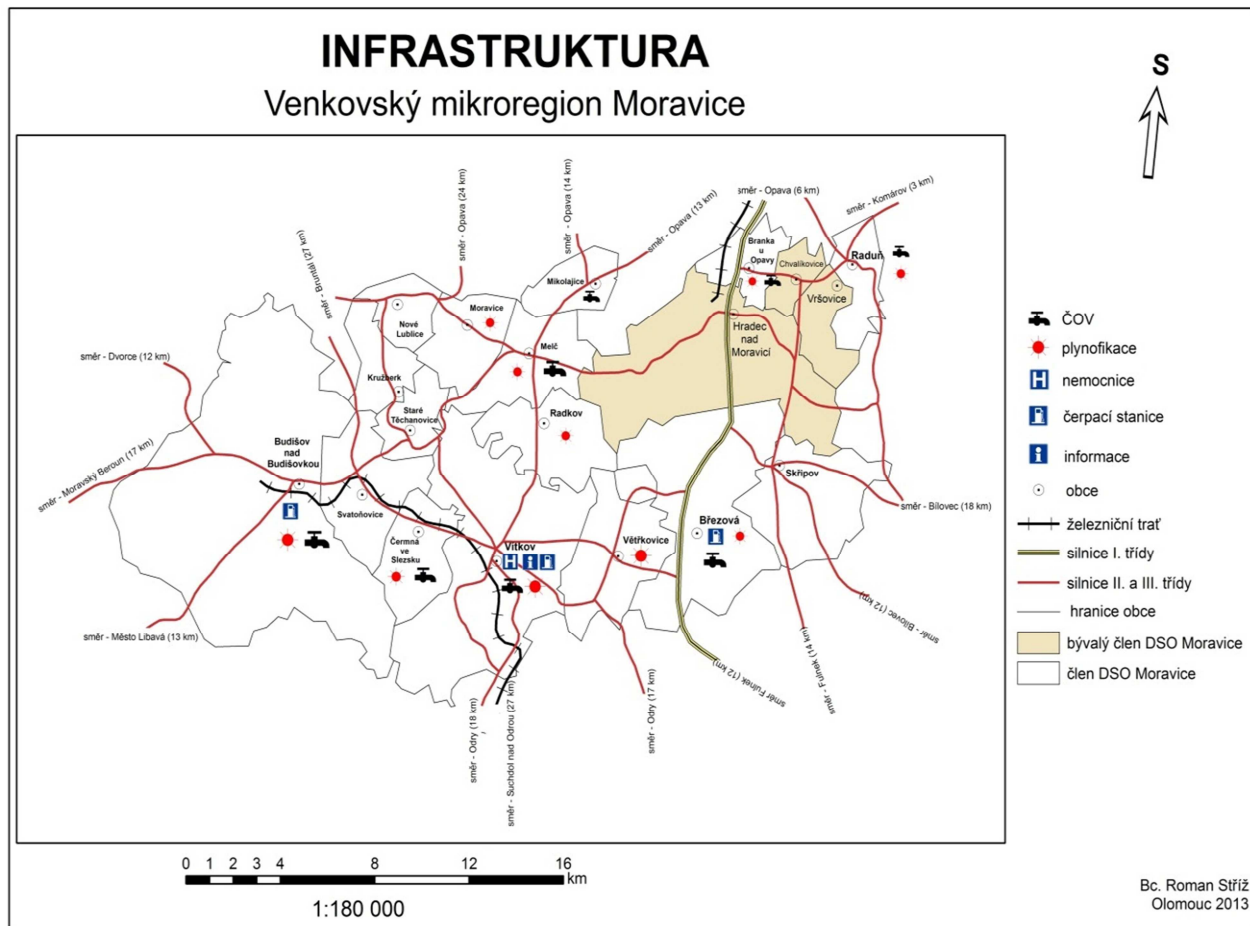
O materiálně technickou základnu se neopírají jen samotné obce Venkovského mikroregionu Moravice, ale i celá řada ostatních aktérů, kteří působí v této oblasti i mimo ni. Vedle vedení členských obcí mezi hlavní uživatele patří podniky, turisté a obyvatelé. Materiálně technická základna tak svou funkcí poskytuje podmínky pro kvalitnější a efektivnější činnost či služby, po kterých je v dané chvíli na daném místě poptávka. Svou charakteristikou má základna nemalý podíl na vlivu při rozhodování o vstupu do místního regionu pro potenciální investory, podnikatele a především také turisty. A právě základním předpokladem efektivního rozvoje cestovního ruchu je vedle primárních atraktivit v území také úroveň materiálně technické základny a nabízených služeb (Galvasová, I. 2008, upraveno dle autora).

6.1 Infrastruktura

Jedním z nejvýznamnějších segmentů infrastruktury, zajišťující regionální rozvoj, představují dopravní spoje. Z tohoto pohledu představuje vůbec nejvýznamnější dopravní komunikaci silnice I. třídy č. 57, spojující Česko-Polskou hranici s hranicí Česko-Slovenskou, procházející katastrem členských obcí (Branka u Opavy, Březová). Zbývající obslužnou část mezi obcemi obstarávají dopravní komunikace II. a III. typu, z nichž jsou nejvýznamnější silnice II. typu č. 442 a 443. Velkou příležitostí pro rozvoj celého Moravskoslezského kraje bylo uvedení do provozu dálniční komunikace D1 (Praha – Ostrava). Poloha DSO Moravice umožňuje relativně rychlé napojení na tuto páteřní síť, čímž se stává potenciálně atraktivní oblastí pro budoucí investory. Území také disponuje železniční dopravou, která má více jak stoletou tradici. Železniční spojení mezi Suchdolem nad Odrou – Budišovem nad Budišovkou, vybudováno v roce 1981, měří 39 km, vede po jižní hranici mikroregionu Moravice a dává možnost připojení (v Suchdole nad Odrou) na páteřní železniční koridor České republiky. Druhou tratí je spoj mezi Opavou a Hradcem nad Moravicí, uvedený do provozu v roce 1905, měřící pouhých 8 km a procházející obcí Branka u Opavy. Poloha svazku obcí Moravice umožňuje relativně dobrou návaznost na leteckou dopravu ve 40 km vzdáleném Mošnově, což odpovídá logistickým požadavkům investorů, které mají za cíl investovat maximálně do jedné hodiny od mezinárodního letiště.

Do infrastruktury se také řadí technické vybavení obce v podobě kanalizace (ČOV), vodovodu a plynofikace. Vodovodem až na pár výjimek disponují všechny

obytné domy členských obcí, ale v případě kanalizace a plynovodu tomu tak není. Kanalizací, popřípadě čističkou odpadních vod, disponuje pouze 8 obcí z 16 a v případě Starých Těchanovic je tato inženýrská síť vybudována pouze částečně. Kompletní plynofikaci má 10 z celkového počtu 16 obcí. Podrobné informace podává mapa č. 5.

Mapa č. 9: Infrastruktura DSO Moravice

Zdroj: podkapitola DP Infrastruktura, vlastní úpravy

6.2 Ubytování a stravování

Tento segment se řadí mezi slabší stránky mikroregionu Moravice a existující struktura postrádá větší počet kvalitních, alespoň tří hvězdičkových hotelových kapacit. Ovšem za dostatečný se jeví počet ubytování tzv. levnějšího typu. Důkazem o atraktivnosti celé mikroregionální oblasti svědčí počet rekreačních zařízení s počtem chat a chalup, tedy sekundárního bydlení. Problémem je také sezónní obsazenost ubytovací kapacity, jež je v letním období prakticky plně využita a v zimní sezóně zeje prázdnotou. Při porovnání s jinými regiony, především v požadavcích z řad turistů, je tato oblast stále nedostačující hned z několika důvodů. Mezi něž patří marketing,

vybavení, úroveň personálu, jazykové schopnosti a především nabídka doplňkových služeb. Takřka žádný majitel ubytovacího zařízení nepropaguje své produkty či programy, což je pro tuto potenciálně turisticky atraktivní oblast velká ztráta.

Tuto chabou situaci se snaží změnit Davidův Mlýn v obci Staré Těchanovice a Františkův dvůr v Klokočově (místní část Vítkova). Františkův dvůr je zaměřen na agroturistiku a chov plemenných koní Slezského norika a právě tento rod je společně se Starokladrubským koněm jediné plemeno, které kdy v České republice bylo vyšlechtěno. K dispozici je také jízďárna a vyjíždka kočárem. Na své si přijdou i milovníci pěší turistiky a rodiny s dětmi, vyznávající dobrodružnější ubytování v podobě čtyř turistických základen (Budišov nad Budišovkou, Mikolajice, Vítkov, Vítkov - Klokočov) a tří kempů (Budišov nad Budišovkou, Vítkov - Balaton, Vítkov - Podhradí). Důkazem turistické atraktivity je i počet rekreačních zařízení, vybudovaných v éře socialismu. Jedná se o rekreační zařízení Podlesí (Budišov nad Budišovkou), Bílá Holubice (Moravice), U brodu (Vítkov - Zálužné), Hadinka (Vítkov - Klokočov), Františkův dvůr (Vítkov - Klokočov) a Vakus (Vítkov - Podhradí). Dalším potvrzením poutavosti mikroregionálního území je počet chat a chalup, které slouží obyvatelům z Opavy a ostravské aglomerace. Soukromě se lze ubytovat v Kružberku a Budišově nad Budišovkou.

Situace ve stravování je ještě žalostnější než v případě ubytování. Vnitřně periferní poloha regionu a slabá kupní síla obyvatel předurčuje využití a profit pro restaurační zařízení pouze v letních měsících. Avšak určitý druh stravovacího zařízení se nachází v každé obci. Za zmínku stojí Myslivecká restaurace v Budišově nad Budišovkou, Čínská restaurace ve Vítkově a již zmíněný Davidův Mlýn, který nabízí čerstvé rybí pokrmy. Na rozdíl od ubytovacích zařízení je tento sektor schopen pokrýt případné zvýšení poptávky a pružně tak reagovat na jakýkoliv vývoj ze strany potenciálních návštěvníků.

Tab. č. 31: Počet ubytovacích zařízení DSO Moravice

Kategorie	Počet	Kategorie	Počet
Hotel	2	Chaty	375
Penzion	2	Lázně	0
Turistická ubytovna	4	Rehabilitační zařízení	1
Kemp	3	Dětský domov	3
Rekreační zařízení	6	Ubytování v soukromí	3

Zdroj: czso.cz - Hromadná ubytovací zařízení ČR, web obcí, Statistický lexikon obcí ČR 2008

6.3 Sport a kultura

Každá z členských obcí má na svém území vybudované takové zařízení, které přibližně odpovídá jejímu využití. Největší sportovní aparát vlastní město Vítkov, v podobě multifunkčního sportovního areálu, do něhož patří fotbalový stadion Emila Zátopka s tribunou pro 500 osob, tréninkové fotbalové hřiště, hřiště s umělým povrchem, kluziště fungující jako skatepark, minigolf, tři tenisové kurty, koupaliště, dvě antuková hřiště na nohejbal a tělocvična s posilovnou. Dále lze ve Vítkově nalézt pět sportovních hřišť, tři tělocvičny a trať pro motokros. Velikostně druhé město Budišov nad Budišovkou vlastní fotbalový stadion, koupaliště, dvě hřiště s umělou trávou, trať pro motokros a v plánu je výstavba nové multifunkční tělocvičny. V katastru tohoto města se také nachází jediný lyžařský vlek, jehož majitelem je město Budišov n. B., který provozuje občanské sdružení. Lokalizace tohoto lyžařského vleku v Nížkém Jeseníku na Červené hoře (749 m. n. m.) je více než vhodná a lyžaři se při dobrých sněhových podmínkách mohou těšit ze sjezdovky dlouhé cca 600 m. Pro běžkaře jsou zde připraveny dva okruhy o délce 8 a 12 km. Bohužel celý Ski areál Horní Guntramovice je odkázán pouze na přírodní sníh, čímž se jeho využití výrazně limituje pro dny s dostačující sněhovou pokrývkou. Celá tato oblast tak skýtá vysoký rozvojový potenciál v oblasti návštěvnosti a celkového turistického ruchu. Okolní kopce jsou také výtečným prostředím pro rozšiřující se snowkiting, což potvrzuje firma BEST KITES s.r.o., která v blízkém okolí organizuje výuku tohoto nového druhu zábavy.

Velký turistický potenciál má také řeka Moravice, která je až pětkrát do roka sjízdná vodáky prakticky na všech rekreačně ale i sportovně dostupných lodích. Vedle obce Kružberk se tyčí hojně navštěvovaná horolezecká skála. Františkův dvůr v Klokočově pak dává nadšencům pro hipoturistiku možnost jízdy na koních ve volném terénu či v jízdárně. Oblast je také pro svou výškovou členitost ideální pro cykloturistiku v podobě silniční, horské ale i downhillové podobě. V každé zbývající obci pak lze nalézt fotbalové hřiště a určitý druh menšího, doplňkového sportoviště.

Mezi kulturně společenská zařízení patří objekty, ve kterých se pořádají kulturní akce různorodého charakteru. Ve své podstatě lze v každé členské obci nalézt kulturní dům či kulturní sál, který je pro akce tohoto typu využíván. Nejkomplexnější kulturním zázemím disponuje Vítkov. Zde se nachází již nefunkční kino, kulturní dům s dvěma sály a výstavními prostory, reprezentativní místnost v městském úřadě, výstavní prostory při gymnáziu ve Vítkově a knihovna, která slouží pro účely přednášek

s cestovatelskou tematikou. Druhým objektivě početným zázemím disponuje Budišov nad Budišovkou, kde se nachází také nefunkční kino sál, kulturní dům a po letech se obnovilo konání letního festivalu Budišovské letnice, který v posledních třech letech navazuje na svou tradici. Za zmínku stojí kulturní dění v obcích Větrkovice, Moravice a Melč, které se svou činností pro obyvatele řadí mezi vysoce aktivní obce. Obec Radkov obsadila v roce 2011 druhé místo v krajské soutěži Vesnice roku 2011 díky rekonstrukci kaple a za vzorné vedení knihovny. I nadále se obec velmi kvalitně stará o kulturní vyžití – zrekonstruovala rozhlednu na nedaleké zřícenině hradu Vikštejn, pravidelně se stará o vzhled obce, pořádá několik kulturních akcí a dokonce vybudovala muzeum o místních starousedlících. Podobně na tom je se svou aktivitou obec Větrkovice a Moravice, přičemž Moravice v roce 2011 získala diplom Moravskoslezského kraje za podporu sportovních aktivit.

6.4 Systém informací

Informovanost občanů, podnikatelů a turistů by měla patřit mezi hlavní priority lokálního informačního systému, do kterého se v tomto případě řadí jediné infocentrum, webové stránky, místní rozhlas, informační nástěnky a místní tisk. Informační centrum Vítkov (ICV) je jediné zařízení svého druhu ve zkoumané oblasti, jehož provoz byl zahájen 1. ledna 2002, sídlí v přízemí nové budovy Městského úřadu ve Vítkově, zaměstnává jednu stálou pracovníci a do nabízených služeb patří podávání turistických informací, vyhledávání na internetu, předprodej a rezervace vstupenek, prodej propagačních materiálů, dále plní funkci CzechPOINT, umožňuje nahlížení do zákonů, vyhlášek atd. Díky rozvoji informačních technologií, se nedílnou součástí propagace a informovanosti stal web DSO Moravice. Samotné webové stránky vznikly až v létě 2011, čili 12 let od jeho založení, a vzhledem k dosavadní činnosti vedení tohoto svazku můžeme správu tohoto webu ohodnotit za dostačující. Lépe na tom jsou weby členských obcí. Nejlépe propracované stránky má město Vítkov, které mj. poskytují i mobilního průvodce městem, což umožňuje jednoduše stáhnout do mobilního přístroje veškeré informace o městě a blízkém okolí. Posledním informačním kanálem je místní rozhlas, kterým disponuje každá členská obec. Využití rozhlasu je minimální a omezuje se na vysílání pouze jednou či dvakrát týdně, v případě města Vítkov a Budišov n. B., je frekvence vysílání vyšší, až čtyřikrát týdně. Stejně jako rozhlas se v každé obci vyskytují informační nástěnky. Místní tisk vydávají pouze obce Vítkov a Budišov nad

Budišovkou formou měsíčního zpravodaje, jenž je svým obsahem zaměřen pouze na samotné obce s blízkým okolím.

6.5 Ostatní

Do této podkapitoly lze zařadit vzdělávací instituce (školy a knihovny), služby (veřejné a soukromé), obchody, rehabilitační centrum, dětské domovy atd. Jak prezentuje tabulka č. 32, nejlepší vybavenost má město Vítkov, naopak nejhůře na tom jsou obce Staré Těchanovice a Svatoňovice, kde se ze sledovaných kategorií nachází pouze obecní knihovna.

Tab. č. 32: Ostatní materiálně technická základna Venkovského mikroregionu Moravice

Obec	MŠ	ZŠ (ročník)	SŠ	Knihovna	Zdravotnické zařízení	Sociální služby	Středisko pro volný čas
Branka u Opavy	ano	1-5	ne	ano	ne	ne	ne
Březová	ano	1-9	ne	ano	detaš.prac. lékaře	ne	ne
Budišov n. B.	ano	1-9	ne	ano	praktický lékař, zubař	chráněné bydlení, dětský domov	ano
Čermná ve Slezsku	ano	ne	ne	ano	ne	ne	ano
Kružberk	ne	ne	ne	ano	detaš.prac.lékaře	ne	ne
Melč	ano	1-9	ne	ano	praktický lékař, zubař	dům s pečovatelskou službou	ano
Mikolajice	ne	ne	ne	ano	detaš.prac.lékaře	ne	ne
Moravice	ne	ne	ne	ano	ne	domov pro osoby se zdrav. postižením	ne
Nové Lublice	ano	ne	ne	ano	ne	ne	ne
Radkov	ano	ne	ne	ano	ne	dětský domov	ne
Raduň	ano	1-9	ne	ano	praktický lékař, zubař	ne	ne
Skřipov	ano	1-9	ne	ano	praktický lékař	ne	ano
Staré Těchanovice	ne	ne	ne	ano	ne	ne	ne
Svatoňovice	ne	ne	ne	ano	ne	ne	ne
Větrkovice	ano	1-5	ne	ano	detaš.prac. lékaře	ne	ne
Vítkov	ano - 2	ano - 3	ano - 2	ano	nemocnice, zubaři	Domov pro seniory, LDN	Ano + zákl. umělecká škola

Zdroj: web členských obcí, MOS

Nabídka služeb a obchodů je nejvíce zastoupena v populačně dvou největších městech mikroregionu (Budišov nad Budišovkou, Vítkov). V obou obcích lze nalézt např. čerpací stanici a specializované obchody (řezník, drogerie, pekárny, květinářství atp.), ale pouze ve Vítkově lze sledovat postupný rozvoj novodobé maloobchodní sítě typu diskont. Své zastoupení zde doposud mají tři firmy, a to anglické Tesco, německý Lidl a český COOP. V následujících letech se zvažuje výstavba nové diskontní prodejny německé firmy Penny market.

7 DOSAVADNÍ ROZVOJOVÉ AKTIVITY

7.1 Aktéři a zdroje financí

Existuje několik přístupů k vymezení aktérů rozvojové spolupráce, přičemž v obecné rovině se rozlišují tři základní typy subjektů, na jejímž základě vznikají rozdílné formy spolupráce. Tyto základní kategorie se rozlišují vzhledem ke vztahu řešeného či připravovaného projektu na:

- A. Shareholders - podílející se subjekty na hlubším zapojení do procesu přípravy a řešení (spolupracující obce, podnikatelé, atp.).
- B. Stakeholders - zainteresované subjekty, na které bude patřičná aktivita působit (občanská sdružení, samotní občané, návštěvníci, atp.).
- C. Placeholders – dotčené subjekty, v jejichž zájmovém území se daná aktivita bude realizovat (správa chráněné krajinné oblasti, krajský úřad, atp.).⁵

Při další kategorizaci rozvojových aktérů je nejvhodnější postupovat při jejich stanovení směrem zdola nahoru. Toto dělení vychází z jejich hierarchického postavení vzhledem ke správní organizaci území, které se odráží v jednotlivých úrovních veřejné správy (GaREP, spol. s.r.o.). Na základě této kategorizace lze dělit aktéry na:

- a. lokální,
- b. regionální,
- c. národní.

Obecné rozdělení aktérů lze definovat jako subjekty:

- 1. veřejného,
- 2. soukromého,
- 3. neziskového sektoru.

Všechna tato vymezení kategorizují rozvojové subjekty, tedy především vedení jednotlivých obcí, podnikatele a živnostníky, zájmová sdružení, místní instituce a v neposlední řadě také samotné občany. Do rozvojové kategorie se subjekty veřejného

⁵ Převzato ze: *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*, I. Galvasová a kol., str 47.

sektoru, spadají jednotlivé členské obce DSO Moravice, Moravskoslezský kraj, euroregion Silesia, Povodí Odry a dále organizace zřízené samotnými obcemi (základní školy, sbory dobrovolných hasičů, technické služby, městská policie, atp.) a organizace zřízené krajem (střední školy, domovy se sociální péčí pro seniory, atp.). V oblasti soukromého sektoru se angažují pouze některé firmy formou finanční nebo věcné podpory u příležitosti sportovních či kulturních akcí (jedná se například o firmy inSPORTline, Davidův mlýn, Farma Glauder, Vakus Vítkov atp.). Neziskový sektor zde zastupují příspěvkové organizace, dobrovolná a zájmová sdružení, spolky a sportovní kluby, které se svou činností podílejí především na společenských akcích. Za zmínku stojí MAS Opavsko, obecní knihovny, fotbalové kluby, Lyžařský oddíl Budišov nad Budišovkou, myslivecká sdružení, zahrádkářské svazy atd. Z pohledu nadregionálního rozvojového celku můžeme mezi aktéry zařadit jednotlivá ministerstva České republiky a Regionální radu Moravskoslezsko.

Na základě usnesení při zastupitelském zasedání členských obcí DSO Moravice, které se skládá ze všech starostů příslušných obcí, předsedy (vítkovský místostarosta pan Zdeněk Hegar) a pověřeného pracovníka (kterým Ing. Karel Špok, stálý zaměstnanec oddělení regionálního rozvoje na odboru služeb městského úřadu ve Vítkově) se mikroregionální vedení shodlo na finanční podpoře DSO Moravice příspěvkovou formou jednotlivých obcí ve výši jedné koruny na každého svého obyvatele. Tímto rozhodnutím se každý rok do mikroregionálního fondu dostane 17 158 Kč, čímž si samotné vedení uzavřelo finanční cestu k případnému rozvoji. Tato neadekvátní částka se při odečtení nákladů na ekonomu, jenž je dána zákonem a činí 10 000 – 11 000 Kč ročně, snižuje na přibližnou částku okolo 7 000 Kč. Tato suma podle slov předsedy vystačí akorát na raut při zastupitelském setkání všech starostů, které se koná maximálně čtyřikrát do roka. V dřívějších letech se podařilo pro mikroregion získat od Moravskoslezského kraje finanční podporu ve výši 200 000 Kč, která měla být použita pro rekonstrukci vhodných prostor v obci Větrkovice, za účelem vybudování kanceláře pro účely DSO Moravice. Zde měl mj. sídlit výkonný pracovník tohoto dobrovolného svazku obcí. Bohužel tehdejší zástupkyně mikroregionu Moravice z tohoto finančního obnosu použila pouze jeho část na danou rekonstrukci pracovních prostor (pozn. kancelář DSO Moravice nebyla nikdy uvedena do provozu) a se zbytkem peněžní částky si podle neoficiálních výpovědí jednotlivých zastupitelů města Vítkov, sama naložila, jak uznala za vhodné. Tento fakt dokresluje korupční situaci, jež provází veřejnou správu České republiky od 90. let minulého století.

Tab. č. 33: Kvantifikace dosavadních projektů DSO Moravice

	Název projektu	Stav
DSO Moravice	Internetové stránky	realizováno
	Zakoupení stanu pro oslavy	realizováno
	Dokument: Rozvojová strategie na období 2007 - 2013	částečně realizováno
	Kancelář výkonného pracovníka	pozastaveno
	Společná rozvojová strategie po roce 2013	nerealizováno
	Společná propagace (reklamační materiály, letáky)	nerealizováno

Zdroj: Rozvojová strategie svazku obcí Moravice 2007 – 2013, zjištění autora

7.2 Rozvojová strategie svazku obcí Moravice na období 2007 - 2013

Na začátku roku 2006 začala poradenská a projektově manažerská společnost Pospíšil & Švejnoha spol. s.r.o. zpracovávat Rozvojovou strategii pro svazek obcí Moravice na období 2007 – 2013. Při tvorbě strategie firma vycházela z územně plánovacích dokumentů členských obcí, publikací statistického úřadu, úřadu práce a katastrálního úřadu, z údajů dotazníkového šetření, z informací umístěných na webu, zejména z Portálu veřejné správy ČR, dále z dostupných metodik a schémat, z již dříve zpracovaných rozvojových dokumentů a z výsledků konzultačních setkání se zástupci jednotlivých členských obcí (tzv. kulaté stoly). Časový harmonogram rozvojové strategie byl naplánován od dubna 2006 až do března 2007 a zahrnoval aktivity v podobě tvorby, šetření a evaluace dotazníků, zjištění statistických údajů, tvorby analytické části strategie, přípravy a průběhu kulatých stolů, vyhodnocení z těchto kulatých stolů, vypracování návrhové části strategie a následné projednání, připomínkování a konečné schválení zastupiteli členských obcí DSO Moravice. Celkové zpracování mikroregionální strategie vychází z vize:

MIKROREGION MORAVICE – NÁŠ DOMOV PRO VŠECHNY. *Nahodilý návštěvník mikroregionu Moravice v roce 2012 z reakcí lidí, činnosti veřejné správy a výsledků práce podnikatelského sektoru má pocit, že je vítaným hostem, který současně dostává příležitost i k dlouhodobější seberealizaci k vytváření společného domova na daném území (Rozvojová strategie svazku obcí Moravice 2007 – 2013).*

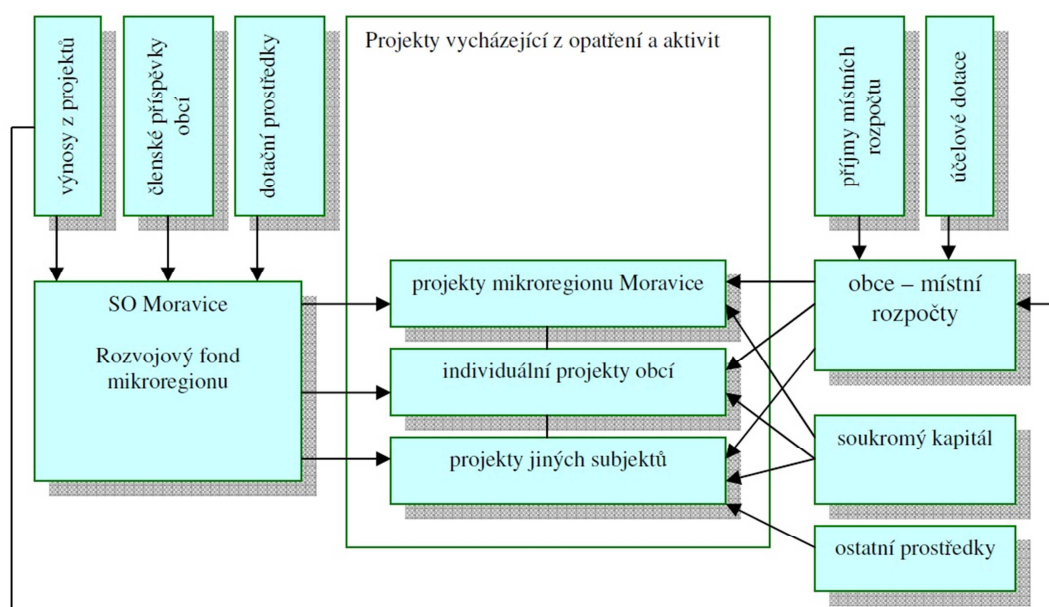
Zpracovaný dokument je v rámci dosažení strategických cílů rozdělen na tři projektové aktivity:

- I. **Mikroregionální projekty** – ku prospěchu všech obcí a občanů celého mikroregionu, řeší je mikroregionální rada a pracovní skupiny, financování zajišťují dotace, mikroregionální rozvojový fond, soukromý kapitál a ostatní zdroje. Mezi zájmové oblasti této projektové aktivity patří: životní prostředí a infrastruktura, lidské zdroje, ekonomika a technická pomoc.
- II. **Individuální projekty obcí** – ku prospěchu jednotlivých obcí za účelem místní aktuální potřeby, zabývají se jimi přednostně zastupitelé dané obce a financování se realizuje z místního rozpočtu nebo za pomoci místního soukromého kapitálu. Tyto projekty lze ojedinele spolufinancovat z mikroregionálního rozvojového fondu, avšak jejich realizace se musí pozitivně dotknout více mikroregionálních obcí.
- III. **Projekty jiných subjektů** – zaměřují se na činnost stávajících či nově vzniklých občanských sdružení a spolků, popř. podnikatelských subjektů, financování se realizuje formou získání dotací za podpory soukromého kapitálu. Projekty rovněž mohou být v případě mikroregionálního měřítka podpořeny mikroregionálním rozvojovým fondem či z rozpočtu místní obce. Třetí projektová aktivita také počítá se založením Místní akční skupiny, jejímž prostřednictvím by mělo být možné realizování společných i individuálních projektů.

Po analýze příslušného dokumentu ho autor hodnotí jako méně přínosný a to hned z několika důvodů. Jeho celkově zpracovaná koncepce není kompletní (absence některých kapitol, tabulek a samotného textu), zpracování některých oddílů neobsahuje úplná data, vize dokumentu je vzhledem k současné situaci nemístná, souhrnné zpracování je chaotické, obsah graficky nepřehledný a neočíslovaný. Vzhledem k důležitosti příslušného dokumentu autor postrádá i určité mapové vyjádření sledovaného územního celkem. Strategický dokument počítá se zavedením několika složek managementu za účelem efektivnějšího řízení a správy. Mezi tyto složky patří valná hromada svazku, rada svazku, pracovní skupiny, garant projektu a manažer daného mikroregionu. Valná hromada svazku by měla podle dokumentu působit jako nejvyšší orgán při řízení realizace strategie, která jí nejen schvaluje, ale také aktualizuje. Radě svazku přisuzuje funkci operativního článku řízení realizace strategie, která rozhoduje na základě schválené rozvojové strategie a doporučení pracovních skupin. Pracovní skupiny jsou klasifikovány primárně pro tři oblasti (ekonomika a podnikání,

lidské zdroje, životní prostředí a infrastruktura) a jejich hlavní činností dle dokumentu je poradní a iniciativní funkce pro radu svazku, dále připravují k projednání vymezení prioritních projektů, plán jejich realizace, financování a hodnocení dopadu projektů. Garantem projektu je v daném dokumentu popsána osoba či subjekt, jenž je odpovědný za realizaci projektu. Poslední popsanou složkou v dokumentu je manažer mikroregionu, který by měl v podstatě představovat výkonnou složku managementu, která plní rozhodnutí rady a valné hromady svazku obcí Moravice. Ovšem ani jedna z výše zmíněných složek nebyla v dosavadní působnosti mikroregionu Moravice naplněna a případná komunikace či forma dohody nad jednotlivými projekty probíhá v podobě hromadného setkání všech starostů členských obcí, kterého se v průměru účastní pouze 10 starostů.

Rozvojová strategie svazku obcí Moravice řeší financování jednotlivých rozvojových projektů, za pomoci třech finančních zdrojů. Prvním je fond rozvoje mikroregionu, druhým zdrojem jsou místní rozpočty obcí, které slouží pro financování individuálních projektů. Posledním uvažovaným zdrojem je soukromý kapitál a ostatní prostředky, které by se měly podílet na financování projektů vycházejících ze strategie. V tomto dokumentu lze pouze vyzdvihnout strategické cíle, které jsou logicky rozděleny na tři projektové aktivity. Ovšem z těchto projektových aktivit se uplatňuje pouze druhá, čímž nabývá celý dokument statutu nepotřebnosti.

Obr. č. 10: Schéma navrhovaného financování projektů DSO Moravice

Zdroj: Rozvojová strategie svazku obcí Moravice na období 2007 – 2013

8 ANALÝZA DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

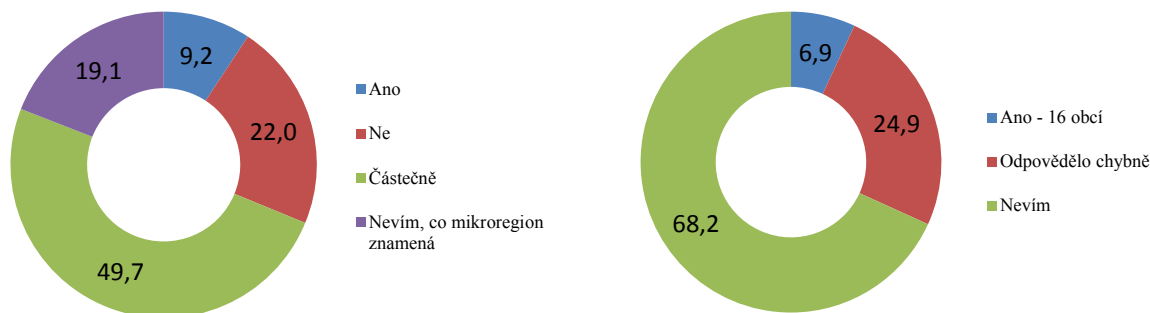
Po dohodě s vedoucím práce bylo dotazníkové šetření provedeno mezi třemi skupinami subjektů v DSO Moravice, které se svou měrou nejvíce podílejí na případném potenciálním rozvoji. První kategorií jsou místní obyvatelé. U nich byl po domluvě s vedoucím práce sledován alespoň 1% podíl obyvatelstva, což při celkovém součtu 17 158 lidí, poskytuje vzorek 172 osob a celkově odpovídali na 14 otázek. Druhou sledovanou kategorií se stali podnikatelé a živnostníci, kde byl jejich počet stanoven na 19 subjektů. Poslední skupinou bylo vedení 16 členských obcí DSO Moravice. V tomto případě autor směřoval dotazníky přímo na jednotlivé starosty včetně předsedy mikroregionu Moravice.

8.1 Občané

Dotazníkové šetření se v konečné fázi zúčastnilo 173 obyvatel DSO Moravice, což v následné analýze představuje celek 100 %. Z toho bylo 65 mužů a 108 žen. Struktura dotazovaných podle věku byla rozdělena do tří kategorií. Do první kategorie (15 – 29 let) patří 66 oslovených, do druhé (30 – 64 let) spadá 89 oslovených a ve třetí kategorii (65 a více let) je 18 dotazovaných obyvatel. Skladba oslovených podle dosaženého vzdělání je následující: se základním vzděláním – 39 osob, se středním vzděláním – 62 osob, se středním vzděláním s maturitou – 56 osob a s vysokoškolským vzděláním odpovědělo 16 osob. Poslední sledovanou strukturou byla pracovní pozice dotazovaných, kde 29 osob uvedlo, že stále studuje, 113 osob bylo v zaměstnaneckém poměru, 8 lidí bylo bez práce, dále odpovídalo 19 důchodců a 4 podnikatelé.

1. – 2. Máte povědomí o činnosti mikroregionu a víte, kolik obcí jej tvoří?

Graf č. 9 a 10: Struktura dotazovaných podle odpovědi na otázku č. 1 a 2 (v %)

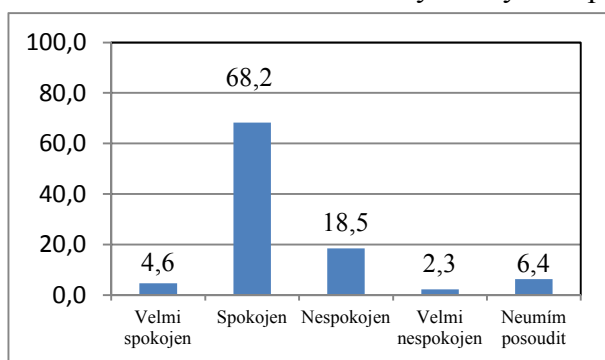

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

První otázka dopadla vzhledem k dotazu velmi negativně. Pouhých 9,2 % obyvatel ze 173 oslovených ví, co mikroregion znamená a jaká je jeho činnost. Zbytek dotazovaných (90,8 % osob) bylo vyhodnoceno s částečným či záporným povědomím o působnosti mikroregionu. Otázka číslo dvě potvrdila absolutní neznalost o svém mikroregionu Moravice. Pouhých 6,9 % obyvatel odpovědělo na tuto otázku správně a zbytek (93,1 %) osob nevědělo nebo tipovalo špatně. Příčina je dána nízkou vzdělanostní strukturou obyvatel a převažujícím nezájmem o dění ve svém okolí.

3. Jak se Vám ve vašem mikroregionu, potažmo obci žije?

Graf č. 11: Struktura dotazovaných obyvatel podle odpovědi na otázku č. 3 (v %)

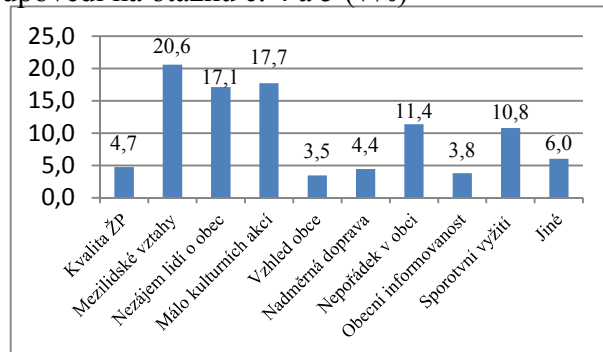
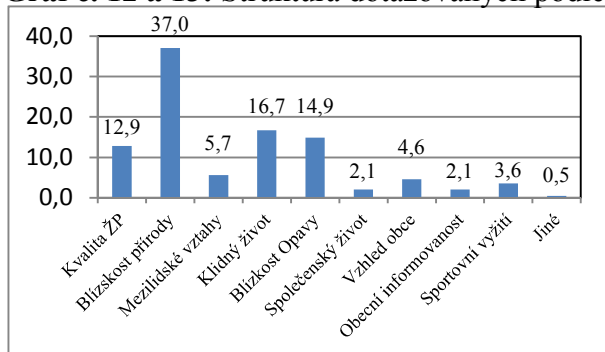

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

Většina dotazovaných odpověděla, že se jim v mikroregionu žije spokojeně. Pouze 20,8 % osob uvedlo nespokojený postoj s bydlením. 6,4 % obyvatel napsalo, že tuto situaci neumí posoudit. Za nejčastější příčinu nespokojenosti s životem ve sledovaném mikroregionu či členské obci, bylo uvedeno soužití s romským etnikem, slabé pracovní uplatnění a málo kulturního či sportovního vyžití.

4. – 5. Co se Vám na životě v mikroregionu (obci) líbí a nelíbí?

Graf č. 12 a 13: Struktura dotazovaných podle odpovědi na otázku č. 4 a 5 (v%)

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

V těchto otázkách mohli dotazovaní vybírat maximálně 3 možnosti. Ve čtvrté otázce se dotazovaným občanům na životě v mikroregionu Moravice nejvíce líbí blízkost přírody, klidný život, blízkost Opavy a kvalita životního prostředí. Na druhou stranu se obyvatelům nelíbí mezilidské vztahy, nedostatek kulturních a sportovních akcí, nezájem lidí o obec a nepořádek v obci. V kategorii *jiné* možnosti měli obyvatelé šanci vyjádřit svůj názor k dané otázce. V otázce číslo 4 se vyslovily pouze dvě osoby s tím, že se jim infrastruktura zamlouvá a naopak v otázce číslo 5 se občané nejvíce vyjadřovali ve smyslu špatného soužití s romským etnikem a k nízkému pracovnímu uplatnění.

6. Jak jste spokojen/a s obslužností ve Vaší obci?

Tab. č. 34: Struktura dotazovaných obyvatel podle odpovědi na otázku č. 6 (v %)

Obslužnost v obci	Velmi spokojen	Spokojen	Nespokojen	Velmi nespokojen	Nevím
Nabídka pracovních příležitostí	0,6	8,7	41,6	35,3	13,9
Nabídka bydlení	0,0	45,1	30,6	5,2	19,1
Nabídka obchodů	2,9	64,7	22,5	6,9	2,9
Nabídka služeb	2,9	43,4	37,6	10,4	5,8
Školství	5,2	46,8	28,9	8,1	11,0
Zdravotnictví a sociální služby	6,9	28,9	43,4	19,1	1,7
Kultura a společenský život	7,5	43,4	32,9	11,0	5,2
Sportovní vyžití	5,8	46,8	27,7	9,8	9,8
Kvalita silnic	5,8	37,6	35,3	19,1	2,3
Počet autobusových (vlakových) spojů	7,5	55,5	20,2	6,9	9,8
Životní prostředí	23,7	61,8	11,6	1,7	1,2
Vzhled obce	6,4	70,5	19,7	1,7	1,7
Bezpečnost obyvatel	5,8	44,5	36,4	9,8	3,5
Podmínky pro turisty	4,6	39,9	27,2	7,5	20,8
Rozvoj obce	2,9	35,8	38,2	3,5	19,7
Činnost obecního úřadu	8,1	51,4	23,7	5,8	11,0
Svoz odpadu	8,7	73,4	11,0	1,7	5,2
Možnost rozvoje mladých lidí	6,4	13,9	40,5	23,1	16,2

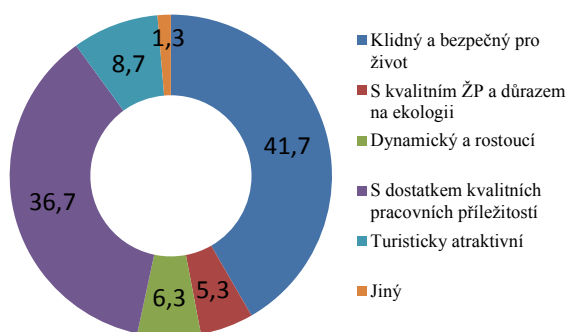
Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

Prvním okruhem je nabídka pracovních míst, kde převládá výrazná nespokojenost s touto situací. Nabídka bydlení je mezi obyvateli DSO Moravice na rozhraní spokojenosti s nespokojeností. 19,1 % osob neumí tuto situaci posoudit. V nabídce obchodů převažuje relativní spokojenost s tímto zázemím, ovšem v nabídce služeb převládá spíše nespokojenost. V otázce školství převládá spokojenost obyvatel jen mírně, přičemž 11 % osob se neumí k této okolnosti vyjádřit. Ve zdravotnictví a

sociálních službách převažuje nespokojenost místních obyvatel. Oblast kultury a společenského života je na hraně spokojenosti a nespokojenosti. Zde je spíše spokojeno obyvatelstvo dvou měst v DSO Moravice. U sportovního vyžití jasně převládá spokojenost, což je dáno relativně dobrou a hustou sítí sportovních zařízení ve sledovaném území. Ohledně kvality silnic převládá spíše nespokojenost, což reflektuje celorepublikový trend v této oblasti. S počtem dopravních spojů je oslovená skupina obyvatel spokojena a to především díky četným autobusovým linkám a také železničnímu spojení. Otázka ŽP potvrzuje spokojenost místních obyvatel s již dřívější odpovědí v otázce č. 4. Se vzhledem obce je spokojena drtivá většina dotazovaných. Odpovědi týkající se bezpečnosti obyvatel se pohybují mírně ve prospěch spokojenosti, ovšem tato situace se vzhledem k narůstající kriminalitě (především v Budišově n. B.) může časem změnit na převažující nespokojenost. Taktéž podmínky pro turisty se podle dotazovaných pohybují na rozhraní spokojenosti/nespokojenosti. S rozvojem obce je nespokojena převážná část respondentů. S činností obecního úřadu jsou ve většině obyvatelé, kteří jsou s tímto stavem spokojeni. Se svozem odpadu opět převládá relativní spokojenost díky dobře fungujícímu systému technických služeb. V oblasti rozvoje mladých lidí jednoznačně převládá nespokojenost s touto situací, což reflektuje okolnosti a možnosti pro místní mladistvé a odráží trend ve snižování celkové populace tohoto mikroregionu.

7. Jaký byste si přál/a mít mikroregion (Vaší obec) za 10 let?

Graf č. 14: Struktura dotazovaných obyvatel podle odpovědi na otázku č. 7 (v %)

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

U dotazovaných převládá klidný a bezpečný život s dostatkem pracovních příležitostí. Ostatní nabídky nezískaly tak hojný počet hlasů. Tento výsledek odráží současný postoj místních obyvatel.

8. V jakých oblastech by se podle Vás měl mikroregion (potažmo Vaše obec) rozvíjet?

Tab. č. 35: Struktura dotazovaných obyvatel podle odpovědi na otázku č. 8 (v %)

Oblasti rozvoje	Určitě ano	Spiše ano	Spiše ne	Určitě ne	Nevím
Zkvalitnění dosavadní bytové výstavby	30,6	38,7	17,9	1,7	11,0
Rozšířit možnost bydlení - rodinné domy	23,7	46,2	17,9	1,2	11,0
Rozšířit možnost bydlení - bytové domy	12,1	31,2	38,2	8,7	9,8
Rozšířit plochy pro podnikání	25,4	34,7	24,3	7,5	8,1
Zlepšit podmínky pro podnikání a pracovní místa	55,5	32,9	9,8	0,0	1,7
Obnova lázeňství (Jánské Koupele)	61,3	25,4	2,9	1,7	8,7
Rozšiřovat plochy pro rekreaci	39,3	42,8	14,5	0,6	2,9
Rozšíření a obnova stávajících sportovních ploch	42,8	45,7	8,7	0,6	2,3
Vybudování a zkvalitnění cyklostezek	60,1	26,0	5,2	1,2	7,5
Ochrana životního prostředí	61,3	32,4	2,3	1,2	2,9
Zlepšení dostupnosti s Opavou	42,8	37,6	13,9	1,2	4,6
Zkvalitnění veřejné infrastruktury	53,2	29,5	9,8	0,0	7,5
Školství	37,6	45,7	6,4	1,2	9,2
Zdravotnictví a sociální služby	59,0	31,8	5,8	0,6	2,9
Nabídka obchodů a služeb	45,7	35,8	11,6	1,2	5,8

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

V oblasti zkvalitnění dosavadní bytové výstavby a v rozšíření možnosti výstavby rodinných domů převládá jednoznačně kladný názor, přičemž 11 % respondentů v obou případech nedokáže určit konkrétní možnosti rozvoje. Ve výstavbě bytových domů je názor dotazovaných na hraně pro a proti výstavbě těchto jednotek. V rozšíření ploch a zlepšení podmínek pro podnikání velkou měrou převládá kladný názor, což svým významem může zlepšit situaci v uplatnění se na trhu práce. V otázce obnovy Jánských Koupelí jednoznačně převládá názor pro obnovu tohoto lázeňského místa. Také pro rozšíření rekreačních ploch, obnovu stávajícího sportovního zařízení a vybudování cyklostezek se dotazovaný vzorek obyvatel DSO Moravice vyslovil v převážně většině příznivě. Ochrana ŽP se setkala vůbec s největším kladným ohlasem, který prezentuje důležitost, kterou místní občané kladou na tuto oblast. Souhlasný názor převládá i se spojením s městem Opava. S tímto souvisí kladný postoj ke zkvalitnění dosavadní infrastruktury, se kterou, podle otázky č. 6, nejsou oslovení občané příliš spokojeni. Poslední tři rozvojové okruhy (školství, zdravotnictví, nabídka obchodů a služeb) se opět setkaly s jednoznačným výsledkem, který se přiklání k dalšímu rozvoji těchto oblastí.

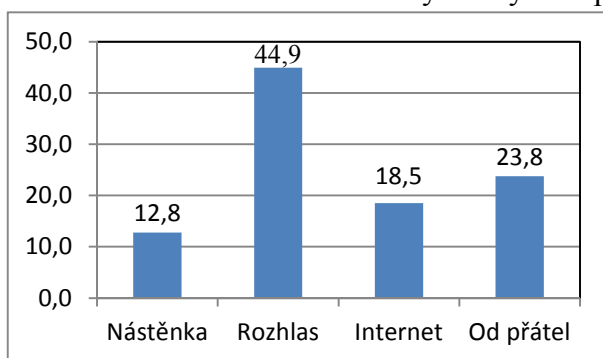
9. Co byste ve vašem mikroregionu a obci změnil/a jako první?

Ohledně mikroregionu neodpovědělo 46,8 % dotazovaných. 13,9 % občanů chce zajistit více pracovních míst, 9,2 % občanů by zabezpečilo sportovní vyžití, 8,7 % občanů chce zlepšit infrastrukturu, 8,1 % obyvatel by vystěhovalo nepřizpůsobivé, 6,9 % obyvatel se zajímá o vyčištění řeky Moravice a 6,4 % by zlepšilo zdravotnictví.

K situaci v obci se nevyslovilo 30,1 % dotazovaných. 17,3 % občanů by nechalo vystěhovat romské etnikum, 13,9 % chce lepší sportovní vyžití, 11 % osob by pozdvihlo společenské podmínky, 10,4 % by zajistilo více pracovních příležitostí, 8,7 % osob chce vylepšit vzhled obce, 5,2 % občanů by napravilo zdravotnickou stránku a 3,5 % se zaměřuje na turistiku.

10. Jakým způsobem se dozvídáte o aktivitách v mikroregionu (obci)?

Graf č. 15: Struktura dotazovaných obyvatel podle odpovědi na otázku č. 10 (v %)

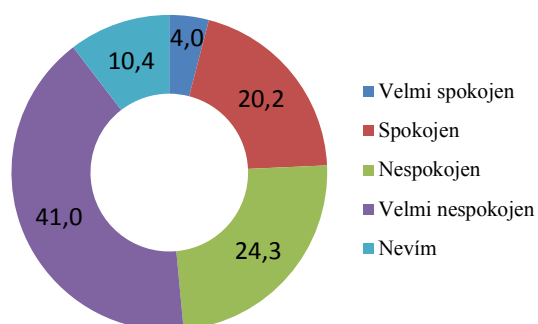

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

Nejefektivnějším způsobem zisku informací je místní rozhlas. Druhým jsou přátelé, poté internet a veřejná nástěnka obce. Z tohoto plyne, že DSO Moravice má jisté nedostatky v poskytování informací, vzhledem k počtu vyjíždějících, kteří se o informacích podaných rozhlasem v době své nepřítomnosti nemohou dozvědět.

11. Jak hodnotíte romské etnikum v DSO Moravice?

Graf č. 16: Struktura dotazovaných obyvatel podle odpovědi na otázku č. 11 (v %)

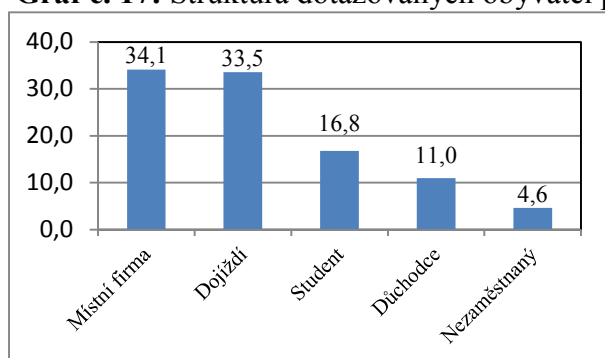

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

Touto otázkou chtěl autor poukázat na romskou problematiku, která se v poslední době ukazuje jako stále více aktuální. Ze 173 dotazovaných je s tímto etnikem spokojeno 24,2 % občanů, nespokojeno 65,3 % a 10,4 % osob tuto otázku neumí posoudit. Celková nespokojenost obyvatel mikroregionu Moravice je dána především nepřizpůsobivostí romského etnika k daným společenským normám, hojným využíváním sociálních dávek a nadprůměrně vysokou nezaměstnaností místních Romů.

12. Pracujete v místní firmě (mikroregionu) nebo dojíždíte do zaměstnání za hranice mikroregionu?

Graf č. 17: Struktura dotazovaných obyvatel podle odpovědi na otázku č. 12 (v %)

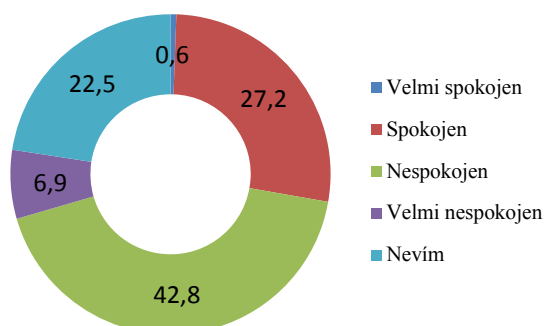

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

Vzhledem k velké nevědomosti o existenci mikroregionu Moravice a jeho počtu obcí, si autor zjištěním této otázky nebere příliš za směrodatné určení její vypovídací hodnoty. Proto se toto zjištění bere pouze jako orientační s tím, že 34,1 % dotazovaných pracuje v místě svého bydliště a 33,5 % dotazovaných vyjíždí za prací mimo svou obec.

13. Jak hodnotíte podnikatelské prostředí v mikroregionu (obci)?

Graf č. 18: Struktura dotazovaných obyvatel podle odpovědi na otázku č. 13 (v %)

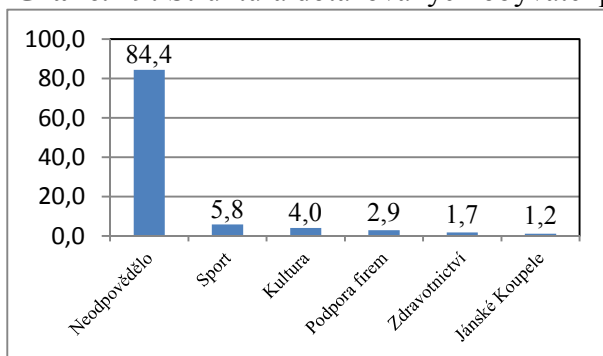

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

Ze 173 dotazovaných je s podnikatelským prostředím spokojenou 27,8 % občanů, naopak větší část (49,7 %) dotazovaných je nespokojena. 22,5 % obyvatel danou situaci nedokáže posoudit. Nespokojenost podle autora vyplývá z nedostatku pracovních příležitostí a slabší obslužnosti z pohledu nabídky obchodů a služeb na celém území DSO Moravice.

14. Máte nějaký námět na případný rozvoj mikroregionu (obce)?

Graf č. 19: Struktura dotazovaných obyvatel podle odpovědi na otázku č. 14 (v %)

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

V této otázce ponechal autor volný prostor na případné rozvojové náměty, jenže 84,4 % dotazovaných vůbec neodpovědělo a tak byla zaznamenána odpověď pouze u 15,6 % respondentů. Z oněch 15,6 % osob si 5,8 % přeje větší rozvoj sportu, 4 % více kultury, 2,9 % větší podporu firem, 1,7 % zlepšení stavu zdravotnictví a zbylé 1,2 % tázaných si přejí obnovu Jánských Koupelí. Očividný nezájem si autor vysvětluje již dřívějším zjištěním z otázky č. 5, kde se 17,1 % dotazovaných nezajímá o svou obec.

8.2 Firmy a živnostníci

Jak již bylo výše zmíněno, tohoto dotazníkového šetření se zúčastnilo 19 ekonomických subjektů v podobě 6 podniků a 13 osob samostatně výdělečně činných. Podrobnější informace o struktuře a činnosti dotazovaných ES podává následující tabulka č. 36.

1. – 4. Název firmy (živnosti), délka podnikání, počet zaměstnanců a činnost

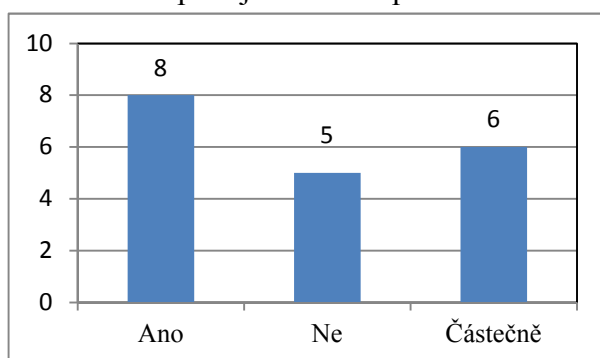
Tab. č. 36: Struktura oslovených ES DSO Moravice

Název	Rok založení	Počet zaměstnanců	Činnost	Obec
ALU-COLOR s.r.o.	1995	23	lakování hliníkových dílů	Čermná v. S.
CERNIN s.r.o.	1998	42	výroba zemědělských strojů	Kružberk
Dušen Šindelář - TRANS s.r.o.	2002	9	mezinárodní nákladní doprava	Vítkov
J.K.Food Jaroslav Kosterka	1999	35	gastronomie	Větrkovice
KOVOBLESK s.r.o.	1993	40	strojírenství, lisování, kovoobrábění	Radkov
Sectron plus s.r.o.	1994	7	kancelářská a výpočetní technika	Vítkov
Živnostníci				
Aleš Flesar - Alda tým	2010	0	stavební činnost	Kružberk
Davidová	1998	3	obchod	Vítkov
Filip Hafernik	2008	1	grafická IT činnost	Staré Těchanovice
Jan Rucký	2012	0	malíř, natěrač	Vítkov
Jiřina Šindelářová	2003	3	hostinská činnost	Vítkov
Karel Kunčický	2009	1	lesnictví	Budišov n. B.
Lada Panáková	1994	0	vedení účetnictví	Budišov n. B.
MUDr. Ivana Přikrylová	1993	2	ordinace praktického lékaře pro děti	Budišov n. B.
MUDr. Ivana Přikrylová	2009	0	instruktor pilates	Budišov n. B.
Obadal	2003	0	elektrotechnik	Budišov n. B.
Petr Cihlář	2000	0	elektromontáže a oprava el. zařízení	Radkov
Štěpánka Obadalová	2008	0	programování webových aplikací	Skřipov
Zdeněk Balaj	1997	0	instalatérství: voda-plyn-topení	Budišov n. B.

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

5. Jste spokojeni s podmínkami Vašeho podnikání v dané obci?

Graf č. 20: Spokojenost ES s podnikáním v DSO Moravice

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

Jednoznačná spokojenost se projevila u 8 z 19 oslovených ES. Naopak nespokojených je 5 ES (4 živnostníci, 1 firma). Zbytek dotazovaných ES vyjádřilo částečnou spokojenost se svým podnikáním ve sledovaném území.

6. – 7. Máte povědomí o činnosti mikroregion a víte, kolik obcí jej tvoří?

Graf č. 21 a 22: Povědomí o činnosti DSO Moravice

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

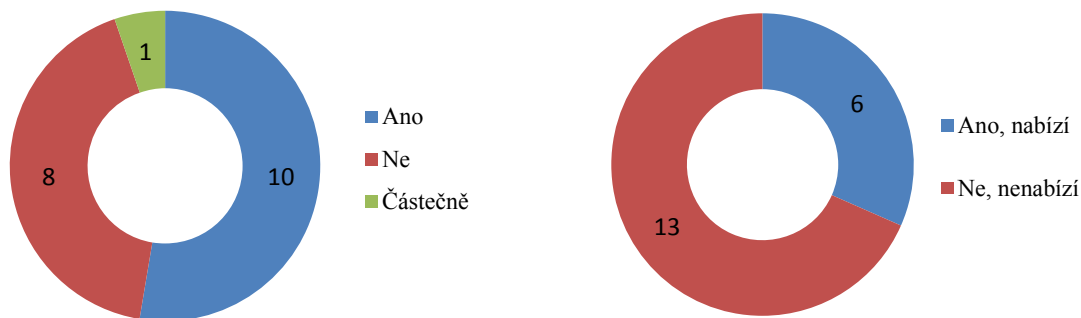
Získaná fakta o povědomí ES o existenci a činnosti DSO Moravice, není pro autora vzhledem k zjištěné situaci u obyvatel překvapující. Pouze 5 z 19 ES ví nebo si umí představit činnost mikroregionu. Zbytek firem, potažmo živnostníků, netuší, co nebo k čemu svazek obcí Moravice slouží. Tento fakt utvrzuje i zjištění mezi ES o počtu členských obcí DSO Moravice. Zde přesný počet ví pouze 4 ES.

8. Jaké oblasti by se podle Vás měly v obci či mikroregionu rozvíjet?

V této otázce mohly ES uvádět více než jednu rozvojovou oblast. Nejdůležitější kategorií se tak podle místních podnikatelů a živnostníků stal segment kultury (8 hlasů), dále oblast cestovního ruchu (5 hlasů), rozvoj podnikání (3 hlasy), rozvoj zemědělství (2 hlasy), školství, infrastruktura a zdravotnictví (1 hlas). Na danou otázku neodpovědělo 5 podnikatelských subjektů.

9. – 10. Zaměstnáváte osoby z blízkého okolí a nabízí Vaše firma (živnost) školení zaměstnanců?

Graf č. 23 a 24: Zaměstnání osob z blízkého okolí a nabídka školení

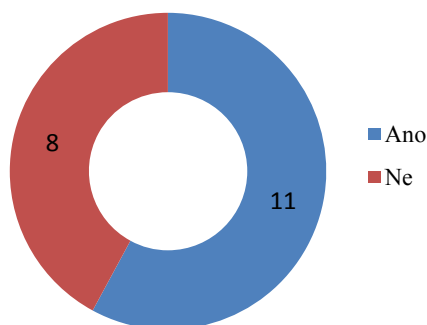

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

10 z 19 ES se vyslovilo s tím, že zaměstnávají osoby z blízkého okolí. Osm živnostníků pracuje samostatně. Firma KOVOBLESK s.r.o., zaměstnává místní obyvatelstvo částečně. V případě školení se jedná o klasická personální či bezpečnostní poučení na pracovišti.

11. Podílíte se na kulturních či sportovních akcích v obci (mikroregionu)?

Graf č. 25: Spolupráce při společenských událostech DSO Moravice

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

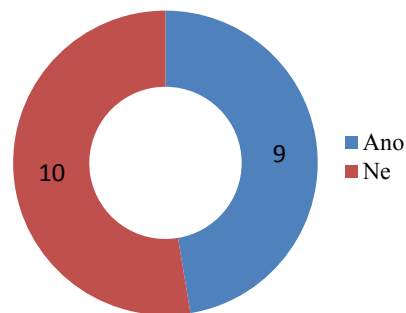
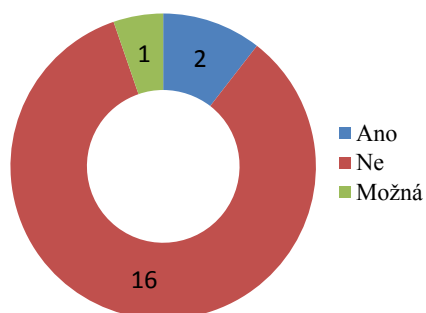
V této otázce 11 z 19 ES vyjádřilo pozitivní odpověď, tedy že se určitým způsobem podílí na společenských událostech. Většinou se jedná o formu sponzoringu v podobě věcných cen. Zbytek ES svou negativní odpověď zdůvodnilo tím, že nemá na podobné akce dostatek času.

12. Uskutečňujete nákup zboží a služeb v obci či v blízkém okolí (mikroregionu)?

Devět ekonomických subjektů na tuto otázku odpovědělo ano. Čtyři se vyjádřily negativně s tím, že své zboží a služby většinou objednávají přes internet, kde je nabídka podstatně levnější než ve sledované oblasti. Šest subjektů uskutečňuje nákup zboží a služeb v dané oblasti pouze částečně.

13. – 14. Plánujete investovat na území DSO Moravice a spolupracujete s jinými institucemi (např. VŠ) nebo firmami?

Graf č. 26: Plánovaná investice v obci či mikroregionu **Graf č. 27:** Spolupráce ES s jinými subjekty

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

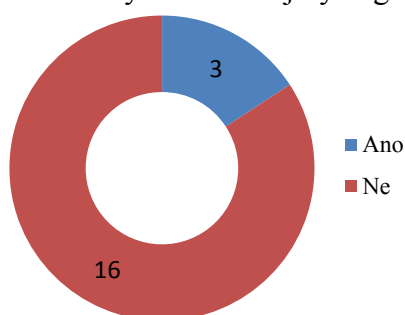
Plánované investice zamýšlejí výlučně dva ES a možnou investici vidí pouze jeden ES. Zbylých 16 dotazovaných o této možnosti nepřemýšlí. Ve spolupráci s jinými subjekty pouze dvě firmy uvedly, že spolupracují s vysokou školou, konkrétně s TU-VŠB v Ostravě v oborech metalurgie (ALU-COLOR s.r.o.) a v oblasti těžby (CERNIN s.r.o.). Ostatní firmy spolupracují s jinými firmami na své mezioborové úrovni.

15. Zvažujete o odchodu Vaší firmy (živnosti) jinam?

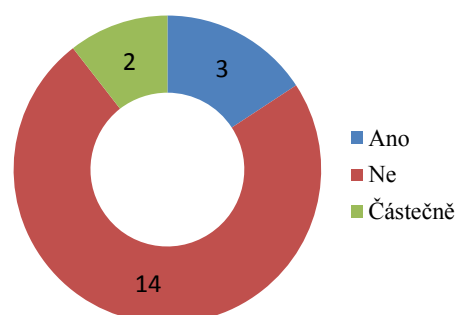
K této otázce se pouze dva živnostníci vyjádřili kladně s tím, že chtějí svou činnost přesunout jinam (v prvním případě je destinací Ostrava a v druhém případě jde o přesunutí své činnosti do zahraničí). 14 subjektů se vyjádřilo záporně a své působení v daných obcích neplánují zrušit. Ve třech případech se jedná o částečný odchod, který závisí na vývoji pracovních podmínek v regionu.

16. – 17. Využíváte Operační programy (dotace, granty) a bylo by pro Vás po zavedení EURA podnikání snadnější?

Graf č. 28: Využití OP či jiných grantů

Graf č. 29: Zavedení eura mezi ES

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

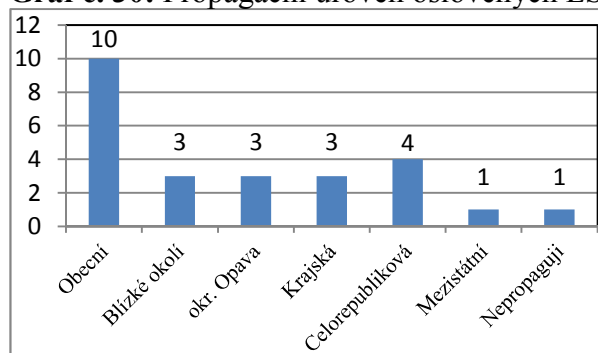
16 negativních odpovědí těchto ES se shodlo, že OP či dotace nevyužívají z důvodů špatné informovanosti a obtížnosti jejich dosažení, která je spjata se složitou byrokracií. V minulosti využilo OP jen 3 firmy. Pro zavedení měny euro se kladně vyjádřily 3 ES. Částečné zavedení eura by vyhovovalo dvěma firmám.

18. – 19. Importujete ze zahraničí či exportujete do zahraničí?

Ze zahraničí importuje 5 oslovených firem a 1 živnostník. Naopak do zahraničí exportuje také pět oslovených ES.

20. Na jakých úrovních využíváte propagaci Vaší firmy (živnosti)?

Graf č. 30: Propagační úroveň oslovených ES DSO Moravice

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

Firmy a živnostníci mohli uvést více než jednu propagační úroveň. Nejfrekventovanější propagační úrovní se stala úroveň obecní, ve které se angažuje 10 dotazovaných ES. Druhou nejvýznamnější úrovní je celorepubliková. Mezinárodní propagaci uplatňuje pouze jedna firma (CERNIN s.r.o.). Jeden živnostník nepropaguje svou činnost.

21. Souhlasíte se zavedením mikroregionálního webu se zaměřením pro podnikatele a živnostníky? (zahrnující nabídku či poptávku po službách, zboží, po pracovní síle, užitečné informace, rady, tipy, atd...)

Pro vytvoření obdobného webu zahrnující území DSO Moravice se vyslovalo 17 z 19 oslovených ES. Proti vytvoření této platformy byla pouze jedna firma a jeden živnostník.

8.3 Vedení obce

V tomto oddíle se autor zaměřil přímo na starosty, přičemž se výchozí analýzou stal dotazník předsedy Venkovského mikroregionu Moravice, p. Zdeňka Hegera, který zároveň zastává funkci místostarosty ve Vítkově. Spolupráce s představiteli členských obcí proběhla v přátelském duchu, až na starostu obce Mikolajice (M. Krupa), který odmítl dotazník vyplnit. Tímto se podařilo nashromáždit výsledky za 15 z 16 obcí, plus dotazník předsedy mikroregionu. V 7 členských obcích zastupuje úřad uvolněný starosta (Branka u Opavy, Březová, Budišov n. Budišovkou, Raduň, Skřipov, Větkovice, Vítkov) a v 9 členských obcích neuvolněný starosta (Černá ve Slezsku, Kružberk, Melč, Moravice, Nové Lublice, Radkov, Staré Těchanovice, Svatoňovice a nezjištěné Mikolajice). Všichni hlavní zástupci členských obcí odpovídali na 26 otázek.

1. Mají občané Vaší obce zájem o činnost veřejných orgánů?
 1a. Kolik osob se průměrně účastní veřejného zasedání zastupitelstva?
 1b. Kolik osob je průměrně zapojeno do veřejných akcí?

Tab. č. 37: Odpovědi starostů DSO Moravice na otázku č. 1

Vedení	1. otázka	1a.	1b.
Branka u Opavy	ano	20	5
Březová	neodpověděl	neodpověděl	neodpověděl
Budišov n. B.	částečně	20	50
Čermná ve Slezsku	ano	15	25
Kružberk	částečně	20	10
Melč	částečně	4	15
Mikolajice	X	X	X
Moravice	částečně	5	30
Nové Lublice	částečně	12	15
Radkov	částečně	15	20
Raduň	částečně	5	40
Skřipov	částečně	5	20
Staré Těchanovice	ano	2	25-40
Svatoňovice	ne	6	neodpověděl
Větkovice	ano	40	20
Vítkov	částečně	5	100-250
předseda mikroregionu	částečně	neodpověděl	neodpověděl

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

Z otázky číslo jedna vyplývá, že občané mají ve své obci jen částečný zájem místní o činnost, což dokládá průměrný počet zúčastněných na veřejném zasedání (10 osob). Největší zájem je v obci Větkovice. Takřka v každé obci se najde alespoň někdo, kdo se zapojí do organizace veřejné akce. V tomto ohledu je na tom nejlépe město Vítkov.

2. Projevují obyvatelé Vaší obce zájem o dění v obci?

Tab. č. 38: Odpovědi starostů DSO Moravice na otázku č. 2

Vedení	2. otázka	Forma
Branka u Opavy	Ano	žádost o informace na úřadě
Březová	Částečně	žádost o informace na úřadě
Budišov n. B.	Částečně	prostřednictvím místního tisku (zpravodaj)
Čermná ve Slezsku	Ano	žádost o informace na úřadě
Kružberk	Ano	žádost o informace na úřadě
Melč	Částečně	žádost o informace na úřadě
Mikolajice	X	X
Moravice	Ano	jinou formou - dotazy, připomínky
Nové Lublice	Ano	žádost o informace na úřadě
Radkov	Částečně	neodpověděl
Raduň	Částečně	žádost o informace na úřadě, místní tisk (zpravodaj)
Skřipov	Částečně	předkládání vlastních návrhů
Staré Těchanovice	Ano	žádost o informace na úřadě, jiná forma - mail
Svatoňovice	Částečně	neodpověděl
Větkovice	Ano	žádost o informace na úřadě, předkládání vlastních návrhů
Vítkov	Částečně	žádost o informace na úřadě, jiná forma - mail
předseda mikroregionu	Ano	všechny uvedené možnosti

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

Otázka č. 2 potvrzuje zjištění z otázky č. 1, tedy že převládá částečný zájem obyvatel o dění v obci. Tento částečný zájem většinou probíhá formou žádosti o informace přímo na obecním resp. městském úřadě. Předseda mikroregionu p. Hegar uvedl, že se obyvatelé o dění v členských obcích informují všemi zmíněnými formami.

3. Projevují obyvatelé Vaší obce zájem o dění v mikroregionu?

Tab. č. 39: Odpovědi starostů DSO Moravice na otázku č. 3

Vedení	Odpověď	Forma
Branka u Opavy	částečně	žádost o informace na úřadě
Březová	ne	žádná
Budišov n. B.	ne	žádná
Čermná ve Slezsku	ano	žádost o informace na úřadě
Kružberk	ne	žádná
Melč	částečně	neodpověděl
Mikolajice	X	X
Moravice	ne	žádná
Nové Lublice	částečně	jinou formou- mezi občany
Radkov	ne	žádná
Raduň	částečně	žádost o informace na úřadě
Skřipov	ne	žádná
Staré Těchanovice	ne	žádná
Svatoňovice	částečně	neodpověděl
Větrkovice	částečně	neodpověděl
Vítkov	ne	žádná
předseda mikroregionu	částečně	žádost o informace na úřadě, diskuzí na internetu

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

Vzhledem k tomu, že dotazníková analýza zaměřená na obyvatele DSO Moravice zjistila, že obyvatelé prakticky nemají žádné povědomí o mikroregionu, není zjištěný zájem o svazek obcí Moravice pro autora překvapující. Nezájem či částečný zájem pouze utvrzuje nevědomost obyvatel o tomto uskupení. Tímto se zisk informací omezuje pouze na individuálně zasvěcené občany formou návštěvy příslušného úřadu.

4. Máte vypracované mechanismy pro zpracování námětů a připomínek občanů?

Pouze 5 starostů z 15 uvedlo, že ano. Starosta obce Větrkovice uvedl, že ne. Šest představitelů, včetně předsedy DSO Moravice, má tyto mechanismy zpracované jen částečně. Zbylí tři starostové se k této otázce nevyjádřili (Moravice, Nové Lublice, Svatoňovice).

5. Využíváte marketingové postupy ve vztahu k občanům?(uved'te jaké)

Marketingové postupy na bázi anket využívá sedm z patnácti obcí. Formu společného setkávání s občany organizuje také sedm obcí. Členství občanů v pracovních skupinách využívají jen 3 z 15 obcí. Marketing pomocí webových stránek organizuje šest obcí. Jinou marketingovou formu praktikují pouze dvě obce. Na tuto otázku neodpověděl starosta obce Melč.

6. Máte přehled o občanech, kteří Vám mohou pomoci v různých oblastech?

Tab. č. 40: Odpovědi starostů DSO Moravice na otázku č. 6

Vedení	Kultura	Sport	Financování	Zisk finančních prostředků	Cestovní ruch	Rozvoj mikroregionu	Životní prostředí
Branka u Opavy	ano	ano	ano	ano	ne	ano	ano
Březová	ano	ano	ano	částečně	ne	ne	částečně
Budišov n. B.	ano	ano	částečně	ano	ano	částečně	částečně
Černá ve Slezsku	ano	ano	ano	ano	neodpověděl	neodpověděl	ano
Kružberk	částečně	částečně	částečně	neodpověděl	neodpověděl	neodpověděl	neodpověděl
Melč	ano	ano	částečně	ano	ano	částečně	ano
Mikolajice	X	X	X	X	X	X	X
Moravice	ano	ano	ne	ne	ano	částečně	částečně
Nové Lublice	ano	ano	částečně	částečně	částečně	částečně	částečně
Radkov	ano	ano	ano	ano	ne	ne	ano
Raduň	ano	ano	neodpověděl	ano	ano	neodpověděl	ano
Skřípov	ano	ano	ano	částečně	částečně	ne	částečně
Staré Těchanovice	ano	ano	částečně	ne	ne	ne	částečně
Svatoňovice	ne	ne	ne	ne	částečně	částečně	částečně
Větkovice	ano	ano	částečně	částečně	ne	částečně	částečně
Vítkov	částečně	částečně	ne	ne	ne	ne	ne
předseda mikroregionu	ano	ano	ne	ne	částečně	částečně	ne

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

V oblasti kultury a sportu jsou všem členským obcím, včetně předsedy DSO Moravice, k dispozici zainteresovaní občané. V oblasti financování (soukromými podniky, zájmovými skupinami aj.) a zisku finančních prostředků (dotace, granty) tato situace již tak příznivá není. V oblasti cestovního ruchu jsou občané nápomocni ve 4 z 15 obcí. Vedení mikroregionu má v této oblasti patřičné nedostatky. V oblasti rozvoje je situace nejtěživější. Tady má pouze jedna obec možnosti podpory svých občanů V oblasti ŽP převládá alespoň částečná spoluúčast místních obyvatel.

7. Seřadte podle důležitosti od 1 do 7, čím se řídíte při řízení mikroregionu.

Tab. č. 41: Odpovědi starostů DSO Moravice na otázku č. 7

Vedení	Zákony	Vlastní rozhodnutí	Jednání v radě	Spolupráce se zastupiteli	Názor veřejnosti	Spolupráce s jinými obcemi	Názor skupin a spolků
Branka u Opavy	1	2	3	4	5	6	7
Březová	1	3	2	4	3	3	3
Budišov n. B.	1	6	3	2	7	4	5
Černá ve Slezsku	nepochopené zadání						
Kružberk	neodpověděl						
Melč	2	4	7	1	3	6	5
Mikolajice	X	X	X	X	X	X	X
Moravice	nepochopené zadání						
Nové Lublice	1	7	2	3	4	5	6
Radkov	nepochopené zadání						
Raduň	4	3	5	2	1	6	7
Skřípov	neodpověděl						
Staré Těchanovice	2	1	3	4	5	7	6
Svatoňovice	6	3	7	1	5	2	4
Větkovice	1	2	7	6	5	3	4
Vítkov	1	3	7	6	4	2	5
předseda mikroregionu	1	3	4	5	6	2	7

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

Při řízení mikroregionu Moravice se nejvíce mezi starosty uplatňují zákony a až poté je tento chod usměrňován spoluprací mezi obcemi, vlastním rozhodnutím, spoluprací se zastupiteli, názory veřejnosti, zájmových skupin a spolků. Jako poslední se v tomto výběru jeví projednání v obecní radě.

8. Považujete propagaci obce za důležitou součást rozvoje mikroregionu?

Jako zásadní součást obecní propagace v rámci rozvoje DSO Moravice ji vidí 11 z 15 obcí. Za běžnou součást agendy to považuje zbytek starostů včetně předsedy sledovaného mikroregionu.

9. Jaké formy propagace používáte?

Tab. č. 42: Odpovědi starostů DSO Moravice na otázku č. 9

Vedení	Pro mikroregion	Pro obec
Branka u Opavy	zpravodaj	úřední deska, vývěska, zpravodaj
Březová	zatím žádnou	web, kulturní akce
Budišov n. B.	web	web, letáky
Černá ve Slezsku	web	web
Kružberk		neodpověděl
Melč		neodpověděl
Mikolajice		X
Moravice	web	web, zpravodaj
Nové Lublice		neodpověděl
Radkov	neodpověděl	web
Raduň	web	vývěsky
Skřipov	web	web, zpravodaj
Staré Těchanovice	web	web, knižní publikace, průvodce
Svatoňovice	neodpověděl	web
Větkovice	zpravodaj, web	zpravodaj, web, rozhlas
Vítkov	web	web, zpravodaj, propagační materiály
předseda mikroregionu	web, regionální tisk	web, zpravodaj, regionální tisk

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

Z tabulky odpovědí vyplývá, že členské obce prosazují spíše svoji než mikroregionální propagaci a to na jakékoli úrovni. Je zde také zjevné, že propagace DSO Moravice se realizuje pouze na internetu či v tisku vybraných obcí. Tak činí pouze 10 z 16 členských obcí. Naopak propagace samotné obce je již frekventovanější záležitostí. Prakticky každá obec si dělá propagandu podle svého uvážení. Jako nejfrekventovanější způsoby se jeví web a zpravodaj. Pouze dvě obce (Vítkov, Staré Těchanovice) využívají propagaci v rámci propagace efektivnější nástroje, např. knižní publikace, průvodce a propagační materiály.

10. Aktualizujete informace o dění ve své obci na internetových stránkách mikroregionu?

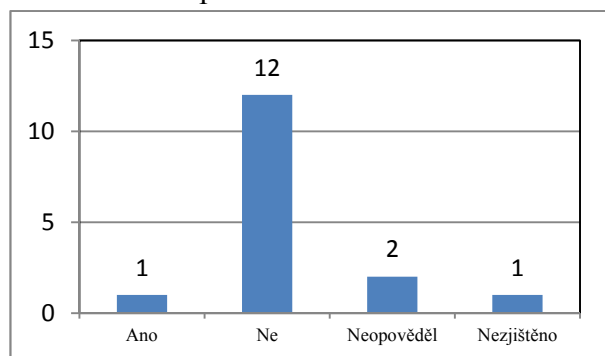
Na tuto otázku odpovědělo kladně 8 z 15 obcí. Naopak záporně se vyslovilo 7 obcí. Předseda DSO Moravice odpověděl, že aktualizace je prozatím částečná a to z důvodu, že doposud nejsou všechny obce připojeny.

11. Pořádáte pravidelná setkání zástupců členských obcí?

V této otázce je výchozí odpovědí komentář předsedy DSO Moravice, který napsal, že se setkání koná 3 – 4krát do roka.⁶ Starostové se na tomto místě neshodli, což v tomto ohledu vzbuzuje dojem nevědomosti.

12. Provádíte pravidelná dotazníková šetření pro občany mikroregionu a jejich následnou evaluaci?

Tab. č. 31: Odpovědi starostů DSO Moravice na otázku č. 12

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

Pouze na úrovni jedné obce (Čermná ve Slezsku) bylo pořízeno dotazníkové šetření, které navíc proběhlo jen jednou a to v rámci projektu, jež zaštiťovala MAS Opavsko. Předseda mikroregionu uvedl, že anketa prozatím na úrovni členských obcí neproběhla.

13. Jsou ve vašem mikroregionu (obci) určeny následující aspekty?

Tab. č. 43: Odpovědi starostů DSO Moravice na otázku č. 13

Vedení obce	Vize	Poslání	Strategický dlouhodobý cíl	Rozvojovou koncepci (2-4 let)	Rozvojovou koncepci (5-10 let)	Investiční priority	Strategický plán	Rozpočtový plán	Investiční plán	
Branka u Opavy	ano	ano	zpracování	zpracování	zpracování	ano	ano	ano	ano	
Březová	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	zpracování	ne	
Budišov n. B.	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ano	ne	
Čermná ve S.	ne	ano	ne	ne	ne	ne	ne	ano	ne	
Kružberk	ne	ano	ano	ano	neodpověděl	ne	ne	ne	ne	
Melč	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ano	ano	
Mikolajice										
Moravice	zpracování	zpracování	ne	zpracování	zpracování	ne	ne	ano	zpracování	
Nové Lublice	ano	ano	neodpověděl				ano	ano	neodpověděl	
Radkov	ne	ano	ne	ne	ne	ne	ano	ano	ne	
Raduň	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	
Skřipov	neodpověděl									
Staré Těchanovice	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ano	zpracování	
Svatoňovice	neodpověděl								ano	ne
Větrkovice	ne	ano	zpracování	zpracování	zpracování	ne	zpracování	ano	ano	
Vítkov	ano	ano	ne	ne	ano	ne	ne	ne	ne	
předseda mikroregionu	ano	ano	ano	ne	ne	ne	ne	ano	ne	

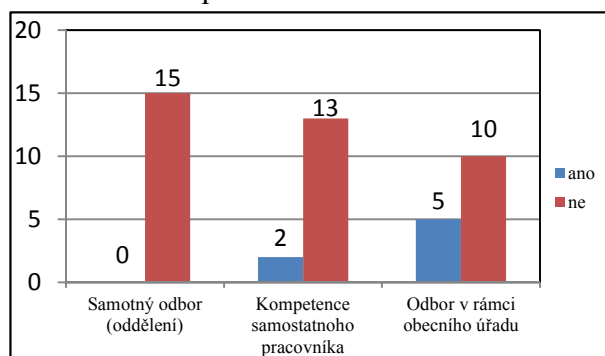
Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

⁶ Pravidelného setkání se ovšem neúčastní všichni starostové členských obcí, průměrná účast je 10 starostů.

Autor se v komentáři podrobněji zabývá jen odpovědí předsedy mikroregionu. Ten uvedl, že DSO Moravice má vypracovány atributy v podobě vize, poslání, strategického dlouhodobého cíle a rozpočtového plánu, ale postrádá střednědobou a dlouhodobou rozvojovou koncepci, investiční priority, strategický a investiční plán.

14. Existuje ve Vašem úřadě samostatný odbor nebo oddělení zabývající se mikroregionem?

Graf č. 32: Odpovědi starostů DSO Moravice na otázku č. 14

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

Z grafu č. 32 vyplývá, že žádná z členských obcí nedisponuje samostatným odborem, který by se čistě zabýval agendou DSO Moravice. Jen v pěti případech z patnácti je agenda spravována v rámci již existujícího odboru. Výhradně ve dvou obcích (Budišov n. B., Vítkov) je agenda sledovaného mikroregionu v kompetenci samostatného pracovníka. 13 obcí pro tuto agendu nemá vyhrazenou pracovní sílu.

15. Jakým způsobem probíhá financování mikroregionu?

Financování probíhá jednokorunovým členským příspěvkem každé obce dle počtu svých občanů.⁷ Tímto způsobem je tedy do fondu DSO Moravice ročně odvedeno 17 158 Kč.

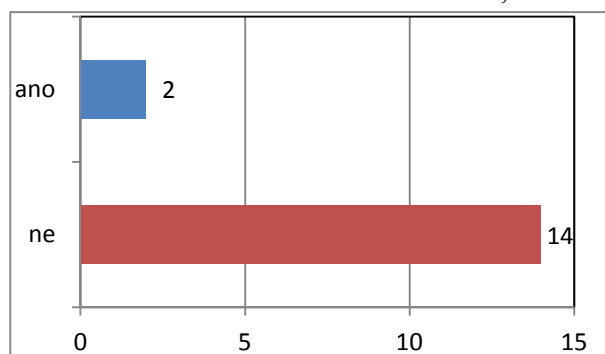
16. Připravujete mikroregionální projekty pro získání peněz ze strukturálních fondů EU?

Tuto aktivitu vyvíjejí výhradně dvě členské obce (Raduň, Skřipov) pro účely CR. Zbytek představitelů se shoduje na nedostatku předkladatelů, financí a informací. Starostové čtyř obcí dodali, že projekty jsou zaměřeny na obce do a nad 500 obyvatel, což vzhledem k populačním rozdílům mezi členskými obcemi znemožňuje získat finanční obnos pro celé území DSO Moravice. Dvě obce (Branka u Opavy, Budišov n. B.) připravují projekty pouze pro sebe a to z důvodu nedostatečné spolupráci mezi členy.

⁷ Vedení obce Raduň neví, jakou formou je mikroregion financován.

17. Dosáhly jste za dobu fungování mikroregionu na dotace z EU nebo jiné granty?

Graf č. 33: Počet obcí DSO Moravice, které dosáhly na dotace či jiné granty

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

Na dotace dosáhly pouze 2 z 15 obcí. V případě obce Březová se jednalo o krátkodobé financování projektového manažera, v případě Budišova n. B. se jednalo o společný propagační projekt s obcí Raduň (obec Raduň ovšem v této otázce odpověděla negativně). Předseda DSO Moravice okomentoval tuto otázku tím, že v minulosti se pravděpodobně podařilo získat nějaké finance, ale za jeho působení od 12/2010 prozatím ne.

18. Působí na území mikroregionu nějaké zájmové skupiny (MAS, OS, atp.)?

Zde se všichni starostové shodli na působnosti MAS Opavsko.

19. Jak hodnotíte úroveň realizace u uvedených oblastí v obci (potažmo mikroregionu) v současné době a před 5 lety? (známkování jako ve škole 1-5)

Tab. č. 44: Hodnocení úrovně realizace u uvedených oblastí

Vedení	Veřejná infrastruktura		Dopravní obslužnost		Čistota a vzhled obce		Služby		Kulturní a sportovní vyžití		
	2007	2012	2007	2012	2007	2012	2007	2012	2007	2012	
Branka u Opavy	Odpověď starosty: „neřeším, nic jsme nezískali, proto nehodnotím“.										
Březová	3	3	3	3	3	2	3	2	3	2	
Budišov n. B.	2	3	2	2	2	2	3	2	4	3	
Čermná ve S.	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	
Kružberk	4	2	2	1	2	2	2	2	2	2	
Melč	4	2	3	2	4	1	1	1	3	2	
Mikolajice	X										
Moravice	3	1	3	3	3	2	2	3	4	2	
Nové Lublice	2	1	2	1	1	1	3	3	1	1	
Radkov	5	5	2	2	4	2	2	4	3	3	
Raduň	1	4	1	3	2	4	4	4	2	2	
Skřípov	4	3	3	3	3	2	2	2	2	2	
Staré Těchanovice	4	2	3	2	3	1	3	5	2	1	
Svatoňovice	4	1	1	1	3	2	5	5	3	1	
Větrkovice	Odpověď starosty: „nehodnotím“										
Vítkov	3	3	neodpověděl			2		2		neodpověděl	
p. mikroregionu	2	2	3	3	2	2	2	3	2	3	

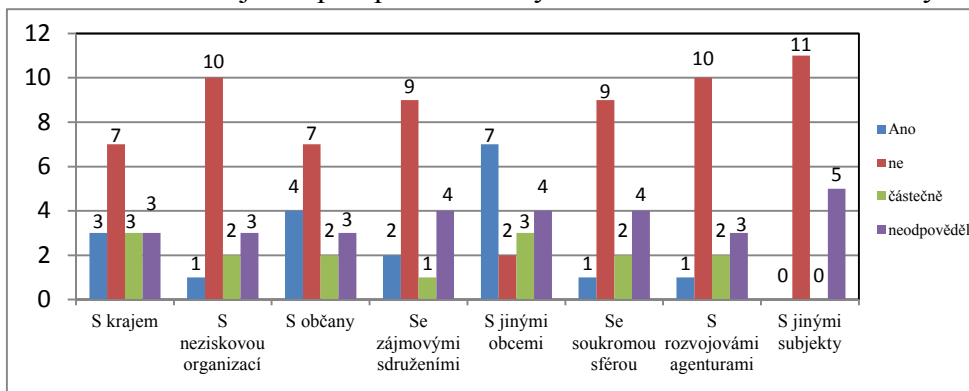
Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

Hodnocení jednotlivých obcí podává tabulka č. 44, a proto na tomto místě není nutné rozvádět tuto evaluaci. Za podstatné autor považuje ocenění předsedy

mikroregionu. Ten hodnotí veřejnou infrastrukturu stejnou známkou. V dopravní obslužnosti také nevidí žádné změny a hodnotí ji známkou tři. Žádné změny nespaturuje ani ve vzhledu obce. Zbylé dvě oblasti hodnotí se zhoršující se situací o jeden stupeň.

20. *Spolupracujete při přípravě rozvoje mikroregionu s některými subjekty?*

Graf č. 34: Rozvojová spolupráce členských obcí DSO Moravice s danými subjekty

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

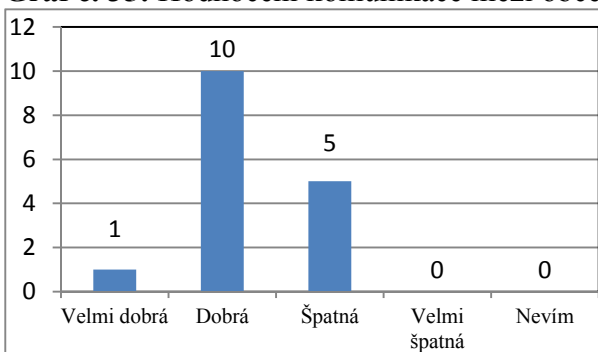
Tato otázka odhaluje, že ve všech sledovaných případech převažuje nespolupráce členských obcí s danými subjekty. DSO Moravice spolupracuje pouze s krajem, rozvojovými agenturami a částečně s neziskovými organizacemi. Se zbylými subjekty prozatím nenavázal způsob spolupráce. Kooperace členských obcí je nejvyšší v případě součinnosti s jinými obcemi a naopak nejnižší ve vztahu s neziskovými organizacemi, soukromou sférou a rozvojovými agenturami.

21. *Komunikujete s Ministerstvem pro místní rozvoj?*

Na tuto otázku odpovědělo negativně osm obcí. Kladně se vyjádřilo sedm obcí včetně předsedy mikroregionu. Komunikace probíhá písemnou či ústní formou a ve většině případů se jedná o poskytnutí informací ohledně dotací.

22. *Jak hodnotíte komunikaci mezi obcemi v rámci mikroregionu?*

Graf č. 35: Hodnocení komunikace mezi obcemi DSO Moravice

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

11 starostů včetně předsedy svazku se shodlo, že komunikace mezi nimi probíhá na dobré úrovni. Naopak 5 zbylých starostů souhlasilo se špatnou komunikací.

23. Co považujete za nejdůležitější projekty, které se podařily v mikroregionu realizovat?

Na tomto místě se 13 starostů vůbec nevyjádřilo. Svoji možnost využili pouze dva starostové z Moravice a Vítkova. Ti napsali, že se podařilo vytvořit internetové stránky a zakoupit stan určený pro oslavy. Předseda mikroregionu doplnil, že se ve sledovaném území podařilo udržet nemocnici.

24. Naopak co se nepodařilo?

Svůj názor nenapsalo devět z nich. Zbytek příspěvků je uvedeno níže.

- Branka u Opavy – měřiče rychlosti v obcích,
- Budišov nad Budišovkou – společná propagace,
- Moravice – společná strategie rozvoje,
- Staré Těchanovice – plánované investiční akce jednotlivých obcí,
- Větkovice – rozvíjet řešení společných problémů,
- Vítkov – větší zapojení do různých dotačních titulů,
- předseda mikroregionu – rekonstrukce kina ve Vítkově.

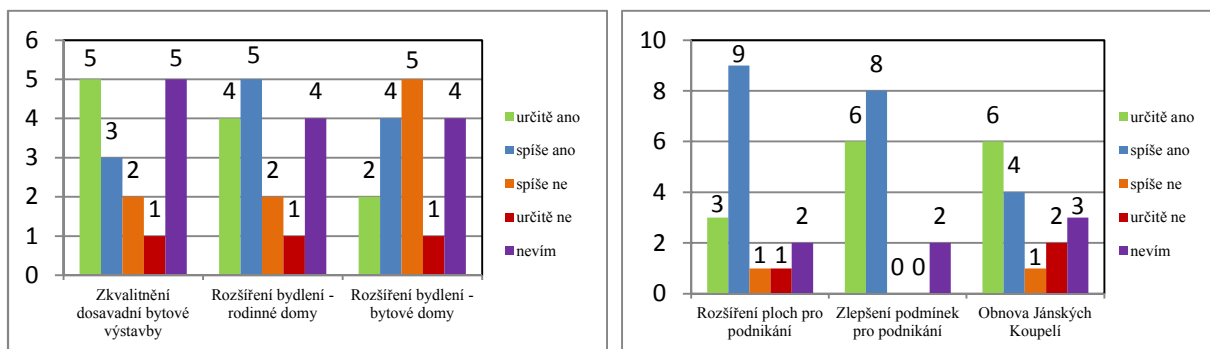
25. Co je podle Vás prioritou mikroregionu?

V této otázce se osm starostů zdrželo svého názoru. Naopak sedm, včetně předsedy DSO Moravice, napsalo:

- Branka u Opavy – mikroregion je zaměřen na obce do počtu 500 obyvatel,
- Březová – propagace a sběr dat ohledně možnosti ubytování, místních zajímavostí atd.,
- Budišov n. B. – společná propagace, podpora cestovního ruchu,
- Čermná ve Slezsku – zajištění pracovních příležitostí,
- Moravice – společná strategie rozvoje,
- Raduň – rozvoj infrastruktury a cestovního ruchu, snížení nezaměstnanosti, spolupráce obcí,
- Vítkov – propagace mikroregionu, vzájemná spolupráce při zachování a rozvoji služeb pro občany,
- předseda mikroregionu – pracovní příležitosti, rozvoj agroturistiky a udržení zdravotní péče.

26. V jakých oblastech by se podle Vás měl mikroregion rozvíjet?

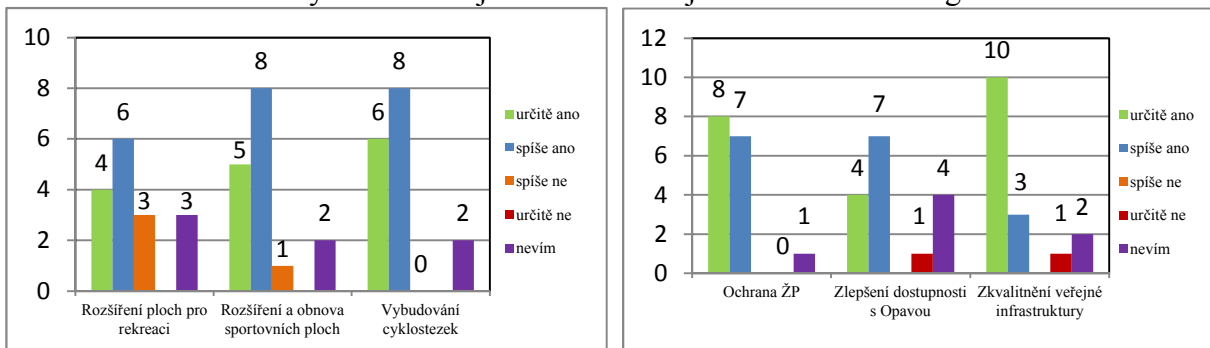
Graf č. 36 a 37: Názory starostů na jednotlivé rozvojové oblasti mikroregionu

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

Otázka č. 26 zachycuj v příložených grafech č. 36 až 40 jednotlivé názory členských starostů. Předseda k prvním třem oblastem zastává názor, že je určitě pro rozvoj těchto kategorií. S rozšířením ploch pro podnikání spíše souhlasí a určitě souhlasí se zlepšením stávajících podmínek pro rozvoj podnikání. Na otázku obnovy lázeňství odpovídá spíše ano s dodatkem, že rekonstrukce Janských Lázní není v možnostech DSO Moravice.

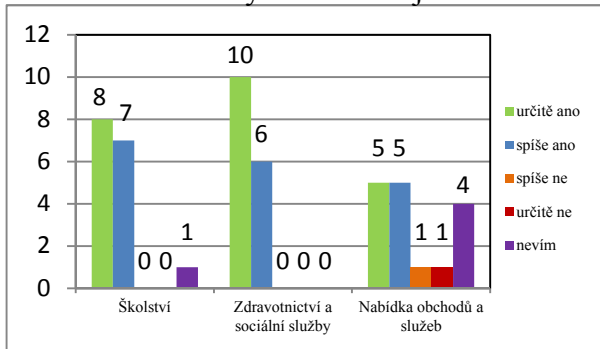
Graf č. 38 a 39: Názory starostů na jednotlivé rozvojové oblasti mikroregionu

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

Dále předseda souhlasí s rozšířením rekreačních ploch a nesouhlasí s rozšířením a obnovou stávajících ploch pro sportovní využití. Na téma vybudování a zkvalitnění stávajících cyklostezek má spíše kladný názor. V otázce životního prostředí zaujímá naprosto souhlasný názor. Co se týče zlepšení dostupnosti s městem Opavou, je spíše pro rozvoj této služby. Souhlasí i se zkvalitněním dosavadní veřejné infrastruktury.

Graf č. 40: Názory starostů na jednotlivé rozvojové oblasti mikroregionu

Zdroj: Dotazníkové šetření (listopad/2012 – březen/2013)

K posledním třem oblastem zastává předseda DSO Moravice kladný názor. Autor s většinou odpovědí souhlasí a zdá se mu přístup předsedy logický, ale nedovolí si souhlasit s jeho tvrzením, že obnova lázeňství není v možnostech mikroregionu Moravice.

9 NÁVRH ROZVOJOVÉHO POTENCIÁLU

Zájem veřejné sféry o vnitřní příčiny regionální problematiky, které vzbuzují pozornost díky regionálně rychlému růstu míry nezaměstnanosti, vyvolává v mnoha aktérech (obce, města, mikroregiony, kraje, regiony soudržnosti) poptávku po zpracování lokálních či regionálních rozvojových a strategických dokumentů. Tyto dokumenty jsou pořizovány zejména kvůli potřebě koordinace rozvoje daného území a také proto, že takto vypracovaná dokumentace slouží jako základní podmínka pro získání investičních prostředků při realizaci rozvojových projektů (J. Blažek, D. Uhlíř 2011). Vnitřní příčiny jsou podmíněné několika různými faktory, a proto se regionální politika snaží o jejich identifikaci a nalezení nejvhodnějšího řešení v souladu se širším zájmem všech zúčastněných aktérů. Mezi tyto příčiny patří např. geografická poloha, politický systém, sociální struktura či podnikatelská aktivita.

9.1 Obyvatelstvo

Obyvatelstvo je kromě samotného území nejzákladnější složkou mikroregionu, a proto by se vedení obcí mělo snažit najít vhodné mechanismy, jak předejít klesající tendenci v jeho úbytku. Zejména se jedná o zaměření na mladé produktivní osoby, které vlivem nedostatku pracovních příležitostí opouštějí DSO Moravice, čímž se zvyšuje index stáří místní populace. Této situaci stále negativně nahrává vzdělanostní struktura, ve které se téměř třetina obyvatel (29,5 %) řadí do kategorie se základním vzděláním vč. neukončeného, bez vzdělání a nezjištěno. Toto negativum přetrvává i přesto, že se za posledních 10 let, především díky nárůstu počtu vysokoškolsky vzdělaných osob o 3,3 %, zvýšil syntetický ukazatel vzdělanosti. Na tomto místě by mělo být prioritou všech členských obcí zachovat stávající síť základních škol, zejména pak gymnázium a střední odborné učiliště ve Vítkově. V současnosti hrozí gymnáziu vzhledem k nedostatku finančních prostředků sloučení se středním odborným učilištěm. V DSO Moravice je také největší problém s nedostatkem pracovních příležitostí. Toto potvrzuje úbytek EAO a zjištěná míra nezaměstnanosti (17,2 %), která má zvyšující se tendenci. Danou skutečnost potvrzuje fakt, že celý mikroregion nabývá středně vyjížd'kového charakteru. Nalezením vhodného typu investora, podporovaného místní veřejnou správou formou daňových úlev či finančních pobídek, by se dalo zabránit zhoršující se situaci na místním trhu práce.

Nejen výše popsaná doporučení pomohou nalézt vhodná opatření k tomu, aby se zabránilo dalšímu úbytku, rostoucí nezaměstnanosti, ale také budou mít velmi pozitivní vliv na populaci DSO Moravice. Opatření mohou být doplněna z analýzy dotazníkového šetření mezi občany Venkovského mikroregionu Moravice. Šetření realizované autorem této práce poukazuje na několik vážných nedostatků ve sledované oblasti z pohledu dotazovaných ale i mezi nimi samotnými. Hlavním nedostatkem je zjištění velmi slabého povědomí dotazovaných osob o svazku obcí Moravice a jejich nezájem o dění v obci či špatné mezilidské vztahy. Pro řešení se nabízí jen úzká škála východisek z této situace v podobě snahy zvyšovat informovanost a probudit chuť samotných občanů vylepšit jejich vzájemné vztahy a podnítit silnější zájem o svou obec. Tímto nabydou pocitu, že vytváří nejen lepší prostředí pro sebe, ale také pro své budoucí potomky. Početnější zapojení do kulturních a sportovních akcí, může být tím pravým stimulem k aktivizaci obyvatel DSO Moravice. Obyvatelé v tomto případě mohou těžit z relativní spokojenosti s životem ve sledovaném území, což poskytuje především blízkost přírody, klidný život a kvalita ŽP. Autor v dotazníkovém šetření poskytl prostor, za účelem zjištění toho, co by chtěli dotazovaní změnit. V případě změny DSO Moravice se nevyslovila téměř polovina dotazovaných. Zbylá půlka by se zasloužila o vytvoření více pracovních příležitostí, kvalitnější sportovní vyžití, lepší infrastrukturu, snížení počtu romského etnika, vyčištění okolí řeky Moravice a řádnější zdravotnictví. U změny své obce se počet nevyslovených pohybuje kolem třetiny, což poskytuje lepší obraz o případných změnách a do jisté míry se shoduje s odpověďmi v případě DSO Moravice. Přechod k lepší obci by měl být zacílen na snížení počtu Romů, zajištění většího počtu kulturního a sportovního vyžití, vytvoření více pracovních příležitostí, vylepšení vzhledu obce, zaměření se na kvalitu zdravotnictví a podpořit cestovní ruch. Aktivizace obyvatel v těchto oblastech může být prvním krokem k odstranění výše popsaných lokálních negativ.

Poslední otázka ankety, která poskytla dotazovaným prostor k tomu, aby se mohli sami vyjádřit a podat námět na rozvoj jejich obce nebo DSO Moravice, neměla velký ohlas. Neodpovědělo 146 ze 173 respondentů, což autorovi poskytlo velice nepatrný okruh navrhovaných možností. Zaznamenané návrhy se podobají těm výše zmíněným, tedy námětům na pořádání společenských akcí, zkvalitnit zdravotnictví, podpořit firmy a nově se zde objevila obnova Jánských Koupelí. Poměrně novým problémem svazku obcí je romská populace. V dotazníkovém šetření se jasně projevil negativní názor na tuto etnickou skupinu a fakt, že vedení obcí doposud nezjistilo přesné počty těchto

nepřízřusobivých obyvatel, dává prostor k napjaté situaci, která se občas mezi občany projeví. Zjištění těchto základních údajů by poskytlo účinné mechanismy, jak řešit tuto pro Romy nepříznivou situaci. To vše by mělo být směrodatné pro vedení jednotlivých obcí, které se ovšem o těchto návrzích nedozví, pokud neuspořádají vlastní anketové šetření mezi obyvateli. Samozřejmě, že vše nestojí jen na samotném vedení obce či DSO Moravice. Svou nemalou měrou musejí přispět i obyvatelé. Jejich aktivizace, ochota spolupracovat a podílet se na výše zmíněných opatřeních může zajistit, aby se sledovaný mikroregion stal za 10 let klidným, bezpečným a s dostatkem kvalitních pracovních příležitostí. Toto přání a aktivita obyvatel se může stát hnacím motorem pro potenciální rozvoj DSO Moravice.

9.2 Vedení členských obcí

Kromě již výše nastíněných doporučení pro veřejnou sféru v rámci oddílu obyvatelstva, je zdě několik dalších neméně podstatných sektorů, které potřebují prodělat změnu, aby se zajistil efektivnější rozvoj sledovaného území. Mezi nejzákladnější priority podle autora patří revize dosavadních aspektů v podobě vize, poslání a rozpočtového plánu, což povede k vypracování dlouhodobých cílů DSO Moravice. Teprve tyto aktualizované atributy by měly vést ke konečnému vyhotovení rozvojové koncepce, střednědobé i dlouhodobé a ke zpracování strategického plánu. Na aktualizované aspekty bude moct navázat investiční plán, který povede ke zjištění investičních priorit ve sledovaném územním celku. Díky těmto podkladům se celé vedení může lépe soustředit na jednotlivé investiční priority, které vycházejí z požadavků místních obyvatel. Autor zde uvádí, že většina z těchto aspektů DSO Moravice prozatím není vypracována. Jádrem pro efektivnější rozvoj a spolupráci představují komunikační kanály, které jsou podle autorova zjištění chybně nastaveny, nebo dokonce v některých případech absentují. Jako první krok se jeví doporučení pro intenzivnější komunikaci a pořádání častějších setkání, alespoň jednou měsíčně, nejen samotných starostů, ale i dalších zastupitelů členských obcí. To se v současnosti omezuje pouze na setkání starostů konané maximálně čtyřikrát do roka. Důležitým faktorem je samotná informovanost jednotlivých starostů, která se díky analýze dotazníkového šetření nepohybuje na dané úrovni, kterou by měla představovat. Tento problém řeší jednoduchá spolupráce současných a bývalých představitelů členských obcí a zároveň obsahuje četnější komunikaci mezi současnými představiteli a předsedou

DSO Moravice. V oblasti komunikace je velice důležité provést kroky, které se zaměří přímo na samotné občany. V tomto případě by vedení členských obcí mělo vypracovat mechanismy za účelem zpracování námětů a připomínek svých občanů a vzhledem k těmto námětům klást důraz na efektivnější a sjednocené marketingové postupy. Zde ovšem vzniká komunikační bariéra vytvořená obyvateli, kteří zjevně nemají zájem o dění ve své obci. Tento fakt potvrzuje dotazníkové šetření a počet osob, zúčastňujících se veřejného zasedání zastupitelstva členských obcí. Tento problém vyřeší aktivizace obyvatel formou případného zvýhodnění či zisku *obecních* bodů, které mohou aktivní osoby proměnit při společenských či jiných akcích za zajímavé ceny. Jisté rezervy jsou také na straně zisku informací, kde se za nejefektivnější způsob, podle analýzy dotazníků, jeví obecní rozhlas. Vzhledem k mikroregionálnímu charakteru trhu práce (středně vyjížděkový) a načasování veřejného hlášení, které ve většině případů probíhá v dopoledních hodinách, se podstatná část obyvatel nedozví o místních informacích. V tomto případě se o informovanost starají blízké osoby, což potvrdila otázka č. 10 v dotazníku zaměřeném na obyvatele. Řešení se profiluje na účinnější propagaci webu DSO Moravice a jeho pravidelnou aktualizaci jednotlivými členskými obcemi. Díky tomuto relativně nově vzniklému webu lze úspěšně aplikovat společnou propagaci zkoumaného území, která momentálně není jednotná ani povinná. Závazné zavedení společné propagace by posunulo DSO Moravice lepším směrem, než jak se tomu děje doposud. V současnosti totiž nefunguje žádná forma kolektivní reklamy.

Větší povědomí o činnosti a působnosti DSO Moravice může poskytnout forma pravidelných dotazníkových šetření, čímž si autor slibuje získat podstatných informací nejen pro vedení členských obcí, ale i pro mikroregionální představitele. Z proběhnuvšího dotazníku mezi občany, realizovaného autorem této práce, bylo zjištěno, že obyvatelé mají zvýšený zájem o četnější počet kulturně a sportovně zaměřených akcí. V oblasti kultury může být nápomocna organizace divadelních představení, tematických festivalů, koncertů, výstav atp. V rámci sportu lze v letních měsících mezi obcemi zorganizovat zábavné hry, či v zimě pořádat pravidelné závody jak ve sjezdovém, tak v běžeckém lyžování v Guntramovicích atp. Konkrétní řešení nabízejí občané v rámci dotazníkového šetření formou vybudování cyklostezek. Pro zatraktivnění sledované oblasti lze realizovat alespoň částečnou obnovu lázeňského komplexu Jánské Koupele (např. revitalizace pramenů), lepší dostupností zdravotnictví, kvalitnější nabídkou bydlení a také zlepšením podnikatelského prostředí formou

pobídek, vybudováním ploch pro podnikání, zlepšením infrastruktury, kladením důrazu na ochranu ŽP, atd.

Doposud se DSO Moravice podařilo zrealizovat webové stránky, zakoupit stan pro konání společenských akcí a formou petice udržet nemocnici ve Vítkově. Naopak se podle oslovených starostů nepodařilo rozjet společnou propagaci a rozvojovou strategii, určení investičních akcí, rozhábat řešení společných problémů a zapojit se do dotačních titulů. Tyto doposud nezrealizované aktivity poskytují dostatečný prostor pro nápravu současné situace. Autor dále v rámci institucionálního zajištění předkládá návrh na zřízení samostatného mikroregionálního odboru, alespoň s jedním pracovníkem, tzv. projektovým manažerem. Tento odbor by měl na starost veškerou agendu DSO Moravice. Mezi jeho základní aktivity by spadalo zprostředkování, zisk a evaluace získaných informací nejen od občanů, ale i zájmových institucí včetně vedení členských obcí, zisk dotací a grantů. Dále spolupráce s rozvojovými a zainteresovanými subjekty, snaha o reklasifikaci financování mikroregionu, vytvoření podnětu pro založení MAS, pravidelná aktualizace webových stránek, komunikovat s občany, zajištění společenských akcí, kompletní marketing atd. To vše za účelem zisku finančních prostředků z prioritních os OP Moravskoslezsko.

Takto přijatá opatření mohou poskytnout zpětnou vazbu pro vedení DSO Moravice a členských obcí, čímž se automaticky zvýší povědomí obyvatel o činnosti a úloze mikroregionu. Tato opatření poskytnou prostor pro zamezení nastolenému trendu v podobě úbytku obyvatel a vytvoří tak případný rozvoj pro mladé lidi. Zároveň může splnit podmínku obyvatel tím, že se jejich bydliště stane klidným a bezpečným místem pro život.

9.3 Podniky a hospodářství

Podpora rozvoje malého a středního podnikání, též mikropodniků, by neměla patřit jenom mezi priority EU a současné vlády, ale také do regionálních a mikroregionálních mechanismů členských obcí. Vedení obce by se mělo zasloužit o vytvoření takových nástrojů, které ocení nejen nově začínající drobní podnikatelé či živnostníci, ale i ti doposud působící ve sledované oblasti. Pokud vedení dané obce či celého svazku obcí není schopno samo vytvořit vhodné podmínky pro podnikatele, je vhodné se řídit podle nastolených programů nebo projektů. Jedním takovým projektem je město pro byznys, pořádaným týdeníkem Ekonom, ve kterém se mikroregionální

centrum Vítkov umístilo na 8. pozici z celkových 22 míst v Moravskoslezském kraji.⁸ V tomto projektu se hodnotily dvě kategorie. První kategorie podnikatelského prostředí v oblasti aktuálního rozvoje, kvality lokality, pracovního trhu a druhá kategorie v přístupu veřejné správy v oblasti ekonomických údajů, komunikace, bezpečnosti, poplatků a názoru podnikatelů na veřejnou správu. Typ takového projektu může být hnací silou i pro ostatní mikroregionální obce s cílem vytvořit kvalitní podnikatelské podmínky. Veřejná správa v tomto případě může být nápomocna ve společné propagaci, hledání vhodných institucí pro spolupráci (např. firmy partnerských měst, střední školy), poskytování informací o operačních programech a dalších grantových projektech, nebo při vytvoření webu zaměřeného na místní ekonomické subjekty (zahrnující nabídku či poptávku po službách, zboží, pracovní síle, užitečné informace, rady atd.) či podporovat firmy, které se zaměří na místní výrobu, nebo svou činností navážou na již zavedené firmy v oblasti výroby plastů eventuálně kovovýroby. Obce mají vhodnou příležitost pro vytvoření atraktivních a kvalitních podmínek aby přilákaly domácího nebo zahraničního investora. Tato alternativa může vést k vyšším finančním příjmům, nižší nezaměstnanosti a vyšší kvalitě života. Ovšem každá obec by před tímto příchodem kapitálu měla zvážit negativa, která v sobě nesou rizika v podobě narušení krajiny, sociálního prostředí, poklesu cen pozemků, hlukové zátěže, dopravní kongesce, znečištění, aj.

Autorův návrh, vycházející čistě ze znalosti místních podmínek a dotazníkového šetření mezi ES, obsahuje doporučení firmám a živnostníkům, aby se zaměřili v oblasti pracovní síly na výchovu vlastních pracovníků ve spolupráci se střední školou a iniciovali vznik nových oborů. Dále podnitit zavedení mechanismů v oblasti poskytování služeb, rad a informací v rámci zisku finančních prostředků nejen z operačních programů, ale i programů iniciovaných státem a Moravskoslezským krajem. Iniciovat formy daňového či jiného zvýhodnění u veřejné správy a tím dojít k podpoře investic stávajících podnikatelů na území DSO Moravice. Se snahou pokusit se přilákat i jiné partnerské investory formou přínosné spolupráce pro jejich podnikání. Iniciovat kooperaci s jinými subjekty, jako tomu je v případě firmy CERNIN s.r.o., která spolupracuje s TU-VŠB v Ostravě. Vzbudit zájem veřejné sféry za účelem zisku odměny za vybudování spolupráce spojené s vyhlášováním podnikatele roku či zřizovat podobné projekty tohoto typu. Vytvořit podmínky pro snadnější vstup propagace nejen

⁸ Vylepšení pozice oproti roku 2011, kdy Vítkov zaujal 14. místo.

na místním trhu, ale pokusit se tuto formu prosadit i na krajské úrovni za pomoci vytvoření speciálního informačního webu, zahrnující nabídku či poptávku po službách, zboží, pracovní síle, atd. Díky takto pojatým opatření si autor slibuje větší míru zapojení místních firem do společenských akcí a také vzrůst kolektivního povědomí mezi firmami o DSO Moravice, které je podle dosavadního zjištění velmi slabé.

9.3.1 Brownfields

Brownfields na jednu stranu představuje ekologickou zátěž, na druhou stranu možnost pro rozvoj podnikání teoreticky jakéhokoliv druhu. Rozloha těchto nevyužitých ploch se v DSO Moravice pohybuje okolo 32 ha (T. Kupka, Rozbor udržitelného rozvoje území pro správní obvod ORP Vítkov, 2012; doplnění autora). Největší nevyužitou plochou je bývalý vepřín v obci Březová o rozloze 10, 1 ha, který je svou silniční dostupností ideálním místem pro zahraniční i domácí investory. Navíc je od letiště v Mošnově vzdálen pouze 34 km. Nejvýznamnějším brownfields celého mikroregionu jsou s 4,6 ha rozlohou bývalé lázně Jánské Koupele. Svou činnost ukončily těsně po revoluci v 90. letech a od té doby se nenašel nikdo, kdo by investoval do tohoto regionálního kulturně-historického komplexu významnou část peněz za účelem celkové revitalizace. Obnovu lázeňského prostředí si podle dotazníkového šetření přáli nejen samotní obyvatelé mikroregionu, ale i většina starostů oslovených obcí. Jedinou aktivitu v tomto ohledu vynakládá dosavadní vedení obce Staré Těchanovice, Moravice a Melč, jenž se snaží zprovoznit alespoň jeden ze čtyř původních pramenů pro turistické účely a tím tak navrátit ztracené povědomí o tomto lázeňském místě. V DSO Moravice je celá řada nevyužitých budov a pozemků. Za zmínku stojí objekt staré bramborárny s přilehlým pozemkem ve Svatoňovicích, o rozloze 3,4 ha, který se jeví jako ideální investice pro zemědělské a průmyslově výrobní prostory. Ostatní objekty mohou sloužit, jako v případě přebudování starého mlýnu ve Starých Těchanovicích, pro účely cestovního ruchu s celoročním využitím pro rodiny s dětmi. V případě vybudování a komercializaci cyklostezek v okolí řeky Moravice, se lokální brownfields stanou velice atraktivní nabídkou pro jejich budoucí využití. Vedení členských obcí může vytvořit vhodné podmínky pro jejich využití formou finančního zvýhodnění, daňových úlev či investičních pobídek a tím se tak aktivně zapojit k jejich opětovnému návratu do hospodářského cyklu.

10 SWOT

Analýza SWOT je metodou, která se používá za účelem zhodnocení silných stránek (Strengths) a slabých stránek (Weaknesses) vzhledem k vnitřnímu prostředí sledované oblasti, v tomto případě se vztahuje k území DSO Moravice. Z těchto silných a slabých stránek jsou následně generovány příležitosti (Opportunities) a ohrožení (Threats), které se uvádějí ve vztahu s vnějším prostředím. Za pomoci seznamu těchto základních charakteristik lze sestavit vhodnou strategii, která by měla předcházet vznikajícím problémům a svým charakterem přispět k rozvoji sledované oblasti.

Silné stránky

- kvalitní ŽP, ve kterém je 41 % území pokryto lesy
- turisticko-rekreační potenciál řeky Moravice
- silná spojitost sekundárního bydlení s vazbou na ostravskou aglomeraci
- vhodné podmínky pro agroturistiku
- tradiční chov koní a aktivní hipoturistika
- aktivní zájem o rozvoj cykloturistiky
- celoroční sportovní vyžití
- zpracovány územní plány všech členských obcí
- síť základních škol, kulturních a sportovních zařízení
- působnost dobrovolných zájmových spolků
- dobrá dostupnost vzhledem k regionálnímu centru a letišti
- dostatek stavebních pozemků v přijatelné ceně
- vhodné plochy pro podnikání

Slabé stránky

- relativní izolovanost území v podobě vnitřní periferie
- dlouhodobě ekonomicky zanedbávaný region spojený s vysokou mírou nezaměstnanosti
- ekonomicky slabé obce s nedostatkem pracovních příležitostí
- ztráta turisticky atraktivní obce (Hradec nad Moravicí)
- absence samostatného odboru v rámci agendy DSO Moravice
- slabá vnitřní i vnější komunikace a spolupráce mezi rozvojovými subjekty
- financování a propagace DSO Moravice
- strategická dokumentace členských obcí a DSO Moravice
- aktivita pouze jednotlivých členských obcí
- působnost MAS
- snižující se počet obyvatel a EAO
- stárnutí populace
- vzdělanostní struktura a odliv vzdělaných obyvatel z mikroregionu
- vysoký podíl nepřizpůsobivých občanů a špatné mezilidské vztahy
- nezájem lidí o dění ve své obci a DSO Moravice
- zánik tradičních podniků (ukončení těžby břidlice aj.)
- brownfields
- pouze jeden významný zaměstnavatel (Linaset, a.s.)
- poradenská činnost pro podnikatele
- služby a zdravotnictví
- zhoršující se kvalita silnic a chybějící infrastruktura vybraných členských obcí
- oblast středního školství
- společenský a kulturní život

Příležitosti

- rozvoj cestovního ruchu a obnova lázeňství
- výstavba rodinných domů a bytových jednotek
- rozvoj infrastruktury
- zkvalitnění oblasti školství, služeb a zdravotnictví (především sociální podpora seniorů)
- systém informací, spolupráce a poradenských služeb
- zisk dotací a grantů
- vytvoření odboru DSO Moravice
- vytvoření MAS a společná propagace
- regenerace brownfields
- rozvoj malého a středního podnikání
- rozšíření sítě pro hipoturistiku
- rozvoj agroturistiky
- vybudování sítě pro cykloturistiku

Ohrožení

- ztráta členských obcí
- zhoršení kvality ŽP
- zánik dosavadních středních škol a redukce počtu základních škol
- slabá finanční podpora ze strany státu a kraje
- prohlubování dosavadní slabé činnosti vedení DSO Moravice
- upřednostnění ekonomických zájmů členských obcí nad zájmy občanů a mikroregionu jako celku
- podcenění přípravy a kvality projektů
- nedostatečná podpora podnikání spojená s odchodem firem a živnostníků
- zvyšující se počet brownfields
- pokračující trend ve ztrátě obyvatel a stárnutí populace
- zhoršující se vzdělanostní struktura obyvatel
- zvyšování míry nezaměstnanosti a nedostatku pracovních příležitostí
- kriminalita

11 ZÁVĚR

Území DSO Moravice se svou geografickou polohou řadí do charakteru vnitřní periferie s převládajícím venkovským rázem. Relativně dobré dopravní napojení na páteřní síť silniční a železniční přepravy a blízkost regionálního centra může v budoucnu hrát stále významnější roli. Proto je zde vysledován určitý druh rozvojového potenciálu nejen v podobě cestovního ruchu, realizaci projektů, pořádání společenských a kulturních akcí, ale taktéž v činnosti členských obcí a především v samotném konání mikroregionálního vedení. Cíle, které si autor kladl v úvodní části této diplomové práce, jsou vypracovány a popsány v jednotlivých kapitolách a tudíž celkové zpracování daného tématu napomáhá k rozvoji sledované oblasti, čímž je splněn hlavní úkol této práce. Zhodnocení obyvatelstva DSO Moravice předkládá situaci v podobě pokračující ztráty a stárnutí místních obyvatel, i přes celkové zvýšení syntetického ukazatele vzdělanosti stále nízkou vzdělanostní strukturu a na místní poměry vysoký počet nepřízpůsobivých občanů. Lokální hospodářská situace prezentuje úpadek tradičních podniků, snižující se počet EAO a naopak zvýšení osob s nezjištěnou ekonomickou aktivitou. Převládá zde stále vysoký podíl zaměstnanosti v primárním sektoru na úkor nízkého podílu zaměstnaných v terciéru. Dalším problémem je až 18% podíl nezjištěných osob s ekonomickým zaměřením a vysoká míra nezaměstnanosti (17,2 %), která se místy pohybuje až okolo 40% hranice. To vše poukazuje na středně vyjížďkový charakter zkoumaného mikroregionu Moravice. Dílčí cíl v podobě materiálně technické základny podává komplexní stav této kategorie, která se může opřít zejména o relativně hustou síť sekundárního bydlení či sportovního a kulturního zázemí. Z druhé strany poukazuje na nedostatky v podobě občanské vybavenosti, která představuje slabou sféru místní infrastruktury, ubytování, stravování a současného systému informací. Při vyhodnocení dosavadních činností byla autorem zjištěna velmi nízká aktivita současného mikroregionálního vedení ve všech směrech. Absence jakkoliv významného strategického dokumentu, slabá informovanost, očividný nezáměr jednotlivých starostů členských obcí, malá intenzita realizace společných projektů a přijatá finanční podpora svazku obcí Moravice toto tvrzení jen potvrzuje. Za velice přínosné, pro změnu nastolené situace, mohou posloužit získané informace v rámci dotazníkového šetření mezi občany, místními podniky, živnostníky a samotnými starosty DSO Moravice. Jejich cenné připomínky a návrhy lze detailněji dohledat v předchozí kapitole č. 8, která podrobně zpracovává realizovaný anketní výzkum, z

jehož výsledků vychází poslední stanovený cíl v podobě návrhových opatření. Mezi navrhované priority patří vytvoření samostatného odboru spravující agendu DSO Moravice nebo alespoň zajištění pracovní pozice tzv. projektového manažera. Dále lepší komunikační mechanismy mezi členskými starosty i ve vztahu k občanům, aktivizace spolupráce s obyvateli, členskými obcemi a ekonomickými subjekty, společná propagace území a firem. Dále vytvoření vhodných vstupních podmínek pro začínající živnostníky a firmy, vybudování cyklostezek, částečná obnova lázeňského prostředí, zvýšení povědomí svých občanů o jejich mikroregionu a hlubší zaměření se nad problémem romského etnika. Objasnění představených hypotéz poskytuje text této diplomové práce v podobě výkladu dosavadního vývoje sledovaného území. Určuje problémové oblasti, představuje vhodné kombinace pro jejich rozvoj a zjišťuje velikost rozvojové míry neziskového sektoru a lokálních aktérů.

V obecné rovině platí, že prakticky v každé oblasti lze identifikovat a mobilizovat místní prostředky v podobě přírodního potenciálu, kvalifikovaných osob atp., které se mohou stát základem konkurenční výhody v dané rozvojové oblasti. Pro povzbuzení rozvojových aktivit nestačí jen podporovat dynamické odvětví, ale je potřebné změnit alespoň část sociálního prostředí dané oblasti. To se může jevit vzhledem ke zjištění této situace v DSO Moravice jako velmi obtížné, ale bez této změny se může projevit hlubší pokles ve zkoumaném území. Venkovský mikroregion Moravice v sobě nese mnoho rozvojových os, které čekají na své objevení a aktivizaci.

SUMMARY

The primary object in this work describes the development's potential of Rural microregion Moravice. The position of region occupies middle-south part of Moravian-Silesian province in mountains called Nížký Jeseník and it is presented by inner peripheral location, with area about 323 square kilometres. Methodological approach contains analysis of geographic literature and strategical documents, which are connected with the monitored region and empirical research in the form of questionnaire, oriented to local citizens, firms or tradesman and mayor of member municipalities of microregion Moravice. Thesis is divided into the following categories: introduction, analysis of literature, the characteristics of the territory, population and the labor market, economic, material and technical base, previous development activities, analysis of questionnaires, proposal of the development potential, swot analysis and conclusion. By this way author gets a lot of information about microregion Moravice, and main detection contains that microregion Moravice losing population, has problem with increasing of the aging index and also has poor educational structure. The microregion municipalities missing some kind of worker or department, who will be responsible for the agenda. All voluntary association Moravice also has shortcomings at field like communication, cooperation and promotion. The Rural microregion Moravice has a lot of development levels, like tourims or cooperation between local entities, which are waiting to be discovered.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ

Literatura

BINEK, J. a kol. *Místní poplatky- možnosti a realita*. Obce a finance. Ročník 13, 2008. Číslo 2/2008. 5 s.

BINEK, J. a kol. *Synergie ve venkovském prostoru – Aktéři a nástroje rozvoje venkova*. Brno: GaREP Publishing, 2009. 96 s. ISBN 978-80-904308-0-8.

BINEK, J. a kol. *Synergie ve venkovském prostoru: přístupy k řešení problémů rozvoje venkovských obcí*. Brno: GaREP Publishing, 2010. 118 s. ISBN 978-809-0430-846.

BINEK, J. a kol. *Venkovský prostor a jeho oživení*. Brno: Georgetown, 2007. 140 s. ISBN 80-251-19-5.

BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Praha: Karolinum, 2011. 344 s. ISBN 978-80-246-1974-3.

DEMEK, J. et al. *Zeměpisný lexikon ČR: Hory a nížiny*. Brno: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2006. 582 s. ISBN 80-86064-99-9.

DZIEMIANOWICZ, W. *Gmina pasywna*. Warszawa: Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, 2007. 192 s. ISBN 8389693887.

GALVASOVÁ, I. a kol. *Průmysl cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2008. 264 s. ISBN 978-80-87147-06-1.

GALVASOVÁ, I. a kol. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno: Georgetown, 2007. 140 s. ISBN 80-251-20-9.

GaREP spol. s.r.o., AGROPROJEKT PSO s.r.o. *Strategie rozvoje mikroregionu Hustopečsko*. Brno, 2007. 176 s.

HOLEČEK, J. a kol. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. Brno: GaREP Publishing, 2009. 74 s. ISBN 978-80-904308-2-2.

HRABALOVÁ, S. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 93 s. ISBN 80-210-3356-8.

HRUŠKA, V. *České strategické plánování rozvoje venkova v politickém a plánovacím diskurzu*. Urbanismus a územní rozvoj. Ročník XIV, 2011. Číslo 3/2011. 6 s.

KADERÁBKOVÁ, B. *Brownfields: jak vznikají a co s nimi*. Praha: C.H. Beck, 2009. 138 s. ISBN 978-80-7400-123-9.

Kol. autorů: *Sčítání lidu, domů a bytů 2001 – Moravskoslezský kraj*. Praha: ČSÚ, 2003.

KUPKA, T. *Rozbor udržitelného rozvoje území pro správní obvod ORP Vítkov*. Vítkov: MěÚ Vítkov - odbor výstavby a územního plánování, 2012. 109 s.

LABOUNKOVÁ, V. *Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů*. Brno: Ústav územního rozvoje, 2009. 52 s. ISBN 978-80-87318-02-7.

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Národní rozvojový plán České republiky 2007 – 2013*. Praha, 2006. 206 s.

Moravskoslezský kraj. *Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009 – 2016*. Ostrava, 2005. 70 s.

PÁPOL, T. a kol. *Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů*. Hradec Králové: Civitas per populi, 2006. 81 s. ISBN 80-903-8131-6.

PLANETA. *Regenerace brownfields*. Ministerstvo životního prostředí. Ročník XV, 2007. Číslo 3/2007. 21 s. ISSN 1801-6898.

POUROVÁ, M. *Marketing a management venkovského cestovního ruchu*. Praha: Vysoká škola cestovního ruchu a teritoriálních studií, 2010. 91 s. ISBN 978-802-5477-878.

Pospišil a Švejnoha spol. s.r.o. *Rozvojová strategie svazku obcí Moravice 2007 – 2013*. Vítkov, 2007. 65 s.

PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

ROSSET, E. *Proces starzenia się ludności*. Polskie wydawnictwa gospodarcze, 1964. 478 s.

ŠKRABAL, I. *Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů*. Přerov: Centrum pro komunitní práci, 2006. 182 s. ISBN 80-86902-39-0.

TOUŠEK, V. a kol. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 411 s. ISBN 978-80-7380-114-4.

VŠB-TU Ostrava, Ekonomická fakulta. *Metodická příručka – Strategický plán obce a mikroregionu*. Ostrava, 2006. 106 s.

WOKOUN, R. *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*. Praha: Oeconomica, 2007. 244 s. ISBN 978-80-245-1301-0.

WOODS, M. *Rural Geography: Processes, Responses and Experiences in Rural Restructuring*. London: Sage Publications, 2005. 330 s. ISBN 978-0761947615.

Mapy a atlasy

QUITT, E.: *Mapa klimatických oblastí ČSR*, 1:500 000, Ggú, Brno 1975

TOLASZ, R. *Atlas podnebí Česka*. Praha: ČHMÚ, 2007. 255 s. ISBN 978-80-86690-26-1

Internetové zdroje

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - drusop.nature.cz [online] [cit. 2010-09-25]. Dostupný z WWW: <<http://drusop.nature.cz/>>.

Agentura pro regionální rozvoj – Ostrava [online] [cit. 2013-01-23]. Dostupný z WWW: <<http://arr.cz/>>.

Agrokrom – agrokrom.cz [online] [cit. 2012-10-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.agrokrom.cz/#texty>>.

Branka u Opavy – branka.eu [online] [cit. 2012-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.branka.eu/>>.

Březová – obec-brezova.cz [online] [cit. 2012-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.obec-brezova.cz/urad-obce>>.

Budišov nad Budišovkou – budisov.eu [online] [cit. 2012-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.budisov.eu/index.asp>>.

Čermná ve Slezsku – cermnaveslezsku.cz [online] [cit. 2012-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.cermnaveslezsku.cz/>>.

Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism – czechtourism.cz [online] [cit. 2012-11-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechtourism.cz/pro-odborniky/mapaturistickych-regionu-a-oblasti/>>.

Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism – czechtourism.cz [online] [cit. 2012-11-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechtourism.cz/pro-odborniky/mapaturistickych-regionu-a-oblasti/>>.

Česká statistický úřad– czso.cz [online] [cit. 2012-09-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/>>.

ČHMÚ – chmi.cz [online] [cit. 2010-09-25]. Dostupný z WWW: <http://hydro.chmi.cz/hpps/hpps_prfdyn.php?seq=307318>.

Cyklo Strategie – cyklostrategie.cz [online] [cit. 2012-11-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.cyklostrategie.cz/>>.

Cyklotrasy – cyklotrasy.cz [online] [cit. 2012-11-01]. Dostupný z WWW: <<http://cyklotrasy.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=115042>>.

Davidův mlýn – daviduvmlyn.cz [online] [cit. 2012-11-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.daviduvmlyn.cz/>>.

Demografie - demografické informace, analýzy a komentáře – demografie.info.cz [online] [cit. 2010-09-28]. Dostupný z WWW: <http://www.demografie.info/?cz_home=>>.

Elektronická databáze technických památek ČR - technickepamatky.cz [online] [cit. 2010-09-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.technickepamatky.cz/>>.

Farmy – farmy.cz [online] [cit. 2012-11-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.farmy.cz/cena-pudy/>>.

Geologické lokality – lokality.geology.cz [online] [cit. 2012-09-25]. Dostupný z WWW: <<http://lokality.geology.cz/d.pl?item=7&vyb=1&Okres=OP>>.

HOPPENSTEDT BONIER Information – HBI.cz [online] [cit. 2012-11-12]. Dostupný z WWW: <www.hbi.cz>.

Institut udržitelného rozvoje sídel – brownfields.cz [online] [cit. 2012-01-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.brownfields.cz/o-cem-to-je/co-to-jsou-brownfields/>>.

Justice – justice.cz [online] [cit. 2012-12-17]. Dostupný z WWW: <<http://portal.justice.cz/justice2/Uvod/Uvod.aspx>>.

Kružberk – kruzberk.cz [online] [cit. 2012-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.kruzberk.cz/>>.

Melč – obecmelc.cz [online] [cit. 2012-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.obecmelc.cz/>>.

Město pro byznys – mestoprobyznys.cz [online] [cit. 2013-03-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.mestoprobyznys.cz/>>.

Mikolajice – mikolajice.cz [online] [cit. 2012-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.mikolajice.cz/>>.

Ministerstvo práce a sociálních věcí – integrovaný portál - portal.mpsv.cz [online] [cit. 2010-09-25]. Dostupný z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/>>.

Ministerstvo zemědělství ČR – eagri.cz [online] [cit. 2012-10-11]. Dostupný z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/>>.

Ministerstvo životního prostředí ČR – mzp.cz [online] [cit. 2012-09-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.mzp.cz/cz/index>>.

Moravice – obecmoravice.cz [online] [cit. 2012-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.obecmoravice.cz/>>.

Moravskoslezský region – msregion.cz [online] [cit. 2012-11-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.msregion.cz/hipostezky.html>>.

Nové Lublice – nocelublice.cz [online] [cit. 2012-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.novelublice.cz/>>.

Radkov – obecradkov.cz [online] [cit. 2012-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.obecradkov.cz/>>.

Raduň – obec-radun.cz [online] [cit. 2012-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.obec-radun.cz/>>.

Regionální informační servis – risy.cz [online] [cit. 2012-09-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.risy.cz/cs>>.

Regionální rozvoj – Metodická podpora regionálního rozvoje [online] [cit. 2013-01-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/home.html>>.

RISY – brownfields – risy.cz [online] [cit. 2012-01-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/brownfields>>.

Skřipov – ouskripov.cz [online] [cit. 2012-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.ouskripov.eu/>>.

Starré Těchanovice – staretechanovice.cz [online] [cit. 2012-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.staretechanovice.cz/>>.

Státní správa - statnisprava.cz [online] [cit. 2012-09-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.statnisprava.cz/>>.

Svatoňovice – stavotonovice.cz [online] [cit. 2012-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.svatonovice.cz/>>.

Svaz marginálních oblastí – lfa.cz [online] [cit. 2012-10-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.lfa.cz/index.html>>.

Ústav zemědělské ekonomiky a informací – uzei.cz [online] [cit. 2012-12-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.uzei.cz/>>.

Venkovský mikroregion Moravice – mikroregion-moravice.cz [online] [cit. 2012-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.mikroregion-moravice.cz/>>.

Větrkovice – vetrkovice.cz [online] [cit. 2012-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.vetrkovice.cz/>>.

Vítkov – vitkov.info [online] [cit. 2012-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.vitkov.info/>>.

Výletník – vyletnik.cz [online] [cit. 2012-11-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.vyletnik.cz/cyklotrasy/severni-morava/opavsko/>>.

Mapové servery

Geologické a geovědní mapy – geologicke-mapy.cz [online] [cit. 2012-09-25].
Dostupný z WWW: <<http://www.geologicke-mapy.cz/>>.

Mapy – mapy.cz [online] [cit. 2012-09-20]. Dostupný z WWW:
<<http://www.mapy.cz/>>.

Moravskoslezský kraj – mapy.kr-moravskoslezsky.cz [online] [cit. 2010-11-01].
Dostupný z WWW:<http://mapy.kr-moravskoslezsky.cz/tms/trc_hipo/>.

Regionální informační servis – mapový server – risy.cz [online] [cit. 2012-09-20].
Dostupný z WWW: <<http://www.risy.cz/cs>>.

SOWAC GIS - ms.sowacgis.cz [online] [cit. 2012-09-28]. Dostupný z WWW:
<[online] [cit. 2012-09-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.mapy.cz/>>.

Tourmapy – tourmapy.cz [online] [cit. 2012-11-01]. Dostupný
z WWW:<<http://www.tourmapy.cz/>>.

VÚV TGM – oddělení geografických informačních systémů a kartografie – vuv.cz
[online] [cit. 2012-09-25]. Dostupný z WWW:
<<http://www.dibavod.cz/index.php?id=24&PHPSESSID=a8ee6db5fafbea8f9fb15e80c6677b16>>.

Další zdroje

Informační tabule: Jánské Koupele

Informační centrum Vítkov

Muzeum břidlice - Budišov nad Budišovkou

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1:

Tab.č.1: Klimatická charakteristika Venkovského mikroregionu Moravice

Příloha č. 2:

Tab. č. 2: Věková struktura obyvatel Venkovského mikroregionu Moravice za jednotlivé obce v roce 2001

Tab. č. 3: Věková struktura obyvatel Venkovského mikroregionu Moravice za jednotlivé obce v roce 2011

Tab. č. 4: Struktura obyvatel Venkovského mikroregionu Moravice podle národnosti v roce 2011

Příloha č. 3:

Tab. č. 5: Struktura využití půdy v obcích Venkovského mikroregionu Moravice k 31. 12. 2011

Příloha č. 4:

Dotazník - občané

Dotazník - vedení obce

Dotazník - firmy a živnostníci

Tab. č. 1: Klimatická charakteristika DSO Moravice

Kritérium	MT 3	MT 7	MT 9	CH7
Počet letní dnů	20 - 30	30 - 40	40 - 50	10 - 30
Počet dnů s průměrnou teplotou 10° C a více	120 - 140	140 - 160	140 - 160	120 - 140
Počet mrazových dnů	130 - 160	110 - 130	110 - 130	140 - 160
Počet ledových dnů	40 - 50	40 - 50	30 - 40	50 - 60
Průměrná teplota v lednu	-3 - -4	-2 - -3	-3 - -4	-3 - -4
Průměrná teplota v červenci	16 - 17	16 - 17	17 - 18	15 - 16
Průměrná teplota v dubnu	6 - 7	6 - 7	6 - 7	4 - 6
Průměrná teplota v říjnu	6 - 7	7 - 8	7 - 8	6 - 7
Průměrný počet dnů se srážkami 1 mm a více	110 - 120	100 - 120	100 - 120	120 - 130
Srážkový úhrn ve vegetačním období	350 - 450	400 - 450	400 - 450	500 - 600
Srážkový úhrn v zimním období	250 - 300	250 - 300	250 - 300	350 - 400
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	60 - 100	60 - 80	60 - 80	100 - 120
Počet dnů zamračených	40 - 50	40 - 50	40 - 50	40 - 50
Počet dnů jasných	120 - 150	120 - 150	120 - 150	150 - 160

Zdroj: TOLASZ, R. *Atlas podnebí Česka*. Praha : ČHMÚ, 2007.

Tab. č. 2: Věková struktura obyvatel DSO Moravice za jednotlivé obce v roce 2001

Název obce	Počet obyvatel	0-14	15-64	65 +	0-14 (%)	15-65 (%)	65 + (%)	Index stáří
Branka u Opavy	1 013	214	696	103	21,1	68,7	10,2	0,48
Březová	1 294	243	909	142	18,8	70,2	11,0	0,58
Budišov n. B.	3 233	576	2 283	374	17,8	70,6	11,6	0,65
Čermná ve S.	311	89	198	24	28,6	63,7	7,7	0,27
Kružberk	296	53	211	32	17,9	71,3	10,8	0,60
Melč	618	99	432	87	16,0	69,9	14,1	0,88
Mikolajice	251	49	170	32	19,5	67,7	12,7	0,65
Moravice	265	49	191	25	18,5	72,1	9,4	0,51
Nové Lublice	220	40	144	36	18,2	65,5	16,4	0,90
Radkov	508	92	356	60	18,1	70,1	11,8	0,65
Raduň	958	167	667	124	17,4	69,6	12,9	0,74
Skřípov	1 009	145	719	145	14,4	71,3	14,4	1,00
Staré Těchanovice	138	28	92	18	20,3	66,7	13,0	0,64
Svatoňovice	308	74	205	29	24,0	66,6	9,4	0,39
Větřkovice	780	129	554	97	16,5	71,0	12,4	0,75
Vítkov	6 337	1 129	4 441	767	17,8	70,1	12,1	0,68
Celkem	17 539	3 176	12 268	2 095	18,1	69,9	11,9	0,66

Zdroj: SLDB 2001

Tab. č. 3: Věková struktura obyvatel DSO Moravice za jednotlivé obce v roce 2011

Název obce	Počet obyvatel	0-14	15-64	65 +	0-14 (%)	15-65 (%)	65 + (%)	Index stáří
Branka u Opavy	1 077	171	763	143	15,9	70,8	13,3	0,84
Březová	1 391	240	979	172	17,3	70,4	12,4	0,72
Budišov n. B.	3 036	464	2 081	491	15,3	68,5	16,2	1,06
Čermná ve S.	363	69	264	30	19,0	72,7	8,3	0,43
Kružberk	266	37	188	41	13,9	70,7	15,4	1,11
Melč	638	101	437	100	15,8	68,5	15,7	0,99
Mikolajice	264	39	192	33	14,8	72,7	12,5	0,85
Moravice	251	27	184	40	10,8	73,3	15,9	1,48
Nové Lublice	209	26	149	34	12,4	71,3	16,3	1,31
Radkov	508	94	339	75	18,5	66,7	14,8	0,80
Raduň	985	168	684	133	17,1	69,4	13,5	0,79
Skřípov	1 004	160	710	134	15,9	70,7	13,3	0,84
Staré Těchanovice	152	22	113	17	14,5	74,3	11,2	0,77
Svatoňovice	279	52	196	31	18,6	70,3	11,1	0,60
Větřkovice	754	112	519	123	14,9	68,8	16,3	1,10
Vítkov	5 981	861	4 132	988	14,4	69,1	16,5	1,15
Celkem	17 158	2 643	11 930	2 585	15,4	69,5	15,1	0,98

Zdroj: Městská a obecní statistika k 31. 12. 2011

Tab. č. 4: Struktura obyvatel DSO Moravice podle národnosti v roce 2011

Název obce	Počet obyvatel	Národnost (%)							
		česká	moravská	slezská	slovenská	polská	německá	romská	neuveđeno
Branka u O.	1 077	62,0	4,9	2,0	0,3	0,0	0,0	0,0	30,7
Březová	1 391	64,1	6,5	2,2	0,4	0,3	0,0	0,0	26,5
B. n. B.	3 036	59,4	9,0	0,1	1,4	0,3	0,2	0,1	29,6
Čermná/v/S	363	65,0	0,8	0,3	1,9	0,0	0,0	0,0	32,0
Kružberk	266	58,3	5,3	0,4	4,1	0,8	1,1	0,0	30,1
Melč	638	60,3	3,4	0,9	1,3	0,0	0,6	0,0	33,4
Mikolajice	264	65,2	1,1	2,3	1,1	0,0	0,0	0,0	30,3
Moravice	251	67,7	1,2	0,0	2,0	0,0	0,4	0,8	27,9
Nové Lublice	209	67,0	3,8	2,4	2,9	0,0	1,0	0,0	23,0
Radkov	508	63,6	3,1	1,6	0,6	0,2	0,0	0,0	30,9
Raduň	985	69,1	4,5	1,6	0,1	0,0	0,0	0,0	24,7
Skřipov	1 004	69,0	4,3	4,1	0,9	0,2	0,0	0,0	21,5
Staré Těch.	152	64,5	3,9	0,0	1,3	0,0	0,0	0,0	30,3
Svatoňovice	279	60,6	2,2	0,0	4,3	0,0	0,0	0,0	33,0
Větrkovice	754	65,0	6,0	1,7	0,8	0,0	0,0	0,0	26,5
Vítkov	5 981	59,3	7,4	1,1	1,2	0,1	0,3	0,4	30,3
Celkem	17 158	61,9	6,3	1,3	1,2	0,1	0,2	0,2	29,0

Zdroj: předběžné výsledky SLDB 2011, vlastní výpočty

Tab. č. 5: Struktura využití půdy v obcích DSO Moravice k 31. 12. 2011

Název obce	Výměra (ha)	Orná půda	Zahrady	Ovocné sady	TTP	Zemědělská půda	Lesní půda	Vodní plochy	Zastavěné plochy	Ostatní plochy
Branka u Opavy	692	443	16	0	65	524	72	16	18	62
Březová	3 887	1 387	43	0	185	1 615	2 091	20	33	128
Budišov n. B.	7 651	1 774	51	2	2 006	3 833	3 114	206	59	439
Černá ve S.	1 232	632	12	0	103	747	408	4	9	64
Kružberk	829	415	11	2	205	633	117	19	8	52
Melč	1 402	830	17	0	168	1 015	301	9	16	61
Mikolajice	739	286	10	0	79	375	333	3	6	22
Moravice	1 110	502	10	0	110	622	427	5	10	46
Nové Lublice	687	271	11	0	81	363	287	3	7	27
Radkov	1 537	582	21	0	85	688	754	25	17	53
Raduň	800	289	18	0	17	324	413	17	12	34
Skřípov	2 021	442	23	0	81	546	1 408	10	18	39
Staré Těchanovice	745	261	6	0	140	407	271	12	8	47
Svatoňovice	1 645	748	5	0	310	1 063	463	10	12	97
Větřkovice	1 784	866	30	0	144	1 040	660	15	16	53
Vítkov	5 504	2 379	93	0	483	2 955	2 015	76	93	365
Celkem	32 265	12 107	377	4	4 262	16 750	13 134	450	342	1 589

Zdroj: Městská a obecní statistika ČSÚ, vlastní úpravy

DOTAZNÍK PRO DIPLOMOVOU PRÁCI:*Rozvojový potenciál Venkovského mikroregionu Moravice,*

zaměřený na občany mikroregionu.

název obce: _____

Dobrý den,

dovolu, abych Vám položil několik otázek, týkajících se rozvojového potenciálu Venkovského mikroregionu Moravice. Výsledek dotazníku bude použit jako součást socio-ekonomické analýzy pro vyhotovení mé diplomové práce.

Děkuji za pochopení a spolupráci.

1. Máte povědomí o činnosti mikroregionu? (zakroužkujte pouze jednu možnost)Ano ne částečně X nevím, co mikroregion znamená**2. Víte, kolik obcí tvoří Venkovský mikroregion Moravice?**(kolik jich podle Vás je: ____) X nevím**3. Jak se Vám ve vašem mikroregionu, potažmo obci žije? (zakroužkujte pouze jednu možnost)**Velmi spokojen X spokojen nespokojen velmi nespokojen X neumím posoudit**- pokud jste zakroužkovali nespokojen či velmi nespokojen, uveďte prosím důvod proč tomu tak je:****4. Co se Vám na životě v mikroregionu (obci) nejvíce líbí? (zakroužkujte maximálně 3 možnosti)**

kvalita životního prostředí - blízkost přírody - mezilidské vztahy - klidný život - blízkost Opavy - kulturní a společenský život –
vzhled vaší obce – obecní informovanost - sportovní vyžití
jiné _____

5. Co se Vám na životě v mikroregionu (obci) nelíbí? (zakroužkujte maximálně 3 možnosti)

kvalita životního prostředí – mezilidské vztahy – nezájem lidí o obec – nedostatek kulturních akcí – vzhled vaší obce – nadměrná
doprava v obci – nepořádek v obci – obecní informovanost – sportovní vyžití
jiné _____

6. Jak jste spokojen/a s obslužností ve Vaší obci? (v každém řádku označte křížkem pouze jedno pole, které odpovídá vašemu mínění)

Obslužnost v obci:	velmi spokojen	spokojen	nespokojen	velmi nespokojen	nevím
nabídka pracovních příležitostí (brigád)					
nabídka bydlení					
nabídka obchodů					
nabídka služeb					
školství					
zdravotnictví a sociální služby					
kultura a společenský život					
sportovní vyžití					
kvalita silnic					
počet autobusových (vlakových) spojů					
životní prostředí					
vzhled obce					
bezpečnost obyvatel					
podmínky pro turisty					
rozvoj města					
činnost obecního úřadu					
svoz odpadu					
možnost rozvoje mladých lidí					

7. Jaký byste si přál mít mikroregion (Vaší obec) za 10 let? (zakroužkujte maximálně 2 možnosti)

- klidný a bezpečný pro život
- s kvalitním životním prostředím a důrazem na ekologii
- dynamický a rostoucí
- s dostatkem kvalitních pracovních příležitostí
- turisticky atraktivní
- jiný:

8. V jakých oblastech by se podle Vás měl mikroregion (potažmo Vaše obec) rozvíjet? (v každém řádku označte křížkem pouze jedno pole, které odpovídá vašemu mínění)

Oblasti rozvoje:	Určitě ano	Spíše ano	Spíše ne	Určitě ne	Nevím
Zkvalitnění dosavadní bytové výstavby					
Rozšířit nabídku možností pro bydlení - převážně rodinné domy					
Rozšířit nabídku možností pro bydlení - převážně bytové domy					
Rozšiřovat plochy pro podnikání (výroba, skladování, atp.)					
Zlepšovat stávající podmínky pro rozvoj podnikání a více pracovních míst					
Obnova lázeňství (Jánské Koupele)					
Rozšiřovat plochy pro rekreaci					
Rozšíření a obnova stávajících ploch pro sportovní využití					
Vybudování a zkvalitnění stávajících cyklostezek					
Ochrana životního prostředí					
Zlepšení veřejné dostupnosti s městem Opava					
Zkvalitnění dosavadní veřejné infrastruktury (silnice, kanalizace, atp.)					
Školství					
Zdravotnictví a sociální služby					
Nabídka obchodů a služeb					

9. Co byste ve vašem mikroregionu a obci změnil/a jako první, kdybyste neměl/a žádné omezení (napíšte pouze jednu, maximálně dvě konkrétní věci pro mikroregion a dvě pro Vaši obec)

- mikroregion:

- obec:

10. Jakým způsobem se dozvídáte o aktivitách v mikroregionu, potažmo ve vaší obci?

nástěnka obce - obecní rozhlas – internet – od přátel

11. Jak hodnotíte romské etnikum v DSO Moravice? (zakroužkujte pouze jednu možnost)

velmi spokojen - spokojen - nespokojen – velmi nespokojen – nevím

12. Pracujete v místní firmě (v mikroregionu) nebo dojíždíte do zaměstnání za hranice mikroregionu?

místní firma X dojíždím (kolik km ____?)

13. Jak hodnotíte podnikatelské prostředí v mikroregionu, potažmo ve Vaší obci?(zakroužkuje pouze jednu možnost)

velmi spokojen X spokojen X nespokojen X velmi nespokojen X nevím

14. Pokud máte nějaký námět na případný rozvoj mikroregionu (obce), prosím napište jej zde:

Děkuji za Váš čas a prosím o doplnění následujících otázek v rámci socio-analytického šetření.

Pohlaví: muž X žena

Věkové zařazení: 15 – 29 30 – 64 65 a více

Nejvyšší dosažené vzdělání: základní X středoškolské X středoškolské s maturitou X vysokoškolské

Povolání: student X zaměstnanec X podnikatel (živnostník) X nezaměstnaný X důchodce

Vyhodnocení dotazníku poslouží výhradně k účelům diplomové práce.

Bc. Roman Striž
Univerzita Palackého v Olomouci
Přírodovědecká fakulta – katedra geografie
tel. 731 467 280
mail: roman.striz@gmail.com

DOTAZNÍK PRO DIPLOMOVOU PRÁCI:

Rozvojový potenciál Venkovského mikroregionu Moravice,

zaměřený pro vedení obce.

název obce: _____

Dobrý den,

dovolte, abych Vám položil několik otázek, týkajících se rozvojového potenciálu Venkovského mikroregionu Moravice. Výsledek dotazníku bude použit jako součást socio-ekonomické analýzy pro vyhotovení mé diplomové práce.

Děkuji za pochopení a spolupráci.

Jméno, příjmení, titul:

Starosta uvolněný: ano X ne

Komunikace:

1. Mají občané Vaší obce zájem o činnost veřejných orgánů? Ano X ne X částečně

Veřejného zasedání zastupitelstva se průměrně účastní _____ ? (počet osob)

Do činnosti veřejných akcí je zapojeno _____ ?(počet osob)

2. Projevují obyvatelé Vaší obce zájem o dění v obci? Ano X ne x částečně

Pokud ano, jakou formou?(prosím podtrhněte)

žádost o informace přímo na úřadu - předkládáním vlastních návrhů – diskuzí na internetu – prostřednictvím místního tisku (zpravodaj) – jinou formou _____

3. Projevují obyvatelé Vaší obce zájem o dění v mikroregionu? Ano X ne X částečně

Pokud ano, jakou formou?(prosím podtrhněte)

žádost o informace přímo na úřadu - předkládáním vlastních návrhů – diskuzí na internetu – prostřednictvím místního tisku (zpravodaj) – jinou formou _____

4. Máte vypracované mechanismy pro zpracování námětů a připomínek občanů? Ano X ne X částečně

5. Využíváte marketingové postupy ve vztahu k občanům?(prosím podtrhněte)

Ankety – společné setkávání s občany – členství občanů v pracovních skupinách – webové stránky

jiné: _____

6. Máte přehled o občanech, kteří vám mohou pomoci v různých oblastech?(v každém řádku označte křížkem pouze jedno pole, které odpovídá vašemu mínění)

	Ano	Ne	Částečně
Kultury			
Sportu			
Financování (soukromé podniky, zájmové skupiny, atp.)			
Zisk finančních prostředků (dotací, grantů, atp.)			
Cestovního ruchu			
Rozvoje mikroregionu			
Životního prostředí			

- jiné:

7. Seřad'te podle důležitosti od 1 do 7, čím se řídíte při řízení mikroregionu?

Zákony a platnou legislativou	
Vlastním rozhodnutím	
Jednání v radě	
Spoluprací se zastupiteli	
Názory veřejnosti	
Spolupráce s jinými obcemi	
Názory skupin a spolků obce	

8. Považujete propagaci obce za důležitou součást rozvoje mikroregionu?(prosím podtrhněte)

zásadně ano X je to běžná součást agendy X ne, není to důležité

9. Jaké formy propagace používáte?

mikroregion-

obec-

10. Aktualizujete informace o dění ve své obci na internetových stránkách mikroregionu? Ano X ne

-pokud ano, kolikrát měsíčně?

11. Pořádáte pravidelná setkání zástupců obcí z mikroregionu? Ano X ne

- pokud ano, kolikrát měsíčně nebo ročně?

12. Provádíte dotazníková šetření pro občany mikroregionu a jejich následnou evaluaci? Ano X ne

-pokud ano, dospěli jste k něčemu?

Rozvoj a plánování

13. Má Váš mikroregion (obec) určen následující aspekty?(v každém řádku označte křížkem pouze jedno pole, které odpovídá vašemu mínění)

Aspekty	Ano	Ne	Zpracovává se
Vizi			
Poslání			
Strategický dlouhodobý cíl			
Rozvojovou střednědobou koncepci (2-4 let)			
Rozvojovou dlouhodobou koncepci (5-10 let)			
Investiční priority			
Strategický plán			
Rozpočtový plán			
Investiční plán			

14. Existuje ve Vašem úřadě samostatný odbor nebo oddělení zabývající se mikroregionem?(v každém řádku označte křížkem pouze jedno pole, které odpovídá vašemu mínění)

	Ano	Ne	Připravuje se
Samostatný odbor (oddělení)			
Kompetence samostatného pracovníka			
Mikroregion má na starosti odbor v rámci obecního úřadu			

15. Jakým způsobem probíhá financování mikroregionu?

16. Připravujete mikroregionální projekty pro získání peněz ze strukturálních fondů EU?

ano X ne X pouze pro obec

pokud ne, co tomu brání?(prosím podtrhněte)

Nedostatek informací z nadřízených orgánů z krajů

Nedostatek aktivních předkladatelů projektů

Nedostatek poradenských firem

Nedostatek finančních prostředků k spolufinancování projektů

Jiné: _____

17. Dosáhly jste za dobu fungování mikroregionu na dotace z EU nebo na jiné granty? Ano X ne

- pokud ano, prosím uveďte:

18. Působí na území mikroregionu nějaké zájmové skupiny (MAS, OS, atp.)? Ano X ne X neví

- pokud ano, které?

19. Jak hodnotíte úroveň realizace aktivit u uvedených oblastí v obci (potažmo mikroregionu) v současné době a před 5 lety?

(známkování jako ve škole: 1 výborná – 5 nedostatečná)

	2007	2012
Veřejná infrastruktura (kanalizace, silnice, atp.)		
Dopravní obslužnost		
Čistota a vzhled obce		
Služby (obchody, pošta, atp.)		
Kulturní a sportovní vyžití		
Pracovní příležitosti		
Zdravotnictví a sociální služby		
Životní prostředí		
Cestovní ruch		
Bydlení		

20. Spolupracujete při přípravě rozvoje mikroregionu s některými subjekty?(v každém řádku označte křížkem pouze jedno pole, které odpovídá vašemu mínění)

Subjekty	Ano	Částečně	O jaký projekt se jedná?	Ne
S krajem				
S neziskovými organizacemi				
S občany				
Se zájmovými sdruženími				
S jinými obcemi				
Se soukromou sférou				
S rozvojovými agenturami				
Jiné				

21. Komunikujete s Ministerstvem pro místní rozvoj? Ano X ne

Pokud ano, jakou formou?(uveďte)

22. Jak hodnotíte komunikaci mezi obcemi v rámci mikroregionu?(podtrhněte pouze jednu možnost)

velmi dobrý X dobrá X špatná X velmi špatná X nevím

23. Co považujete za nejdůležitější věci, nebo projekty, které se podařily v mikroregionu realizovat?

24. Naopak co se nepodařilo zrealizovat?

25. Co je podle Vás prioritou mikroregionu?(můžete uvést i více věcí)

26. V jakých oblastech by se podle Vás měl mikroregion rozvíjet? (v každém řádku označte křížkem pouze jedno pole, které odpovídá vašemu mínění)

Oblasti rozvoje:	Určitě ano	Spíše ano	Spíše ne	Určitě ne	Nevím
Zkvalitnění dosavadní bytové výstavby					
Rozšířit nabídku možností pro bydlení - převážně rodinné domy					
Rozšířit nabídku možností pro bydlení - převážně bytové domy					
Rozšiřovat plochy pro podnikání (výroba, skladování, atp.)					
Zlepšovat stávající podmínky pro rozvoj podnikání a více pracovních míst					
Obnova lázeňství (Jánské Koupele)					
Rozšiřovat plochy pro rekreaci					
Rozšíření a obnova stávajících ploch pro sportovní využití					
Vybudování a zkvalitnění stávajících cyklostezek					
Ochrana životního prostředí					
Zlepšení veřejné dostupnosti s městem Opava					
Zkvalitnění dosavadní veřejné infrastruktury (silnice, kanalizace, atp.)					
Školství					
Zdravotnictví a sociální služby					
Nabídka obchodů a služeb					

Vyhodnocení dotazníku poslouží výhradně k účelům diplomové práce.

Bc. Roman Striž
 Univerzita Palackého v Olomouci
 Přírodovědecká fakulta – katedra geografie
 tel. 731 467 280
 mail: roman.striz@gmail.com

DOTAZNÍK PRO DIPLOMOVOU PRÁCI:

Rozvojový potenciál Venkovského mikroregionu Moravice,

zaměřený na podnikatele a živnostníky.

název obce: _____

Dobrý den,

dovoľte, abych Vám položil několik otázek, týkajících se rozvojového potenciálu Venkovského mikroregionu Moravice. Výsledek dotazníku bude použit jako součást socio-ekonomické analýzy pro vyhotovení mé diplomové práce.

Děkuji za pochopení a spolupráci.

1. Název Vaší firmy (živnosti):

2. Délka podnikání:

3. Počet zaměstnanců:

4. Náplň činnosti:

5. Jste spokojeni s podmínkami Vašeho podnikání v dané obci? Ano X ne X částečně

- pokud uvedete částečně nebo ne, co byste změnil?(uved'te)

6. Máte povědomí o činnosti mikroregionu? Ano X ne X částečně

7. Víte, kolik obcí tvoří Venkovský mikroregion Moravice? Ano X ne X částečně (kolik jich podle Vás je: ____)

8. Jaké oblasti by se podle Vás měly v obci či mikroregionu rozvíjet?

9. Zaměstnáváte osoby z blízkého okolí? Ano X částečně X ne

- pokud ano, jste s nimi spokojeni?

- pokud ne, proč?

10. Nabízí Vaše firma školení zaměstnanců? Ano X ne

- pokud ano, v jakém směru?(uved'te)

11. Podílíte se na kulturních či sportovních akcích v obci (mikroregionu)? Ano X ne

- pokud ne, proč?

12. Uskutečňujete nákup zboží a služeb v obci či blízkém okolí (mikroregionu)? Ano X ne X částečně

- pokud ne, proč?(uved'te)

13. Plánujete investovat na území obce či v blízkém okolí (mikroregionu)? Ano X možná X ne

- pokud ano nebo možná, kde?(uved'te)

14. Spolupracujete s jinými institucemi (např. VŠ) nebo firmami? Ano X ne

- pokud ano, s jakými a v jakém oboru?(uved'te)

15. Zvažujete o odchodu Vaší firmy (živnosti) jinam? Ano X ne X částečně

- pokud o tom uvažujete, kam byste se chtěl s Vaší firmou (živností) přemístit a proč?

16. Využíváte Operačních programů nebo jiných druhů dotací či grantů k Vaší podnikatelské činnosti?

Ano X ne

- pokud ano, jaké?

- pokud ne, proč?

17. Bylo by pro Vás po zavedení EURA podnikání snadnější? Ano X ne X částečně

18. Importuje Vaše firma ze zahraničí? Ano X ne

- pokud ano, odkud?

19. Exportuje Vaše firma do zahraničí? Ano X ne

- pokud ano, kam?

20. Na jaké úrovni využíváte propagaci Vaší firmy (živnosti)?(zakroužkujte)

- obecní

- blízké okolí či mikroregionální (obce mikroregionu)

- regionální (úroveň okresu Opava)

- krajská (Moravskoslezský kraj)

- celorepubliková

- mezistátní – v případě této volby, v jakých státech se angažujete?

21. Souhlasila by Vaše firma se zavedením mikroregionálního webu se zaměřením pro podnikatele a živnostníky?

(zahrnující nabídku či poptávku po službách, zboží, po pracovní síle, užitečné informace, rady, tipy atd...)

Ano X ne

Vyhodnocení dotazníku poslouží výhradně k účelům diplomové práce.

Děkuji za Vás čas

Bc. Roman Stríž

Univerzita Palackého v Olomouci

Přírodovědecká fakulta – katedra geografie

tel. 731 467 280

mail: roman.striz@gmail.com